

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Kasım-Aralık 2025

Sayı: 134

Fiyatı: 20 TL

Bir yılı daha geride bırakırken, dünyada ve ülkemizde savaşa, sömürüye, talana karşı büyük bir direnişin ve isyanın büyüyerek sürdüğünü görüyoruz.

Dünyanın dört bir yanında, başını gençlerin çektiği kitleler, yolsuzluğa, işsizliğe ve geleceksizliğe karşı isyan ediyorlar. Son birkaç ayda Nepal, Bangladeş, Madagaskar, Sri Lanka, Endonezya, Fas, Kenya, Peru, Paraguay, kitlelerin büyük eylemlerine sahne oldu. Öfkeli halk, önüne dikilen tüm engelleri aşarak devleti temsil eden kurumlara, saraylara yürüdü, yakıp yıktı. Bakanlar, öfkeli halkın elinden zor kurtuldu, hükümetler devrildi...

ABD gibi emperyalist sistemin başını çeken bir ülkede, 50 eyalete yayılan Trump karşıtı "Krala Hayır" eylemleri gerçekleşti. Milyonlarca kişi sokağa çıktı, Trump'ın savaşı ve otoriterleşmeyi tırmandıran politikalarına karşı seslerini yükselttiler.

* * *

Amerika'dan Asya'ya, Afrika'dan Avrupa'ya dünya kaynıyor. Ülkemizin içinde bulunduğu coğrafyada ise, emperyalist savaş altındaki halkların direnişi devam ediyor. Başta Filistin olmak üzere Suriye'de, Lübnan'da, Yemen'de emperyalizme ve siyonizme karşı direniş sürüyor.

"Trump barışı" olarak sunulan sahte barışın, ne dünyaya ne de Ortadoğu'ya barış getirmediği, aksine savaşı tırmandığı ortada. İsrail, ilan edilen ateşkese rağmen Filistin halkının üzerine kurşun ve bomba yağdırmaya devam ediyor. Keza Filistin'e gönderilen gıda ve ilaç kolilerinin halka ulaşmasına engel oluyor. Öyle ki, Filistin'deki doktorlar, yaralı ve hasta olanlar içinden kimin öleceğine karar vermekle karşı karşıyalar. Filistin'de zulüm de, direniş de bitmiyor.

Sayfa 2'de sürüyor

Emperyalist savaşa, sömürüye ve talana karşı İSYANLARDAN DEVRİMLERE!..

Emperyalistler ve işbirlikçileri ne kadar çok “demokrasi, özgürlük” nutukları atarsa, o kadar çok baskı ve şiddetin arttığına; ne kadar çok “barış, kardeşlik” diyorlarsa, o kadar çok savaşın harlandığına bir kez daha tanık oluyoruz.

Türkiye’de güya Kürt hareketi ile “barış” görüşmeleri yapılıyor. Bir yıl içinde PKK kendini feshetti ve gerillaları Türkiye’den çektiğini açıkladı. Ama Türkiye, SDG’nin de silah bırakmasını ve Suriye’deki İslamcı rejim içinde erimesini dayatıyor. Sadece Türkiye’de değil, tüm bölgede Kürt halkının kazanımlarını yok etmek istiyor. Öcalan ile yapılan pazarlığın amacı da Suriye’deki Kürtleri taviz vermeye zorlamak.

Önceki “çözüm süreci”nde olduğu gibi bugünkü “süreç” de Suriye’deki gelişmelere göre şekillenecek. Fakat ne Kürt ne Türk halkına barış ve demokrasi getirecek! Geçen bir yıl, AKP-MHP blokunun esnemek şöyle dursun, faşist-gerici politikalarını koyulaştırdığını ortaya koydu.

İşçi ve emekçiler üzerinde açlık ve işsizlik kolgezerken, en küçük direnişler zorla bastırılıyor. Hapishaneler, gazeteci, öğrenci, politikacı muhaliflerle dolu. F Tipleri yetmiyor, şimdi “kuyu tipi” hapishaneler açılıyor. Tutsakları günışığından mahrum bir şekilde adeta bir kuyuya atıyorlar. Tahliyesi gelenleri “uslanmadıkları” gerekçesiyle hapiste tutuyor, hasta tutsakları ölüme terk ediyorlar. Zindanlardan cenazeler çıkıyor.

Sokakta, işyerlerinde, hatta evlerde, ölüm her yerde kolgeziyor! Her gün en az 5 işçi, iş cinayetlerinde katlediliyor. Bunların arasında çocuk ve emekliler de var. Her gün bir ya da iki kadın hunharca katlediliyor. Muhafız gazeteciler, politikacılar sokak ortasında darp ediliyor, öldürülüyor...

Kitle desteği her geçen gün azalan Erdoğan yönetimi, ayakta kalabilmek için her yolu deniyor. Aylardır CHP’yi “mutlak butlan”la tehdit etti, şimdi de kapatma davasının önünü düzlüyor.

Yaklaşık sekiz aydır tutuklu bulunan İBB Başkanı İmamoğlu hakkında iddianame nihayet hazırlandı. 3900 sayfayı bulan iddianamede, İmamoğlu için 2352 yıla kadar hapis cezası isteniyor. “İmamoğlu Suç Örgütü” adı altında 105 kişinin tutuklu olduğu toplam 402 kişi yargılanıyor. Örgütün lideri olarak gösterilen İmamoğlu’nu “CHP’yi ele geçirmek ve Cumhurbaşkanlığı adayı olmak için fon oluşturmak amacıyla örgüt kurmakla” suçluyorlar. Böylece bir siyasetçinin “cumhurbaşkanı adayı olma” çabası bile “suç” kapsamına alınıyor.

İddiaların “itirafçı”ların ifadelerine dayanması, maddi hiçbir delile gerek duyulmaması bir yana, “seçimlerin güvenliğine ve seçmenin iradesine

müdahalede bulunduğu” gerekçesiyle CHP’ye kapatma davası açmanın hazılığı yapılıyor.

Faşizmin düzen muhalefetine de tahammül edemediği, kendi dışında herkesi düşman gördüğü bir kez daha kanıtlandı. AKP işbaşına geldiği günden bu yana rakip gördüğü klikleri tasfiyeye yöneldi. Her dönem ittifakları da düşmanları da değişti. Bu şekilde bir yandan siyasi ömrünü uzattı, bir yandan da “servet transferi” yaparak kendini destekleyen tekelleri ihya etti.

Emperyalist ve işbirlikçi tekeller ülkenin yeraltı-yerüstü zenginliklerini talan ettiler, ediyorlar. Türkiye’de 2008 yılına kadar yaklaşık 1200 maden ruhsatı verilmişken, 2008-2025 döneminde verilen ruhsat sayısı 400 bini geçmiş durumda. Madencilğe açılan orman sayısı ise, önceki dönemlere göre üç kat artarak 99 bin hektara ulaşmış. Diğer yandan uyuşturucu kaçakçılığında Kolombiya’yı bile geride bırakıp birinci olmuşuz!

Emperyalistler ve işbirlikçileri, savaşı, sömürüyü, talanı ne kadar vahşileştirip büyütürse büyüksün, ona karşı yükselen öfkeyi ve direnişi bitiremiyorlar.

Faşizmin sürgit devam edememesinin bir nedeni, uyguladıkları politikalarla işçi ve emekçilerde, ezilen halklarda isyanın tohumlarını büyütmeleri ise; diğer nedeni klikler arası çelişkileri derinleştirmesi ve şiddetlendirmesidir. Fakat faşizmi yıkacak olan asıl unsur, kitlelerin tepkisinin, eylemlere, ayaklanmalara dönüşmesidir. AKP-MHP blokunu yıkacak olan da budur.

Yeni bir yıla daha dünyada ve ülkemizde halk isyanlarıyla, direnişlerle giriyoruz. Ne var ki, bu isyanlar henüz devrimlere yol açmış değil. Bunun da temel nedeni, komünist ve devrimci güçlerin zayıflığıdır. Sömürü ve zorbalığın, talan ve yağmanın sınırlanması değil, kökten ortadan kalması gerekiyor. Yerel yönetimlerin veya hükümetlerin değişmesi, en fazla “pansuman” etkisi yapabilir. Oysa insanlığın ve doğanın kurtuluşu için emeğin iktidarı şarttır.

Direnişlerin, isyanların, ayaklanmaların devrim ve sosyalizm hedefiyle büyüyeceği bir yıl diliyoruz...

Okurlara...

Merhaba,

Hayatın çok pahalı, ama insan canının çok ucuz olduğu günlerden geçiyoruz. İşçiler, emekçiler, kadınlar, her gün ölüyorlar. Ecelleriyle değil, cinayetlerle... Hem de çok kolay, çok ucuz bir şekilde...

Bir avuç zengin ihya olurken, milyonlar açlıkla, işsizlikle boğuşuyor. İşsiz kalmamak için açlık sınırının altında ücretlere razı oluyorlar. Emekliler ise “ölüm sınırı”nda ince bir iple hayata tutunmaya çalışıyor.

Gençler dersiniz; çoğu ne okulda, ne de işyerinde... Gelecek güvensizliği ya intihara ya mafyaya sürüklüyor. Çürüme ve yozlaşma devlet eliyle körükleniyor.

Türkiye’de ilk kez yeni kuşak, bir öncekinden daha kötü koşullarda yaşamaya başladı. Parasızlık yüzünden üniversiteyi terkedendenler arttı. Evlilikler bile erteleniyor... Sadece geleceğimizi değil, umudumuzu da çalmak istiyorlar...

Buna izin vermeyeceğiz! Direniş varsa umut da vardır! Dünyanın dört bir yanında başta gençler olmak üzere kitleler isyan halinde. Yılın son aylarında işçi ve emekçilerin ayak sesleri yeniden duyulmaya başladı...

Ama bu yetmiyor! Bize devrim lazım! İsyanların devrimlerle taçlanması lazım!...

Bu dileklerle içerde-dışarda tüm dostlarımızın, yoldaşlarımızın, tüm halkımızın yeni kavgayı kutluyoruz!

En güzel yıllar, uğrunda savaşanların olsun!...

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

134. Sayıda

3	“Süreç” nereye gidiyor
4	Fotoğrafların anlattıkları
5	Sefalet ücretine karşı örgütlü mücadele
6	Direniş çadırında yeni bir atılıma ihtiyaç var
7	İş cinayetleri sürekli artıyor
8	YÖK’ün kuruluş yıldönümü 6 Kasım’da sokağa
9	Marmara Üniversitesi’nde yemek boykotu
10	Hacettepe Üniversitesi’nde palalı faşist saldırı
10	Rojin’in katilleri de açıklanmalı
11	Artvin-Bazgiret’te madene geçit yok
11	“Fevkalade’nin fevkinde” bir ABD ziyareti
12	Aksa Tufanı’ndan “ateşkes”e; Gazze’nin iki yılı
14	Hakan Tosun’un katilleri yargılsın
15	Futbolda bahis operasyonları
16	Dersim kıyımından bir kesit
17	Makbule Ana ölüm yıldönümünde anıldı
18	İsmail Cüneyt
19	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
20	Yenilgiler ve yüzleşme üzerine
23	Kuyu Tipleri Kapatılsın İnisiyatifi kuruldu

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus3.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst.

Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın, Sayı:134, Kasım-Aralık 2025, 20 TL(KDV %0)

Geçen yıl meclis açılışında Devlet Bahçeli'nin DEM Partili vekillerin elini sıkmasıyla başlayan "süreç" bir yılını geride bıraktı. Adında bile anlaşılamayan ve her kesimin kendine göre bir isim taktığı "süreç" in bir yılı, tarafları çok da memnun etmişe benzemiyor.

Kürt hareketi kendi üzerine düşeni yaptığını söyleyip devleti adım atma-ya çağırırken, devlet tarafı da PKK'nin Suriye kolu olarak gördüğü SDG'nin silah bırakmasını ve yeni Suriye yönetiminin içinde erimesini istiyor.

Selahattin Demirtaş, son gönderdiği mektupta, (31 Ekim 2025, T24 internet sitesi) "süreç" in topluma inemediğini, insanları meclise çağırmak yerine, onların yanına gidilmesi gerektiğini söylüyor. Yaşamlarını yitirmiş Kürt ve Türk milletvekillerinin mezarlarını, liderlerin bir-

"Süreç" in bir yılında neler olduğuna bakarsak, geleceğine dair daha isabetli öngörülerde bulunabilir ve doğru yanıtla-ra ulaşabiliriz.

"Süreç" in bir yılı

Bahçeli'nin geçen yıl meclis konuşmasının ardından, yeni bir "İmralı Heyeti" oluşturulup Öcalan ile görüşmeler başladı. **Öcalan'dan gelen mesajlar üzerine PKK kendini feshettiğini duyurdu; bir grup gerilla silahlarını ateşe verdi ve son olarak gerillaların Türkiye'den çekildiği, PKK'nin Türkiye'deki faaliyetlere son verdiği açıklandı.** Dolayısıyla bir yıl içinde Kürt hareketi açısından önemli değişimler yaşandı.

Bir yılın sonunda PKK yöneticileri kendilerine düşen sorumluluklarını yerine getirdiklerini, adım atma sırasının

Gelinen noktada "süreç", komisyondan bir heyetin Öcalan'la görüşmesine kilitlendi. Öcalan ve DEM Parti, bu talebi aylardır yineliyor; fakat halen böyle bir görüşme yapılamadı.

Bir diğer tıkanma ise, Selahattin Demirtaş'ın tahliyesinde yaşanıyor. AHİM'in son kararının ardından Demirtaş'ın ve Kobani davası tutuklularının tahliyesi beklenirken, hala tahliyeler gerçekleşmedi.

Sonuçta bir yıl içinde devletin attığı bir adım yok! Aksine "süreç" le aynı dönemde CHP'li belediyelere tutuklama terörü ve kayyum siyaseti devam etti. Üstelik CHP ile DEM Parti arasında yapılan "kent uzlaşısı"yla seçilen Esenyurt, Şişli gibi belediyeler de bunlar arasındaydı. Keza DEM Parti'nin kazandığı illerdeki kayyumların görev süresi uzatıldı. Muhafız kesimler üzerindeki baskı ve şiddeti artarak sürdü, televizyon kanallarına bile kayyum atandı vb...

Ayrıca AKP-MHP bloku "Irak ve Suriye'ye asker göndermenin 3 yıl daha uzatılmasını" içeren bir savaş tezerkesini meclise sundu ve bir kez daha meclisten geçirdi...

Kısacası "barış ve demokrasi" adına tek bir adım atılmazken, anti-demokratik uygulamalar ve savaş politikaları hız kesmeden devam etti.

"Süreç" nereye gidiyor?

2013'teki "çözüm süreci" gibi, son "süreç" in de temel nedeni Suriye'deki gelişmelerdir. Türkiye, Öcalan üzerinden, Suriye'deki Kürtlerin kazanımlarını olabildiğince sınırlama çabası içindedir. Dünyadaki ve ülkedeki gelişmelerden kopuk biçimde Demirtaş'ın "naif" önerileriyle de, DEM Parti'nin süreci hızlandırmaya dönük ısrarlarıyla da "süreç" in canlanması mümkün değildir. Daha önemlisi, "süreç" ne Kürt ne de Türk halkına barış ve demokrasi getirecektir!

likte ziyaret etmelerini, ülkenin dört bir yanından gelen gençlerin Anıtkabir'de, Çanakkale Şehitliği'nde Kürtçe ve Türkçe kardeşlik bildirisi okumalarını, Amedspor ile Trabzonspor arasında "kardeşlik maçı" yapılmasını, sporcuların evlerde misafir edilmesini öneriyor. "Kürt ve Türk kardeşliğinin arasına son yüzyılda kan, silah ve ayrımcılık girdi" dedikten sonra "bunları gidermek, yasamızı ve acımızı ortaklaştırmak, yaralarımızı karşılıklı sarmak, hüznün ve sevinç gözyaşlarını birlikte dökmek, yasadana daha öncelikli, yapıcı ve kalıcı olur" diyor. Ve bunları yaptıktan sonra "yasayı yapmak kolaydır, o sadece küçük bir detaydır" diyerek nokt alıyor.

"Yüzyıllık sorun" dedikleri Kürt sorununu çözmek gerçekten bu kadar basit mi? "Süreç" sıralanan öneriler yapılmadığı için mi ilerlemiyor, ya da bunlar yapılırca ivmelenecek mi? Meselenin sınıfsal-siyasal yönleri; emperyalizmle, bölgemizde süren emperyalist savaşla bağları, konjonktürle ilişkisi yok mu? Ya da önceki "çözüm süreç"leri neden akamete uğradı da, bu "süreç" diğerlerinden farklı olacak gibi pek çok soru yanıtsız kalıyor.

devlette olduğunu söylediler. Aynı zamanda devletin herhangi bir adım atmamış olmasından dolayı duydukları rahatsızlığı ifade ettiler.

Oysa "süreç" in mimarlığını üstlenen Bahçeli, Öcalan'ın "umut hakkı"ndan söz etmiş, "Öcalan gelsin mecliste konuşsun" demişti. Elbette bu çıkışa, şoven kesimlerden tepkiler geldi. Buna karşın Bahçeli, geçmişte "bebek katili" deyip asılması için mitinglerde ip fırlattığı Öcalan'a, "kurucu lider" şeklinde hitap etmeye devam etti. Fakat aradan bir yıl geçmesine rağmen Öcalan'ın tahliyesi şöyle dursun, koşullarında herhangi bir düzelme yaşanmadı.

Dahası aynı Bahçeli, DEM Parti'yi "maksimalist" talepler ileri sürmekle eleştirdi. "Maksimalist" dediği DEM Partili vekillerin mecliste Öcalan sloganı atması ve "Öcalan'a özgürlük" talebini yükseltmesiydi. Buna karşın devlet adına yapılan tek şey, mecliste bir "komisyon" kurmak oldu. Komisyonun tek yaptığı iş de, Kürt sorununda "taraf" olan kişi ve kurumları dinlemekten ibaretti. Üstelik Kürtçe konuşan analarını Türkçe konuşmaya zorlayarak...

"Süreç" in yeni aşaması

Öcalan'ın İmralı heyeti ile yaptığı son görüşmenin ardından yapılan açıklamada; "süreç" in ilk aşamasının tamamlandığı, artık ikinci aşamaya geçmek gerektiği belirtiliyor.

Öcalan "süreç" in birinci aşamasında, Kürt tarafının tek yanlı olarak "iyi niyet adımları" attığını; ikinci aşamada ise, esas olarak "hukuki gerekleri yerine getirilmesi"ne geçileceğini söylüyor. "Demokratik Entegrasyon Yasaları" adını verdiği yasaların çıkartılmasını, atılan adımların hukuki bir zemine oturtulmasını, güvence altına alınmasını istiyor. "Üç aydır çalışan komisyonun artık ikinci aşamanın gerektirdiği adımları atmasını beklediğini" bildiriyor.

Öcalan ve DEM Parti'den bu tür beklentiler dile getirilirken, devlet tarafında herhangi bir değişiklik görülüyor; PKK'den isteklerini yineleyip duruyorlar. Bahçeli, Öcalan'ın mesajında PKK'nin tüm kollarının silah bırakacağını söylediğini, ama SDG'nin silah bırakmadığını hatırlatarak, Öcalan'dan SDG'ye silah bırakma çağrısı yapmasını istiyor mesela.

Demek ki, devlet PKK'nin attığı

adımları yeterli görmüyor, daha fazlasını bekliyor. Kendi adına ise tek bir adım atmadan sadece vaatte bulunuyor. **Vaatleri de esir aldığı Kürt siyasetçileri tahliye etmekle sınırlı. Aylardır bu vaatle oyalıyor ama onu bile yapmıyor. Bu durum Kürt tarafında “süreç”e dair sıkıntıları arttırıyor.** Son aylarda “sevindirici” buldukları neredeyse tek gelişme, Özgür Özel’in Kılıçdaroğlu döneminde CHP’nin “*milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması*” yönünde oy vermesinden dolayı özür dilemesi oldu. CHP’nin de “süreç”in bir parçası olması umutlarını arttırdı.

Kürt hareketi, Demirtaş dahil Kürt milletvekilleri-nin tutuklanmasını, CHP’nin dokunulmazlığın kaldırılmasındaki tavrına bağlamış ve bu konuda CHP’yi suçlamıştı. Elbette CHP her zaman olduğu gibi üzerine düşen misyonu oynadı; fakat **o dönem Demirtaş dahil birçok Kürt siyasetçi, “dokunulmazlığımızın kalkmasından korkmuyoruz, kaldırın” gibi sözler sarfetmişti.** Oysa “milletvekili dokunulmazlığı” kazanılmış önemli bir hak ve hangi saikle olursa olsun kaldırılmasına karşı çıkmak gerekiyordu.

Daha önemlisi; **“Dolmabahçe mutabakatı” adı verilen bir anlaşma ile “çözüm süreci”nin en ileri noktasına ulaşıldığı bir sırada, “ne mutabakatı, benim haberim yok” diyerek sürece son veren, ardından Kürt illerinde büyük bir katliam gerçekleştiren Erdoğan’a; HDP’nin kapatılmasını isteyen Bahçeli’ye tek bir söz söylenmemesi, aksine “süreç”e katkılarından dolayı övülmesine, teşekkür üzerine teşekkür edilmesine ne demek gerekir.** Geçtiğimiz aylarda Demirtaş da, Erdoğan ve Bahçeli’ye “*uzun ömürler dileyen*” geçmiş olsun mesajıyla bu kervana katılmıştır.

Bütün bunları “süreç”in selameti için yaptıklarını söyleyebilirler. Keza meclis açılışına CHP katılmazken katılmalarını; Erdoğan’ı ayakta karşılamalarını ve resepsiyonda Erdoğan’ın etrafında hale oluşturup samimi pozlar vermelerini de “süreç”le açıklıyorlar. Biz de kendi sınıfsal bakaçımız ve siyasal duruşumuz üzerinden değerlendirme hakkına sahibiz. Savaşta da barışta da düşman düşmandır. Bu tür alçaltıcı tutumların yasal alanda, diplomaside de yeri yoktur. Rosa Lüksemburg’un söylediği gibi; *“egemenlerin bizi ezerkenki ve kandökücü emperyalizmin zorla boyunduruğu altına alırkenki mantığının, sınıf kininin ve keskinliğinin sadece birazcığı bize yeter!”*

Öcalan ve DEM Parti, zaman zaman “süreç”in yavaşlığından yakınıyor, AKP ve MHP’ye serzenişte bulunuyorlar. Hatta *“basın, yargı elinizde, gereğini niye yapmıyorsunuz”* diyerek, sürece karşı çıkanları susturmalarını isteyen açıklamalar yapıyorlar. Öcalan’a göre, “süreç”i yavaşlatanlar, geçmişte “derin devlet” dediği, bugün “norm dışı devlet”e çevirdiği güçler!..

Sonuçta Kürt hareketi bilinçli veya değil **“gölge boksı”** yapmaya devam ediyor. Erdoğan-Bahçeli ikilisini dışında tutarak diğer politikacıları saldırıyor; devleti dışında tutarak **“norm dışı devlet”i suçluyor!**

“Süreç”in kilidi Suriye

Bugüne dek PKK ile hükümetler arasında pek çok

görüşme yapıldı, ateşkesler ilan edildi, “açılım”, “çözüm” gibi “süreç”ler işletildi. ‘90’ların ortalarından itibaren “siyasal çözüm” adına başlatılan “süreç”lerin hepsinde egemen sınıfların amacı; zaman kazanmak, Kürt hareketini zayıflatmak, kendini tahkim etmek oldu.

2000’li yıllarda ise emperyalist savaşın Ortadoğu’da yoğunlaşmasıyla birlikte Kürt hareketi ile yapılan her görüşme, emperyalistlerin doğrudan müdahalesiyle gerçekleşti. Gerek Irak işgalinde, gerekse Suriye savaşında Kürt örgütlerine duyulan ihtiyaç, bu “süreç”lerin gidişatını belirledi.

2013’teki “çözüm süreci” gibi son “süreç”in de temel nedeni Suriye’deki gelişmelerdir. Bunun da arkasında ABD’nin bölgeye dönük planları vardır. Türkiye, Öcalan üzerinden, Suriye’deki Kürtlerin kazanımlarını olabildiğince sınırlama çabası içindedir. Öcalan’ın “silah bırakma” çağrısının ısrarla SDG’yi de kapsadığını belirtmeleri, Bahçeli’nin Öcalan’dan çağrıyı bu şekilde yapmasını istemesi, hepsi bu hedef doğrultusundadır.

Fakat SDG başından itibaren Öcalan’ın çağrısının kendilerini kapsamadığını belirtti. Keza PKK de “silah bırakma”nın Türkiye ile sınırlı olacağını söyledi. Hatta diyebiliriz ki, **PKK Suriye’deki kazanımları korumak için Türkiye’deki faaliyetleri durdurmayı göze aldı.** SDG de Suriye ile “entegrasyonu” kendi varlığını koruma koşuluyla kabul edeceğini belirtti.

Kasım ayının başında HTŞ’nin lideri Şara’nın Beyaz Saray’a çağrıldığı bir sırada Dışişleri Bakanı Fidan’ın da apar-topar Washington’a gitmesi tesadüf değil. **Daha önce “terör listesi”nde yer alan Şara, “Beyaz Saray’a giden ilk Suriye devlet başkanı” sıfatıyla karşılandı ve Trump’la samimi pozlar verdi.**

ABD, Suriye’de kendi denetiminde bir yönetim kurmak için, HTŞ ile SDG arasındaki sorunları çözmeye çalışıyor. Suriye topraklarında halen varlığını sürdüren ve HTŞ üzerinde etkisi olan Türkiye’nin de ABD’nin çözümünü kabul etmesini, bu konuda sorun çıkarmamasını istiyor. Erdoğan-Trump görüşmesinde, Türkiye’nin bölgedeki ABD politikalarına ters düşmeyeceği konusunda görüş birliğine varılmıştı.

Erdoğan yönetimi, kitle desteğini yitirmiş olduğundan ABD’nin desteğine daha fazla ihtiyaç duyuyor. Erdoğan’ın son ABD ziyaretinde “meşruiyet” arayışı, bunun göstergesiydi.

Fakat Suriye’deki gelişmeleri tek

başına ABD’nin belirlemesi zor görünüyor. Rusya’nın Suriye’de halen üsleri bulunuyor, HTŞ ve SDG ile görüşmeler yapıyor. Dolayısıyla Suriye’de yönetiminin nasıl şekilleneceği ve ne kadar sürede oturacağı halen belirsizliğini koruyor. Türkiye ise, Suriye’deki çıkarlarını kaybetmemek için hem HTŞ hem Kürt hareketi üzerindeki kozlarını iyi kullanmak istiyor.

* * *

“Süreç”in başlamasının nedeni olan Suriye’deki gelişmeler, “süreç”in bundan sonraki gidişatını da belirleyecek. Dünyadaki ve ülkedeki gelişmelerden kopuk biçimde Demirtaş’ın “naif” önerileriyle de, DEM Parti’nin süreci hızlandırmaya dönük ısrarlarıyla da “süreç”in canlanması mümkün değil.

Kesin olan şudur ki, “süreç” canlansa da canlanmasa da, ne Türkiye’ye ne de bölgeye barış ve demokrasi getirmeyecek! Dün olduğu gibi bugün de barış ve demokrasi ancak ve ancak işçi ve emekçilerin, ezilen halkların mücadelesiyle gelişecek!..

Fotoğrafın anlattıkları

TBMM’nin yeni yasama yılı açılışına damgasını vuran Erdoğan ile DEM milletvekillerinin samimi pozları oldu.

CHP, TİP ve EMEP açılışa katılmayacaklarını açıklamıştı. Mecliste ilk kez böyle bir eylem gerçekleşiyordu ve Erdoğan ilk kez protestolu bir açılışa katılacaktı.

Erdoğan ve ekibi, bu protestosuyu boşa düşürmek için yoğun bir uğraş verdiler. Öyle ki, Erdoğan milletvekili sıralarına giderek tüm başkanların elini sıkı; DEM Parti’nin eşbaşkanı Tülay Hatimoğlu’nun elini sıkılamaması üzerine hem AKP heyeti, hem Erdoğan özür diledi.

Buna karşılık DEM Parti ve diğer muhalif partiler, bir kez daha Erdoğan’a kan taşıdılar. DEM milletvekilleri dahil olmak üzere hepsi Erdoğan’ı mecliste ayakta karşıladı. Ardından verilen resepsiyonda Erdoğan’ın etrafında bir hale oluşturdular. Birbirleriyle yarışarcasına sıkış-tıkış biçimde Erdoğan’la fotoğraf çekilmeye, konuşmaya çalıştılar. Sanki eski eşbaşkanları dahil olmak üzere birçok arkadaşları hapiste değilmiş, sanki kazandıkları belediyelere kayyum atanmamış gibi...

Tam da Erdoğan’ın “meşruiyet”inin tartışıldığı bir dönemde, ihtiyaç duyduğu desteği sundular. Erdoğan’a dönük boykotu geçersiz kılmak, boykot kırıcılığı yapmak gibi uğursuz bir rolü üstlendiler.

DEM’in bu tutumu, aynı zamanda Kürt hareketinin Türk egemenleriyle, AKP-MHP gerici-faşist yönetimiyle uzlaşmasının resmidir.

Fotoğrafların anlattıklarını iyi okuyalım. Ve unutmayalım...

Bazen bir kare, onlarca sayfada yazılardan daha fazlasını anlatır...

Sefalet ücretine karşı ÖRGÜTLÜ MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM!

Milyonlarca işçiyi ve ailelerini ilgilendiren 2026 yılı asgari ücreti Aralık ayı içerisinde belirlenecek. Asgari Ücreti Tespit Komisyonu, toplantılarına önümüzdeki günlerde başlayacak.

Yasaya göre komisyon 5 patron örgütleri, 5 hükümet kanadı, 5 de işçi sınıfı adına temsilcilerden oluşuyor.

İşçi sınıfı adına en çok üyeye sahip konfederasyon tespit komisyonunda yer alıyor. Tespit komisyonunda eşit bir temsiliyet olmadığı gibi, bir hükmü de yoktur.

İş kanunuyla belirlenen komisyonun yapısı
2018 yılında yapılan bir düzenlemeyle Cumhurbaşkanlığına bağlanmış, karar mercii Cumhurbaşkanı olmuştur. Dolayısıyla tespit komisyonunun toplantıları, varlığı “orta oyunu”dan başka bir şey değildir.

Esasen cumhurbaşkanlığına bağlanmadan önce de eşitsiz temsiliyetiyle yine “orta oyunu” idi. İşbirlikçilik ruhuna işlemiş Türk-iş yöneticilerinin masada olması, işçi sınıfının iradesi olduğu anlamına gelmiyordu.

Türk-iş geçen yıl, “tespit komisyonunun yapısı bu şekilde kalırsa, bundan sonra komisyonda olmayacağız” demişti. Bu açıklamasını kongre kararı haline getirdiler. Önümüzdeki günlerde masaya geri dönerler mi bilinmez...

Fakat şu bir gerçek ki, **Türk-iş yöneticilerine bu kararı aldırta, tabanın öfkesi ve tepkisidir. Bundan korkan Türk-iş masadan çekilmek zorunda kalmıştır. Buna karşın Türk-iş yönetimi, bir eylem takvimi de çıkarmış değildir.**

Bugüne dek “tespit komisyonu”nun işçi sınıfına hiçbir yararı olmadı. Türk-iş’in tespit komisyonunda olması veya çekilmesi işçi sınıfına bir şey kaybettirmeyecek. Türk-iş yıllardır sefalet ücretlerinin altına imzasını attı, üstelik komisyonun varlığını meşrulaştırdı.

Tespit komisyonu lağvedilmelidir! Asgari ücret, sektörel düzeyde işçilerin seçtikleri temsilcilerin olduğu sendika ve patronlar arasında toplu iş sözleşmesi ile belirlenmelidir!

Asgarinin asgarisi...

Sınıf mücadelesi ile kazanılmış olan asgari ücret, 4 kişilik bir ailenin, barınma, beslenme giyim, eğitim, sağlık ve sosyal aktiviteler vb asgari geçim ücretidir. Başka bir ifadeyle yoksulluk sınırının üzerindeki ücrettir. Fakat asgari ücret yıllardır bırakalım yoksulluk sınırını, açlık sınırının da altında kalmaktadır.

Diğer yandan **asgari ücret “ortalama ücret” olmuştur artık. Sendikali-sendikasıız çalışanların ücretleri her yıl düşürülerek asgari ücrete yaklaştırdı.** Merkez Bankası’nın 2025 verilerine göre, asgari ücretin yüzde 10 üstü ya da altı bir ücretle çalışanların oranı, sanayide yüzde 50,4, inşaatla yüzde 71,4, hizmet sektöründe ise yüzde 37,9 düzeyinde.

Türk-iş’in Ekim ayı araştırmasına göre açlık sınırı 28 bin 412 TL, yoksulluk sınırı 92 bin 547 TL. Emekçi semtlerinde iki odalı bir evin kirası ise 25-30 bin TL! 2025 yılının 22 bin 104 TL olan asgari ücreti, kısa

Bir ülkede asgari ücretle çalışanların sayısı ne kadar yüksekse, bu işçilerin o kadar örgütsüz olduğu anlamına geliyor. İşçilerin toplu sözleşme-grev hakkı olmayınca, ücreti de “asgari” oluyor.

Asgari ücret, insanca yaşayacak bir düzeyde olmalıdır. Bunu da ancak örgütlü mücadelemizle elde edebiliriz.

sürede enflasyon karşısında eridi gitti. DİSK’in Ekim ayında yaptığı araştırmasına göre, asgari ücret, yılın 10. ayında enflasyon karşısında 6.322 lira birden eridi. Üstelik DİSK’in bu araştırması TÜİK verileri üzerinden yapılmasına rağmen...

Asgari ücret, rakamlara takla attıran TÜİK’in enflasyon oranıyla belirlense de, AKP-MHP bloğunun “hedef enflasyon” oranıyla belirlense de, “sefaletin sefaleti” olmaktan kurtulamıyor. Zaten asgari ücret toplantıları daha başlamadan uluslararası kredi kuruluşları “asgari ücret yüzde 20 arttırılmalıdır” açıklamaları yapmaya başladılar bile.

Bir ülkede asgari ücretle çalışanların sayısı ne kadar yüksekse, bu işçilerin o kadar örgütsüz olduğu anlamına geliyor. **İşçilerin toplu sözleşme-grev hakkı olmayınca, ücreti de “asgari” oluyor.** Dolayısıyla asgari ücretin açlık sınırının altına düşmesi ve “ortalama ücret” halini almasında birinci etken işçilerin örgütsüz oluşudur. İkincisi ise, işbirlikçi sendikacıların bu mizansenin bir parçası olmasıdır.

Dünyada asgari ücret örnekleri

Asgari ücret dünyanın neredeyse bütün ülkelerinde uygulanan bir yöntem. Her ülkenin sınıflar mücadelesinin tarihsel seyrine göre asgari ücret tespit biçimleri uygulanıyor.

ILO’ya göre 186 ILO üyesi ülkenin yüzde 90’ında yasalar veya toplu sözleşmeler şeklinde işleyen bir asgari ücret sistemi var. Yüzde 10’da ise asgari ücret sistemi yok. Asgari ücret belirlenmesinde üç temel yöntem uygulanıyor:

Birincisi, asgari ücretin doğrudan hükümetler tarafından belirlenmesi; ikincisi, hükümet ve sosyal taraflar arasında uzlaşma yöntemiyle belirlenmesi; üçüncüsü, ulusal veya sektörel düzeyde toplu iş sözleşmesi şeklinde belirlenmesidir.

ABD, Brezilya, Hollanda, Lüksemburg, Malta, İspanya, Yeni Zelanda ve Yunanistan’ın da olduğu bazı ülkelerde, asgari ücret hükümet tarafından doğrudan tespit ediliyor.

Almanya, Fransa, İngiltere, Portekiz, Polonya gibi ülkelerde ise, hükümetler, patron örgütleri ve işçi örgütleri tarafından tespit ediliyor. Bu yöntemi uygulayan ülkelerde de kendi içerisinde farklılıklar var. Bazı ülkelerde hükümetler toplu pazarlıklar içinde yer almazken, bazı ülkelerde pazarlık masasında bulunuyorlar. Örneğin Almanya’da, patron örgütleri ve işçi örgütlerinin olduğu, tarafların anlaşmayla seçtiği tarafsız bir uzmanın (teknokrat) başkanlık ettiği yöntem üzerinden belirleniyor. Tarafların anlaşmaması halinde “tarafsız” başkanın söylediği geçerli sayılıyor.

Türkiye’de ise görünürde hükümet, patron örgütleri ve işçi örgütleri arasında uzlaşma ile belirleniyor; gerçekte ise bu tarafların tümü patron temsilcisi olarak masaya oturuyor.

Avusturya, Finlandiya, İtalya, İsveç, İsviçre, İzlanda ve Norveç’te ise, asgari ücret sektörel veya ulusal ölçeğe toplu iş sözleşmeleri ile belirleniyor. Bu ülkelerde sendikali çalışma oranının yüksekliği ve örgütlülüğün gücüyle uzun yıllardır bu sistem devam ediyor.

Geçimlik değil insanca yaşanır ücret!

Yürürlükteki asgari ücret, bırakalım insanca yaşamayı, geçimlik ücret bile değildir. Asgari ücret sendikaların belirlediği yoksulluk sınırının üzerinde olmalıdır!

Ne hedef enflasyon, ne TÜİK’in gerçekleri yansıtmayan verileri üzerinden belirlenecek bir asgari ücret istemiyoruz! Keza Erdoğan’ın lütuf misali sunduğu *“hadi biraz da benden olsun”* diyerek üç kuruş daha eklenen aşağılayıcı asgari ücret tespitlerini reddediyoruz!

Asgari ücret, insanca yaşayacak bir düzeyde olmalıdır. Bunu da ancak örgütlü mücadelemizle elde edebiliriz.

Sefaletin sefaleti ücreti parçalamak için, işyerlerinde, atölyelerde işyeri komiteleri ve taban örgütlerini yaygınlaştırarak insanca yaşanılır ücret için mücadeleyi yükseltelim!

İEB asgari ücret için eylem yaptı

Asgari ücret tartışmaları yeniden yükselirken İşçi Emekçi Birliği 13 Kasım’da eylem yaparak asgari ücret çalışmalarına ilişkin kampanyasını başlattı.

Saat 12.30’da İstanbul’da Tophane’de bulunan Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü önünde yapılan eylemde “İnsanca Yaşamaya Yeten Asgari Ücret İçin Mücadeleye!” pankartı açıldı; “Asgari değil insanca yaşam”, “Kahrolsun ücretli kölelik düzeni” sloganları atıldı. Yapılan açıklamada burjuvazinin asgari ücret dayatmasının fabrikalarda, sanayi havzalarında örgütlenerek yok sayılacağı vurgulandı. İşçilerin ve emekçilerin genel grev genel direnişi örgütleyerek insanca yaşama koşullarını yaratması gerektiği vurgulandı.

Direniş çadırında yeni bir atılıma ihtiyaç var

Yerel seçimlerde taşıma oylarıyla AKP'ye geçen Şavşat Belediyesi'nde işten atılan işçilerin çadır direnişi 80'li günleri ardında bıraktı.

İlk günlerin hareketliliği bütün uyarı ve çabalarımıza rağmen yerini maalesef derin bir rehavet ve belirsizliğe bırakmış durumda. **İlk başta bir "Eylem Komitesi" kurulmalı ve bir "Eylem Programı" oluşturulmalıydı.** Süreç boyunca geniş bir bileşimle gelişmeler değerlendirilmeli, alınan kararlar doğrultusunda eylemler yapılmalıydı. Ekipler oluşturularak ev, esnaf ve köy ziyaretleriyle direniş kamuoyuna taşınmalı, çevre il ve ilçelerde yapılan eylem ve etkinliklere duruma göre kitlesel veya temsili düzeyde katılarak direniş çadırın dışına taşınmalıydı. İmza kampanyası hem fiili hem sosyal medya aracılığıyla aktif olarak yürütülmeliydi...

Bunların bir kısmı PDD olarak bizim çabalarımızla gerçekleşti ve pek çoğunda direniş basına da konu oldu. Fındıklı Belediyesi'nce düzenlenen festival bunlardan biriydi örneğin. Fındıklı Belediye Başkanı Ercüment Şahin Çervatoğlu yaklaşık 10 bin kişinin katıldığı etkinlikte, Şavşat Belediye işçilerinin direnişini selamladı, biz de bir şiirle destekte bulunduk. Ardından doğasını, ormanını savunurken katledilen Reşit Kibar'ın ölüm yıldönümünde, bir direnişçi arkadaşımızla birlikte Cankurtaran ve Hopa'daki anma etkinliklerine katıldık. Burada şiddetli yağmura rağmen yaklaşık 80 imza toplandı. Daha sonra yine bir başka direnişçi arkadaşla Reşit'in katillerinin yargılanacağı duruşmaya katıldık. Burada yapılan açıklamada mahkemenin seyri anlatılırken, *"Şavşat Belediye direnişçisi bir arkadaş da destek için aramızda. Biz de Şavşat Belediye işçilerinin direnişini selamlıyoruz, en kısa sürede ziyaretlerine geleceğiz..."* şeklinde anons edildi.

Yine Sol Parti'nin Kemalpaşa'da düzenlediği mitinge 3 direnişçi arkadaşla gittik. Bu defa önlükler ve pankartımız da vardı. Çevre ilçelerden gelen pek çok kişi bizim kortejimizde direnişçi işçilerle yürüdü ve yürüyüş kolunda kortejin sayısı 50 kişiyi buldu. **Yürüyüş boyunca önümüzde ve ardımızdakiler ve yolda izleyenler "Şavşat İşçisi Yalnız Değildir!" sloganlarıyla desteğini sundu.** Bir direnişçi arkadaşımız kürsüden süreci anlatırken, bizler de alanda gezip imza topladık. Yaklaşık 300 imza da burada toplandı. Direnişçi arkadaşın konuşması ulusal kanallarda ve sosyal medyada yayınlandı. **10 Ekim Gar Katliamı'nın yıldönümü sebebiyle Arhavi'de düzenlenen etkinliği bizimle gelen bir direnişçi işçi vesilesiyle yine buradan Şavşat Direnişi selamlandı...**

Ne zaman ilçe dışında bir etkinliğe katıldılarsa, her defasında işçiler gördüğü ilgiden gurur ve moral depolamış olarak döndüler çadıra. Sadece dışarıda mı? "Çöp Toplama Eylemi" kararlaştırılmıştı, ancak eylem saati geldiğinde çadırda sadece 3-4 işçi vardı ve temsilci *"3 kişiyle eylem olmaz"* diyerek eylemi iptal etmekten yanaydı. Biz karşı çıktık. *"Arkadaşlar bir eyleme karar verildi mi, 3 kişide olsa o eylem yapılır"* dedik. Sonradan gelen arkadaşlarla 8 kişiyle çöp toplama eylemi yapılmış oldu. Esnaftan ve halktan alınan olumlu tepkiler ve alınan kararın hayata geçirilmiş olmasının moraliyle yüzler gülüyordu. Eylem diriltir, iyileştirir.

Direnışı bir "eylem komitesi"yle değil, temsilci sistemiyle sürdürmeyi tercih eden sendika, (Belediye İş) işçilerin her geçen gün çadırdan uzaklaşmasını "işçilerin cahilliğine" veriyordu. (İşçileri bilinçlendirmek için en küçük bir çaba harcamadıkları halde.) Diğer taraftan *"biz masaya oturduğumuzda işe döneceklerin listesine kimi neye göre yazacağımızı biliriz"* türünden tehditvari tiratlar çekiyordu. Böyle olunca bazı işçiler o listeye girmek için her yolu mubah saymaya başladı. *"Beni çağırırlarsa giderim"* diyenler oldu. Aralarından bazıları alıp direnişi çöktürmek, patronların yöntemiydi oysa. Atılan işçilerin tamamı alınmadan direnişin başarıya ulaşması söz konusu olamazdı.

Komite kurulması konusundaki ısrarımız, sendikanın süreci belirsiz ve hareketsiz kılan eylemsizliğini eleştirmemiz, sendikal demokrasiden söz etmemiz, anında işyeri

temsilcisine ve şube başkanına yalan-yanlış aktarılıyordu. Sürecin başından beri oradaydık, en kritik aşamalarda doğru müdahalelerle direnişin durakmasını engelledik, işçiler arasında her daim birlik ve dayanışmaya vurgu yaptık, direnişin geniş kesimlere duyurulmasına önayak olduk vb... Polis çadıra saldırdığında da oradaydık, yenisini kurarken de... Geceyarısı operasyonu ile çadır çalındığında da ilk biz yanlarındaydık, bir yenisi kurulurken de... Birkaç kez sürece ilişkin şube başkanıyla görüşme talep ettiyse de bu onlardan kaynaklı gerçekleşmedi.

Devrimcilerin direniş çadırındaki etkinliğinin her geçen gün artmasından sendikanın duyduğu rahatsızlık, yukarıda sözünü ettiğimiz sürecin tümüne yansımıştır. Sendika şube başkanının sosyal medya paylaşımlarında hiç bir etkinliğin paylaşılmasından da bu bellidir zaten. Çadır ziyaretlerinde çekilen fotoğraflar, çadırın "özel editörü" tarafından, bizi yokedecek şekilde kırıldıktan sonra paylaşılakta, sendika yöneticisi ve temsilci de bu paylaşımları esas almayı tercih etmektedir. Gerçek fotoğraf ise bambaşkadır! Bu "kırıntılar"dan nasibini alan sadece biz de değildik.

İşçiler arasında hiç de masum olmayan gruplaşmalar yine sendikanın ve temsilcinin bilgisi dahilinde olagelmektedir. Bu tür yıkıcı-dağıtıcı davranışların önünü almak şöyle dursun, bunlara prim vererek adeta bizzat organize eder durumdadırlar. Sendikanın Genel Kurulu'na kimlerin nasıl gideceği dahi bu gruplaşmalara göre organize edilmektedir.

Bu tutumlardan, gelen ziyaretçiler de nasibini aldı. Bugüne kadar Sol Parti'den Emep'e, Umut Sen'den Halkevleri'ne pek çok kurum ziyarete geldi. Bu kurumların çoğu ziyaret için bizimle iletişim kurdular. Biz de temsilci aracılığıyla sendikayı bilgilendirdik. Halkevleri'nin ziyareti sırasında uzun süre işçilerin konuşmasını bekledik. O an 5 işçi arkadaş oradaydı. Bunlardan birisi ziyaretçilerin sorularını geçiştirici, samimiyetsiz cevaplar vermeye başlayınca sohbet kilitlendi. Biz sürece ve gelişmelere ilişkin düşüncelerimizi dile getirince, bu işçi çadırı terketti. Sonradan öğrendik ki, bizim işçilerin sözünü kestiğimiz, onları koşturmadığımız gibi yalan-yanlış sözlerle sendika temsilcisine haber vermiş, temsilci de "çadırdan çıkın" demiş. Bu duruma tanık olan iki işçi arkadaş da *"olup biteni kafana göre eğip bükerek AKP'nin ekmeğine yağ çalyorsun, çadırı dağıtmak mı istiyorsun"* diyerek onu eleştirmiş. Ve temsilciye gerçeği anlatmışlar; *"O arkadaşlar çadıra ve direnişe zarar vermek şöyle dursun, her zor anımızda bizimle oldular"* demişler.

Direnışı desteklemek suç değildir!

Çadırın kurulduğunun ikinci günü polis, çadırın kurulduğu yerin "kamusal alan" olduğunu söyleyerek çadırın kaldırılması için anons yaptı. Biz işçi arkadaşları ve destek için orada bulunanları uyararak insan zinciri oluşturduk. Karşı koyuşumuza rağmen çadır söküldü. Devamla pankarta ve çadırda bulunan masa-sandalyeye zabıta el koydu. Biz pankartı ve sandalyeleri alarak, *"madem burada çadırımızı söktüler hükümet konağının önüne kuralım"* şeklinde kitleyi yönlendirmeye çalıştık. Buna da Belediye-İş temsilcisi müdahale ederek düğün salonunun önüne, polisin gösterdiği yere yönlendirdi.

Bu eylemle ilgili Şavşat Cumhuriyet Savcılığı soruşturma açmış. Bizi de "kışkırtıcı" olarak yaftalamışlar. Jandarmada *"ifademi savcılıkta vereceğim"* dedim. Savcılıkta ise şunları söyledim: *"Sözü edilen eylemlerde bulunduğum doğrudur. Şavşat'ta yaşayan, suyunu içen, havasını soluyan biri olarak, işten atılan işçilerin haklarını savunmak, onlarla birlikte direniş çadırında bulunmak ve çadırı korumak suç değildir."*

Böylesi bir şey için soruşturma açılması işçileri ve destekçileri korkutmak ve caydırmak içindir. Ancak işe yaramayacağı açıktır.

Elbette sendikanın bize yönelik rahatsızlıklarının nedenini biliyoruz ve biz bu tutumlarla yeni karşılaşmıyoruz.

İşçilerin iki örgütü vardır: Biri sendikal, diğeri siyasal. Biz sendikadan sınıf sendikacılığını anlıyoruz, onlar ise bürokratik sendikacılığı... Diyorlar ki; biz temsilcimiz aracılığıyla aldığımız kararları iletiriz, işçiler de bu kararların dışına çıkamazlar! Biz de diyoruz ki; **işçiler tabanda örgütlüyse örgütlüdür. İşçilerin taban örgütü işyeri komite ve meclisleridir.** TİS sürecinde, grev ve direnişlerde ise, duruma uygun komiteler kurulur. Herkes düşüncesini ifade eder, sonra karar alınır. Alınan karar herkesin kararı olur. **İşçi, diğer işçi arkadaşlarıyla beraber tartışarak, birbirini ikna ederek aldığı kararları sahiplenir ve onun bir parçası olur. Buna sendikal demokrasisi denir.** Karar alma mekanizması böyle işler. Keza sendikanın hangi kademesinde görev alırsa alsın hiç bir yönetici, o iş kolundaki en yüksek maaşın iki katından fazla ücret alamaz!..

Süreç en başından beri hukuki boyutuyla ele alındığı için, işçilerde *“en kötü durumda tazminatımızı alıp önümüze bakarız”* anlayışı içten içe yaygınlık kazandı. **Sürecin bir bütün olarak ele alınmaması direnişin kaderini “istinaf mahkemesi”nden gelecek karara kilitledi.** İstinaf’tan karar iki türlü gelebilir: İliki yerel mahkemenin kararını yanlış bulur, -ki bu durumda dava yeniden görülür, yani başa dönülür. İkincisi: İstinaf, yerel mahkemenin kararını yerinde bulur, -ki bu durumda işçiler karar ellerine ulaştığı an itibarıyla 1 ay içerisinde belediyeye müracaat ederler; Belediye ya işe başlatır, ya da tazminatlarını öder ve işe başlatmaz. İşte burada hukuk bitiyor!

Oysa iş hakkının feshine karşı hukuki süreçte başvurmakla birlikte asıl mücadele, sistemin hukuk anlayışıyla sınırlı kalmayan bir perspektifle yürütülmelidir. Bu düzende işsizlik kaçınılmazdır. Dolayısıyla işçi kıyımlarına karşı yürütülecek mücadeleye de sınıfsal ve siyasaldır. Yani biz haklılığımızı mahkeme kararından değil *“çalışma hakkının kutsallığı”*ndan alırız. Mahkeme olumsuz bir karar verdiğinde dahi, *“işimizi geri istiyoruz, işe dönene kadar direnişe devam”* bilinci ve şiarıyla hareket ederiz.

Ancak böyle bir mücadeleyle işçiler, etnik-bölgesel-inançsal vb. ayrımları bir kenara koyup sınıf bilinciyle birbirlerine sarılır, birlik olur ve asıl hedefe kararlılıkla yürürler...

Şavşat Belediye işçilerinin direnişine de bu perspektifle yaklaştık ve her aşamada önlerini açmaya çalıştık. Sendikanın engelleyici tutumuna rağmen bu çabamız sürdü, sürecek. **Direniş her ne şekilde biterse bitsin, işçiler sınıf bilinci ve sınıf sendikacılığı hakkında önemli bir birikim ve deneyim kazandı. Sadece patronlara-işverenlere karşı değil, işbirlikçi-uzlaşmacı sendikalara karşı da mücadele etmeleri gerektiğini öğrendiler.** Kimin gerçek, kimin sahte dostları olduğunu gördüler. Dostu-düşmanı ayırmakta direniş öncesinden çok daha ileri duruma geldiler.

AKP’li belediyenin, polisin, sendikanın tüm engellerine rağmen direnişin zaferle taçlanması için elimizden geleni yaptık, yapmaya devam edeceğiz. Sınıfla bağlar kurmanın zorluklarını biliyoruz, ama bu yöndeki hiçbir çabanın, emeğin boşa gitmeyeceğini de... Zorluklarla mücadele ederek biz kazanacağız!

Artvin PDD

İş cinayetleri sürekli artıyor

Son aylarda iş cinayetleri katliamlara dönüştü. İşçi Sağlığı İş Güvenliği (İSİG) verilerine göre yılın ilk on ayında en az 1737 işçi, bu cinayetlerde hayatını kaybetti. Önceki yıllarda ortalama günde en az 5 işçi çalışırken ölüyordu. Son bir yıldır bu sayı, günde 6 işçiye çıktı. Adeta bir “işçi kırimi” yaşanıyor.

Üstelik aralarında çocuklar, yaşlılar ve emekliler var. Örneğin Dilovası’nda üçü çocuk altı işçi yaşamını yitirdi.

İş cinayetlerinde ölen çocukların sayısında ciddi bir artış var. **Bu yıl 78 çocuk işçinin iş cinayetinden ölmesiyle zirveye ulaştı.** En son Mersin-Anamur’da 16 yaşındaki bir çocuk, MESEM (Mesleki Eğitim Merkezi) programında çalıştırıldığı asansör firmasında, asansör boşluğuna düşerek can verdi.

İSİG, 2025 yılını “Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı” ilan edilmesini önermişti. Buna karşın bu yıl içinde her ay 7 çocuk iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Bunda MESEM projesinin çok büyük rolü var. Çünkü MESEM çocuk işçiliğini yasalastırdı. “Çocuklar meslek öğreniyor” diyerek allayıp-pulladıkları bu sistemde, çocuklar köleleştiriliyor, sermayeye kurban ediliyor. Üstelik inşaat, metal gibi çocukların çırak olarak çalıştırılmasının yasak olduğu işkollarında çalıştırılıyorlar.

MESEM, “4 gün okul, bir gün atölye” şeklinde sunulmuştu, ancak gerçekte “5 gün atölye, bir okul” haline büründü. Çünkü çocuklar cumartesi günü de çalıştırılıyor. Hem de asgari ücretin üçte biri oranında ücretlerle... Bu ücretler de İşsizlik Fonu’ndan sağlanıyor. Böylece patronlara bedava işgücü temin ediliyor.

Çocuk işçi ölümlerinin durdurulması için MESEM programının iptal edilmesi ve çocukların eğitim hakkının gaspına son verilmesi gerekiyor.

Bir diğer kanayan yara; emeklilerin çalışmak zorunda kalmasıdır. Son olarak İzmir-İzmir-İzmir’de gemi geri dönüşüm tesisinde çalışırken ölenler arasında 75 yaşında bir emekli de vardı. Sadece patronlar değil, emekli maaşlarını “ölüm sınırı”na çeken hükümet de bu cinayetlerin sorumlusudur.

Emekliler karınlarını doyurabilmek için o yaşta çalışmak zorunda kalıyorlar. Üstelik inşaat gibi tehlikeli işlerde çalışıyorlar. Son yıllarda emekli olduğu halde çalışan sayısı arttığı için, iş cinayetlerinde emekli ölümleri de arttı. Emekli maaşları insanca yaşayacak bir seviyeye yükselmediği sürece, bu cinayetler devam edecek!

Çocuk-yaşlı, kadın-erkek; tüm iş cinayetlerinin durması için hem patronlara hem de hükümete karşı mücadeleyi yükseltmek gerekiyor.

Dilovası’nda fabrika yandı;

6 işçi katledildi

Kocaeli’nin Dilovası ilçesinde bir parfüm deposunda çıkan yangında, 3’ü çocuk 6 kadın yaşamını yitirdi, biri ağır 7 kişi yaralandı.

8 Kasım günü yaşanan işçi katliamı, parfüm imalatı yapılan bir depoda gerçekleşmişti. Tanıklar bir patlama sesinden sonra yangının çıktığını ve büyüdüğünü söylüyordu.

Ve her zamanki gibi, yangının sebebi patronların kar hırsıydı. **İşçilerin 2024 yılında CİMER’e bir şikayette**

bulunduğu ve fabrikadaki sorunları tek tek anlattığı çıktı ortaya. Şikayet dilekçesine göre; şirket işçileri sigortasız ve iş güvenliğinden yoksun biçimde çalıştırıyor, şikayet eden kadınları kovulmakla tehdit ederek sindiriyor, yemek yerine günlük 70 TL yemek parası veriyordu. Öyle ki, bölgedeki İŞKUR’un yanbaşıda olan bu fabrikanın ismi ve tabelası bile yoktu, ama Vali İlhami Aktaş, işyerinin ruhsatı bulunduğunu açıklamıştı.

Yangın sonrasında yapılan incelemelerde ise, patronların sorumluluğu çok daha açık biçimde çıktı ortaya. İnceleme yapan uzmanlar, **binada yangın söndürme sisteminin olmadığını, duman tahliye alanının bulunmadığını, dahası acil çıkış kapısının olmadığını tespit ettiler.** Binanın etrafı da adeta patlamaya hazır bomba gibiydi: Bitişğinde benzin istasyonu, yakınında Solventaş gibi kimyasal depolama alanları, kağıt depolama tesisi vardı. Yanısıra, parfüm üreten bir şirketin “kimyasal tesis” olarak ele alınması, özel olarak “yangına güvenli” biçimde işletilmesi gerektiği de belirtildi.

Dilovası’nda yangından kurtulan işçiler, gelen denetimcilerin ellerinde kolilerle ayrıldıklarını söylüyor. Yani rüşvet alarak bu vahşi sömürüye ve iş cinayetlerine ortak oluyorlar.

Bu iş cinayeti, önlem almayan patronun, fabrikayı denetlemeyen ve şikayet edilmesine rağmen ilgilenmeyen devlet yetkililerinin sorumluluğundadır. Aslında bölgede oturanlar ve çalışanlar da bu durumun farkındaydı. **Kocaeli Valisi İlhami Aktaş ve Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükakın, ölen işçiler için kurulan taziye alanından kovuldular. Ölümünün sorumlusunun onlar olduğunu bilen kişiler, “utanmadan bir de burada geziyorlar. Şu anda gözaltında olmanız, hesap vermeniz lazım” diye bağırıyor.**

6 işçi öldü. Patronun basit biçimde çözebileceği, ama bile-isteye çözmediği sorunlar, almadığı önlemler ve devletin bu duruma göz yumması neden olmuştu bu ölümlere... 6 hayat yokolmuştu... Tepkiler nedeniyle birkaç kişiyi gözaltına aldılar, tutukladılar. Suça ortak olan devlet yetkilileri yargılanmadığı ve tümüne ağır cezalar verilmediği sürece, iş cinayetleri pervasızca sürecektir.

“İş kazası” yoktur; katledilen her işçi kapitalizmin kar hırsının kurbanıdır.

Üniversiteler bu yıl beklendiği gibi eylemlerle açıldı. 19 Mart direnişiyle mücadeleyi yükselten öğrenciler, yeni döneme biriken sorunlarla ve ona karşı büyüyen tepkiyle girdiler.

Üniversitelerde öğrencilerin barınma, beslenme gibi temel ihtiyaçları karşılanmazken, yeni zamlarla ve uygulamalarla daha katmerli hale geldi. Hemen her üniversitede yemekler yüzde 100'e varan oranda zamlandı, kimi üniversitelerde "yemekhaneye rezervasyon" gibi yeni zorluklar çıkartıldı.

Aynı şekilde yurt ücretleri artarken, yurtlar daha güvensiz ve sağlıksız bir şekilde açıldı. KYK'ya bağlı Cevizlibağ Kız Yurdu'nda yaz dönemi dolaplar kırılmış, çamaşırlar ortalığa saçılmıştı. Geçtiğimiz günlerde Osmaniye'de sıcak su olmadığı için soğuk su ile duş almak zorunda kalan bir öğrenci fenalaştı ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi. Yurtlarda intihar olayları arttı.

Van Üniversitesi başta olmak üzere birçok üniversitede Rojin Kabaiş'in öldürülmesine karşı eylemler yapılıyor. Rojin'in intihar etmediği, cinsel saldırıya maruz kaldığı ve öldürüldüğü netleştikten sonra tepkiler çığ gibi büyüdü. Üstelik Rojin, Van Üniversitesi kampüsünde bulunan yurttaki kalıyordu. Bu durum yurtların ne kadar güvensiz olduğunu bir kez daha gösterdi. Öğrenciler haklı olarak Van Üniversitesi Rektörü'nü, onun ölümden sorumlu tutuyor. Öğrencilerin can güvenliği bile tehlike altında.

Diğer yandan barınma, beslenme, ulaşım gibi temel ihtiyaçlar bir yıl içinde ikiye-üç katlanırken, aldıkları burslarda kayda değer bir artış görünmüyor. Günümüzde bir öğrencinin aylık maliyeti, asgari ücretin üzerine çıktı. Buna karşılık 3 bin TL'lik bursla geçinmesi bekleniyor. Üstelik bu burs paraları faiziyle birlikte geri isteniyor.

Üniversite gençliği ekonomik olarak öylesine kısıpca alınmış ki, üniversitelerdeki eğitimin içeriğine, bilimsel, demokratik sorunlara sıra bile gelmiyor.

İşçi-emekçi ailelerin çocukları artık üniversite okuyamaz hale geldi. Okulunu donduranların, okurken

Üniversite kampüslerine ve çevrelerine, gençliğin temel taleplerinin ve sloganların olduğu, PDG imzalı stickerlar yapıştırıldı.

YÖK'ün kuruluş günü 6 KASIM'DA SOKAĞA, EYLEME, ÖZGÜRLEŞMEYE!

çalışanların sayısı hızla artıyor. İlk kez üniversite sınavına katılım oranı düşüşe geçti. Yoksul öğrenciler bir an önce çalışma hayatına atılmak zorunda kalıyor.

Bu duruma isyan etmemek mümkün mü?

Öğrenciler de isyan ediyor! Sağlıklı ve ucuz beslenme-barınma hakkı için neredeyse her gün eylem yapıyor! Kendilerine reva görülen bu hayatı reddediyor!

Faşizmin üniversitelerdeki kurumu: YÖK

Üniversitelerin bu hale gelmesinde YÖK (Yüksek Öğrenim Kurulu) çok önemli bir role sahip. 12 Eylül askeri faşist darbesinin eseri olan YÖK, 40 yılı aşkın süredir üniversitelerin başına çöreklenmiştir. **Bu süre içerisinde gelen tüm hükümetler YÖK'ü kaldırma sözü verdikleri halde onu daha kalıcı hale getirdiler, gerici-faşist niteliğini pekiştirdiler.**

YÖK'ün amacı, üniversiteleri toplumsal muhalefetin bir alanı olmaktan çıkarmak, araştırmayan, sorgulamayan, tornadan çıkmış beyinler yetiştirmek ve sermayenin hizmetine sunmaktır. İlk icraatı da 1402 sayılı yasa ile 486 öğretim üyesini, 790 öğretim görevlisini ve 50 bin öğrenciyi üniversitelerden atmak olmuştur. Üniversiteler, anti-demokratik ve hiyerarşik bir yapıya dönüştürülürken Türk-İslam sentezli ideolojinin üretildiği alanlar haline getirildi.

YÖK, üniversitelerde ticarileşmenin de önünü açtı. Özel ve Vakıf Üniversiteleri'nin kurulup yaygınlaştırılmasından 'harç' adı altında öğrencilerden para alınmasına, kar amaçlı olarak bilgi üretiminin yaygınlaştırılması ve eğitim hizmetlerinin ticarileştirilmesine kadar yaşanan sürecin belirleyeni oldu.

AKP döneminde ise, YÖK daha da perçinlendi. Her alanda olduğu gibi eğitimde de özelleştirme furası AKP döneminde arş-alaya çıktı. Bugün 78'si özel ve vakıf üniversitesi olmak üzere 200'ü aşkın üniversite bulunuyor. Kamuya ait üniversitelerin çoğu "gecekondu" tarzında açılan üniversitelerden oluşuyor. İstanbul gibi bir metropolde toplam 49 üniversitenin 40'ı özel.

Eğitimin özelleşmesi, yoksul çocukların eğitim hakkının elinden alınması demek. Aynı zamanda üniversite eğitimin tamamen sermayenin ihtiyacına göre belirlenmesi anlamına geliyor. Bir avuç iyi eğitilmiş gence karşılık milyonlarca genç ucuz işgücü olarak patronların hizmetlerine sunuluyor.

AKP dönemi eğitimin gericileşmesi ve iktidarın boşaltılmasında kendinden önceki tüm hükümetlere rahmet okuttu. Cahil bırakılmış, itaate-tevekküle alıştırmış bir tebaa yaratmak için eğitimi tarikatların eline bıraktılar. Buna karşı duran öğrenciler, öğretmenler, veliler üzerinde büyük bir baskı ve şiddet uyguladılar. KHK'larla binlerce öğretmen meslekten atıldı, "mülakat" adı altında devrimci demokrat öğretmen adayları elendi. Eylemci öğrencileri disiplin cezalarıyla okuldan uzaklaştırdılar, hapse attılar.

YÖK'ün kuruluşundan itibaren üyelerinin çoğunluğu doğrudan cumhurbaşkanı ve hükümetin atadığı kişilerden oluşuyordu. Rektörleri, dekanları da YÖK belirliyordu. "Cumhurbaşkanlığı sistemi" denilen ucube

sistemle birlikte, artık hepsini Erdoğan belirliyor. Göstermelik rektör seçimlerine bile tahammül edemiyorlar. **YÖK'ün bugün geldiği nokta kayyum sistemi oldu.** Üniversiteleri kayyumla yönetmeye başladılar.

6 Kasım'da sokağa, eyleme...

YÖK'ün kuruluş günü olan 6 Kasım, her yıldönümünde üniversite gençliği tarafından protesto edildi. Mücadelenin yükselişe geçtiği 90'lı yıllarda genel boykotlarla karşılandı. Sonraki yıllarda eylemsel bir düşüş yaşandıysa da 6 Kasım her daim öğrenci gençliğin protesto günü oldu.

19 Mart direnişiyle toplumsal muhalefetin önemli bir dinamiği olduğunu gösteren üniversiteli gençlik, yeni öğretim yılındaki eylemleriyle de bu ivmeyi sürdürüyor. Şimdi bunu 6 Kasım'da zirveye taşıma zamanı...

6 Kasım YÖK protestosu, sadece 6 Kasım'da yapılacak bir eylemle de sınırlanmamalıdır.

Yaklaşık bir hafta süren bir kampanya şeklinde ele alınmalıdır. Üniversite gençliği YÖK'ün hangi amaçla ne zaman kurulduğunu, bugüne kadar neler yaptığını, geline noktasındaki rolünü ayrıntılı biçimde öğrenebilmelidir. Sözlü-yazılı materyallerle, forumlar, paneller, seminerler vb. biçimlerle YÖK teşhir edilmelidir.

Yanısıra beslenmeden barınmaya, eğitimin gericileşmesinden ticarileşmesine kadar üniversitelerin tüm sorunları, bu faaliyetler içinde işlenmelidir. Esasında bütün sorunların kaynağı YÖK'tür. YÖK'ü yıkmayı başarmadan bunlardan kurtulmak da mümkün değildir.

6 Kasım, bütün bu hazırlığın üzerinden yükselecek bir finaldir. Kampüsten caddelere taşan yürüyüşler, ders boykotu gibi eylem biçimleri mümkündür. Yeter ki, gereken hazırlıklar önceden yapılabilir, öğrencilerin önemli bir kısmı bu faaliyetlerin içinde yeralsın...

Elbette her üniversite kendi özgül durumuna göre eylem biçimlerini belirleyecektir. Bununla birlikte merkezi düzeyde 6 Kasım eylemi çok önemlidir.

Öğrenci gençliğin kitlesele ve merkezi bir önderlikten yoksun oluşu, bugün önündeki en büyük engeldir. Buna karşın biraraya gelmeyi, merkezi bir eylem örgütlemeyi başarabilmelidir. 19 Mart sonrasının ilk 6 Kasımı, bu direnişe denk düşecek bir eylemlikle tarihe geçmelidir.

Sadece öğrenci gençlik değil, en başta tüm üniversite bileşenleri (öğrenci, öğretim üyesi, çalışanlar) bu faaliyetin bir parçası olmalıdır. Yanısıra öncü işçiler, devrimci demokrat kurumlar üniversite gençliğini 6 Kasım'da yalnız bırakmamalıdır.

Çünkü YÖK, sadece üniversitelere çöreklenen bir kurum değildir; tüm ülkenin üzerine çöreklenmiş, geleceğimizi çalmıştır. **YÖK'e karşı mücadele, 12 Eylül faşizmine ve onun günümüzdeki uzantılarına karşı mücadeledir!**

YÖK Kalkacak, Polis Gidecek, Üniversiteler Bizimle Özgürleşecek!

Yaşasın Özerk-Demokratik Üniversite Mücadelemiz!
Yaşasın Gençliğin Faşizme Karşı Birleşik Mücadelesi!

Üniversitelerde YÖK protestoları

İstanbul Üniversitesi önünde toplanan öğrenciler yaptıkları açıklamada; YÖK'ün 12 Eylül askeri faşist darbesinin bir ürünü olduğunu belirttiler. "YÖK, kayyum ve çete düzenine karşı örgütlü mücadeleyi büyüteceğiz" diyen öğrenciler, YÖK'ün baskıcı ve anti-demokratik uygulamalarının üniversitelerde hala sürdüğünü söylediler. Kayyumun olmadığı, özerk-demokratik bir üniversite talebini dile getirdiler.

Ayrıca yaşadıkları ekonomik sorunlara ve barınma krizine dikkat çektiler. Yurtlarda yaşanan taciz ve intiharları hatırlatan öğrenciler, güvenli ve ucuz barınma hakkı istediler. Yanı sıra yemeklere yapılan zamların ve sağlıksız yemeklerin beslenme hakkını ellerinden aldığını belirttiler.

19 Mart Direnişi'nin "yıllardır baskı altında tutulan, geleceği çalınan gençliğin çığlığı olduğunu" vurgulayarak, son dönem artan faşist saldırıları kınadılar.

Eylem boyunca "Faşizme karşı omuz omuza", "YÖK kalkacak polis gidecek üniversiteler bizimle özgürleşecek", "Yaşasın öğrenci dayanışması" sloganları atıldı.

Ankara'daki gençlik örgütleri, Çankaya Belediyesi önünde basın açıklaması yaptı.

Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi Öğrencileri de YÖK'ün ve Anadolu Üniversitesi'ndeki yemek rezervasyon sisteminin kaldırılması talebiyle protesto düzenledi.

Ege Üniversitesi öğrencileri 1No.lu yemekhane önünde toplandı; "YÖK kalkacak, polis gidecek, üniversiteler bizimle özgürleşecek!" pankartı açarak kampüs boyu yürüyüş gerçekleştirildi.

Hacettepe Üniversitesi'nde öğrencilere palalı faşist saldırı

Hacettepe Üniversitesi Beytepe kampüsünde 27 Ekim günü yüzleri maskeli bir grup, ellerinde pala ve döner bıçaklarıyla devrimci-demokrat öğrencilere saldırdı.

Hacettepe Üniversitesi'nde bir süredir yemekhane protestolarına dönük olarak faşist provokasyonlar yaşıyordu. 27 Ekim günü ise, Hacettepe Ülkücü Teşkilatı'nın, "reis değişimi" ve "devir-teslim töreni" yapmak için Nacho Kafe önünde toplanacağı duyuruldu. Hacettepe'deki devrimci-demokrat öğrenciler, bu olaya tepki gösterdi; "Beytepe'de gerici-faşist çete yapılanmaların faaliyetine izin vermeyeceğiz" diyerek yemekhane meydanında toplandı.

Ardından kar maskeli faşist bir grup, öğrencilere önce taşlarla, ardından yanlarında getirdikleri palalar ve döner bıçaklarıyla saldırdı. Saldırıda sırasında öğrenciler yaralandı. Bu olaylar yaşanırken, üniversite özel güvenliği de palalı saldırganları durdurmak yerine, solcu öğrencilere müdahale

Marmara Üniversitesi'nde yemek boykotu

Marmara Üniversitesi öğrencileri, yemekhane zamlarına ve sürekli zehirlendikleri bozuk yemeklere karşı boykot yaptı.

Daha önce "Marmara Direniş" adı altında bir araya gelen öğrenciler, sıra arkadaşlarını yemekhane boykotuna çağırdılar. Hazırlanan çağrı metni, sınıf gruplarında paylaşıldı. 30 Ekim günü, Ali İsmail Korkmaz Kampüsü yemekhanesinde zamlar ve sağlıksız yemeklerle ilgili bir konuşma yapıldı ve tüm öğrenciler boykota çağırıldı. Bu sırada "Bu Yemekhanede Boykot Var" yazılı pankart yemekhane girişine asıldı.

Başlattığımız boykot kampanyası sınıf grupları ve sosyal medya hesapları aracılığıyla kısa süre içerisinde geniş öğrenci kitlesine ulaştı. Yemekhane boykotuna önemli bir katılım gerçekleşti.

Yemekhane protestoları henüz boykot biçimini almadan önce Marmara Üniversitesi'nde bulunan tüm öğrenci bileşenleri ve devrimci-demokrat kurumlarla görüşüldü, eylem birliğinin olanakları zorlandı. Henüz birlik sağlanamadı fakat birleşik mücadele için toplantıların sürekli hale getirilmesi kararlaştırıldı. Önümüzdeki hedef, bu çalışmaları örgütlü bir güce dönüştürüp, hak alıcı eylemler yapabilmek.

Ayrıca bir süredir artarak devam eden yemekhane sorunlarıyla ilgili, Proleter Devrimci Gençlik imzalı sticker ve duvar gazetesi yapıldı. Yazılan metinde, öğrenci olmaktan kaynaklanan sorunlar sınıfsal bağlamda ele alınarak, üniversite öğrencileri yemekhane işçileriyle beraber örgütlenmeye çağırıldı.

İstanbul PDG

Marmara Üniversitesi'nde YÖK için bildiri dağıtımı

Bir grup Marmara Üniversitesi öğrencisi, Marmara Direniş adı altında biraraya gelerek YÖK'ün kuruluş yıl dönümü olan 6 Kasım'da sıra arkadaşlarını akademik boykota çağırdılar.

Göztepe ve Ali İsmail Korkmaz Kampüsü'nde ekipler halinde bildiriler elden ele dağıtılıp sıraların üzerine bırakıldı. "19 Mart'tan Aldığımız Güçle 6 Kasım'da Akademik Boykot'a" başlıklı bildirinin son bölümünde şunlar söyleniyor:

"Öğrenciler en temel taleplerini ifade ederken bile karşılarında kolluk kuvvetlerini bulmuş, soruşturmalar ve disiplin cezalarıyla sindirilmeye çalışılmışlardır. Biz Marmara Üniversitesi Öğrencileri, faşizm şiddeti doruklarına tırmandırırken egemenlerin sırça köşklerinde dizlerinin titrediğini biliyoruz. Çünkü 68 kuşağı, üniversite öğrencilerinin akademik-demokratik talepleri reddedildiğinde, işçi sınıfının ideolojik öncülüğüyle ne kadar hızlı buluşabileceğinin önemli bir örneği olmuştur. Bu gelenekten aldığımız güçle tüm Marmara Üniversitesi bileşenlerini 6 Kasım'da Akademik Boykot'a çağırıyoruz!"

**YAŞASIN ÖZERK-DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE MÜCADELEMİZ
YAŞASIN FAŞİZME KARŞI GENÇLİĞİN BİRLEŞİK MÜCADELESİ"**

İstanbul PDG

etti. Ardından kampüse çevik polis girdi; çevik polis de palalı saldırganları yakalamak yerine solcu öğrencileri gözaltına aldı.

Yaralı halde Bilkent Şehir Hastanesi'ne kaldırılan öğrenci de polislerin müdahalesine maruz kaldı. Polis yaralı öğrenciyi gözaltına almak isterken, hastaneye gelen öğrenciler buna izin vermedi. Polis, hastane içinde ve bahçesinde de öğrencilere müdahale etti. Toplamda 40'tan fazla öğrenci, darp edilerek gözaltına alındı. Gözaltına alınan öğrenciler daha sonra serbest bırakıldı.

28 Ekim günü ise, İstanbul Üniversitesi başta olmak üzere birçok okulda, Hacettepe'de faşistlerin palalı saldırısı protesto edildi.

Faşist saldırılar daha sonra farklı üniversitelerde de peşpeşe yaşanmaya başlandı.

Ankara'da kendisine "Mülkiye Teşkilatı" diyen faşist grup, AÜ Cebeci Kampüsü'nde, DTCF'de farklı tarihlerde öğrencilere saldırılar gerçekleştirdi. Bu saldırılara devletin ve ÖGB'nin göz yumduğu görüldü. Ege Üniversitesi'nde de faşist gruplar ÖGB ile birlikte devrimci-demokrat öğrencilere saldırdı. Öğrenciler bu saldırılara direnişle karşılık verdi ve "Kampüslerimizde faşizme geçit vermeyeceğiz" dediler.

Rojin'in katilleri de açıklanmalı!

Rojin Kabaiş'in ölümünün ardından bir yıl geçti. 15 Ekim'de cansız bedeninin bulunmasından sonra, yetkililer "intihar etti" demişlerdi. Fakat bu iddia kimseye inandırıcı gelmedi. Başta babası olmak üzere ailesi, arkadaşları, kitle örgütleri, Rojin'in ölümünün gerçek nedenini öğrenmek için eylemler yaptılar. Buna karşın **Yurt İdaresi'nden Adli Tıp Kurumu'na kadar tüm resmi kurumlar, Rojin'in ölüm nedenini aylarca sakladı, saklamaya devam ediyor...**

Adli Tıp Kurumu'nun ilk raporunda, Rojin'in ölümünün "suda boğulma" olduğu, ancak intihar mı, kaza mı yoksa cinayet mi olduğunun tespit edilemediği yazılmıştı. Ardından Rojin'in bedeninde iki erkek DNA'sının bulunduğu söylendi. Fakat DNA ile ilgili bilgiler aylarca gizlendi. Bu yöndeki ısrarlı mücadelenin sonucunda DNA'nın vücudun neresinden çıktığı nihayet paylaşıldı! Ve Rojin'in ölmeden önce tecavüz saldırısına uğradığı kesinleşti. Fakat hala bu DNA'ların kime ait olduğu gizleniyor.

Belli ki, Rojin'e saldıranlar ve ardından katledenler, bölgenin "ekabir" kesiminden... Biz bu filmi defalarca seyrettik çünkü. Giresun'un Eynesil ilçesinde **Rabia Naz'a** arabayla çarparak ölümüne neden olan kişinin AKP'li Nurettin Canikli'nin oğlu olduğu açığa çıkmasına rağmen yıllarca sakladılar. Kızının ölümünün kaza değil cinayet olduğunu söyleyen baba Şaban Vatan'ı bu yüzden hapse bile attılar. Yine AKP milletvekili Şirin Ünal'ın evinde ölü bulunan **Nadira Kadirova** adlı bir kadın çalışanın intihar ettiği söylenmişti. İntihar ettiği söylenen kaç kadının aslında katledildiğini biliyoruz. Bunların bir kısmı sonradan açığa çıktı, bir kısmını gizlemeye devam ediyorlar. Özellikle de katiller devlet yetkilileri veya zengin ailenin çocukları ise, açığa çıkmaması için ellerinden geleni yapıyorlar.

Geçtiğimiz yıl Diyarbakır'da kaybolduğu söylenen ve günler sonra cesedi bulunan 8 yaşındaki **Narin Güran**'ın katledilmesinin ardındaki sır perdesi de hala aralanmış değil. Cinayette parmağı olan Narin'in amcası, aynı zamanda köyün muhtarı Salim Güran'ın "korucu" olması ve köye gelen "üst düzey" kişilerle yakın ilişkisi, bu "sır perdesi"nin neden açılmadığını da ortaya koyuyor. Keza 5 Ocak 2020'de Dersim'de bir anda ortadan kaybolan **Gülistan Doku**'ya ne olduğu, yaklaşık 6 yıldır örtbas ediliyor. Tek şüpheli erkek arkadaşı ve bu şahsın polis olan üvey babasını işaret eden çok sayıda veri olmasına rağmen, soruşturma ilerlemiyor.

Rojin Kabaiş'in ölümünün de "intihar" olarak gösterilmesi, aynı zihniyetin devamıydı. Onun için kimseye inandırıcı gelmedi. Öyle ki, Yurt İdaresi gece yurda dönmeyen Rojin'in kayıp haberini ailesine bir gün sonra bildirmişti. **Polise ve basına haber veren ise Rojin'in arkadaşlarıydı.** Dolayısıyla Rojin cinayetini saklama işi Yurt İdaresi'nden itibaren başlamıştı. Rojin'in okuduğu Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü'nden Adli Tıp Kurumu'na, oradan TBMM'ye kadar uzanıyordu. Yani sistematik bir şekilde gizleme-örtbas etme sözkonusuydu.

Rojin'in şüpheli ölümünün araştırılması için TBMM'de bir komisyon kurulması talebiyle DEM Parti tarafından verilen öneri, AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Bu reddediş, esasında Rojin cinayetindeki paylarının itirafı gibiydi. Sadece Rojin cinayetinde değil, önceki kadın cinayetlerinde de AKP-MHP bloku bu yönde gelen tüm önerileri reddetmişti.

Keza Adli Tıp Kurumu, Rojin'in öldürülmeden önce cinsel saldırıya uğradığını tespit etmesine rağmen aylarca sakladı. Van Gölü'ne atılan Rojin'in cesedinin bulunması da günlerce sürdü. Bu şekilde suç delillerinin kaybolması beklendi. **Tüm bu gizleme-örtbas etme çabalarına rağmen ailesinin, arkadaşlarının, kadınların, kitle örgütlerinin mücadelesiyle Rojin cinayetinin bir kısmı açığa çıkartıldı.**

Şimdi DNA'sı bulunan erkeklerin kim olduğu saklanıyor. Bu bilgiye de başından itibaren sahip oldukları kesindir. Öyle olmasa, sistematik bir şekilde en küçük kurumdan en büyüğüne dek aynı tutum gösterilmezdi. Şüpheli her kadın ölümünün bir cinayet olduğu ve katillerin bir veya birkaç kişi değil, sistemin kendisi olduğu Rojin Kabaiş olayında bir kez daha görüldü.

Rojin'in katledilmesinin birinci yılında başta Van olmak üzere birçok ilde üniversite öğrencileri, kadınlar, kitle örgütleri eylemler yaptılar. Cinayetin perde arkası aydınlatılana kadar mücadelenin süreceğini ortaya koydular.

Rojin'in kelime anlamı "gün gibi, güneş gibi" demek. "Gün gibi, güneş gibi" çocuklarımızın, genç kızlarımızın, kadınlarımızın solmaması, yokolup gitmemesi için, emperyalist-kapitalist sisteme karşı mücadelemizi çok yönlü bir şekilde yükseltmemiz gerekiyor.

Artvin-Bazgiret'te madene geçit yok!

Artvin'in Şavşat ilçesine bağlı Bazgiret (Maden) köyünde başlatılmak istenen maden faaliyetine ilişkin, 1 Kasım 2025 günü bir yürüyüş ve ardından da bir basın açıklaması yapıldı. Yaklaşık 200 kişinin katıldığı basın açıklamasında, vahşi madencilik yaratacağı çevresel ve sosyal etkiler anlatıldı; Bazgiret ve çevresinde maden çalışmalarına izin verilmeyeceğine vurgu yapıldı.

Madencilik faaliyetinin bölgede yaratacağı sorunların kapsamlı ve detaylı bir biçimde anlatıldığı basın açıklamasının bir kısmını yayınlıyoruz:

Köyümüz, atalarımızdan devraldığımız doğal ve kültürel mirası koruyarak bugünlere taşıdığımız, korumaya değer geleneksel ahşap mimarisi, "Sakin Şehir" ünvanlı Şavşat'ın bir parçası olması ve eşsiz doğası ile bir köyün sahip olabileceği nerdeyse tüm güzelliklere sahip Türkiye'nin en özel köylerinden biridir. Tarihi kalıntıları, dağları, çayırıları, ormanları, kırmızı pullu alabalık gölleri, tertemiz dereleri, gölü, şelalesi, yaylası, verimli tarım arazileri, pansiyonu ve ekoturizm potansiyeli ile bölge turizmine büyük katkı sunan, hayvancılık, tarım, arıcılık ve turizm ile geçimini sağlayan bir üretim ve yaşam alanıdır.

Son günlerde, köy muhtarlığı ve ihtiyar heyetinin haberi olmadan, maden firmalarına ait kişilerce bölgede izinsiz çalışma yapıldığı tespit edilmiş ve gereken müdahale yapılmıştır. Köyümüzde 1960 yılına kadar işletilmiş eski bir maden ocağı bulunmaktadır. Bu ocağın dökülen atıkların bulunduğu alanda, geçen on yıllara rağmen hala tek bir bitki dahi yetişmemekte ve ağır bir koku yayılmaktadır. Büyüklelimizin aktardığı bilgilere göre, bu bölgeden su içen gebe hayvanların düşük yaptığı bilinmektedir.

Artvin'in %71'inin maden şirketlerine ruhsatlandırılmış olması, ilimizde çalışma yapılmayan nerdeyse bir ilçe kalmaması, bölgemizin ekolojik dengesi ve geleceği açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır. ...Bilimsel çalışmalar ışığında maden faaliyetlerinin köyümüze olası etkilerini şu şekilde öngörüyoruz:

Su kaynaklarımız kirletilecek, köyün tarımsal faaliyeti, sebze ve meyve üretimi zehirlenecek, yeraltı su kaynaklarımız bozulacak, ormanlarımız yok olması nedeniyle köyümüz sel ve çığ gibi afetlerden korunmasız kalacak, kuruyan hava nedeniyle ormanlarda ve köyümüzün ahşap mimarisinde yangın riski artacak, orman içinde yaşayan canlıların oluşturduğu ekosistem bozulacak, Kafkas arısının saf ırkının bulunduğu köyümüzde arıcılık yıkıma uğrayacak, madenden kaynaklanan zehirli metaller nedeniyle insan sağlığı bozulacak, gıda güvenliği ortadan kalkacak, ekonomik yoksullaşma artacaktır. Bazgiret, UNESCO'nun korumaya değer gördüğü ahşap mimarisi ve Şavşat'ın "Cittaslow – Sakin şehir" ünvanına katkısıyla tanınmaktadır. Maden, köyümüzün yüzlerce yıllık doğal dokusunu ve doğa ile uyumlu yaşam alanlarını yok edecektir.

Tüm bunlardan dolayı, madene-maden şirketine hayır diyoruz. Bazgiret'e dokunma!

Artvin PDD

“Fevkaladenin fevkinde” bir ABD ziyareti

Erdoğan, BM 80. Genel Kurulu’na katılmak üzere 21 Eylül günü ABD’ye gitti. 22 Eylül günü yapılan oturumda, Gazze hakkında bir konuşma yaptı. 25 Eylül’de ise ABD Başkanı Trump ile görüştü.

Tüm bu ziyaretler için Erdoğan “fevkaladenin fevkinde geçti” cümlesini kurdu. **Erdoğan otururken Trump’ın onun sandalyesini çektiği, elini samimi bir biçimde tuttuğu fotoğrafları da bunun kanıtı olarak gösterdi. Gerçekte ise, Türkiye’nin taviz üstüne taviz verdiği, Trump’ın küstah yaklaşımlarına sessiz kaldığı, yağmacı taleplerini alttan alan bir tablo sözkonusuydu.**

Her konuda geri adım

Bu tür uluslararası görüşmelerde, önden bütün gündem belirlenir. Taraflar ön görüşmelerde hemfikirlik sağlamadığı koşulda, zaten görüşme gerçekleşmez. Erdoğan’ın Trump’la görüşmesi öncesinde de bu trafik yaşandı.

Özgür Özel’in verdiği bilgiye göre, Erdoğan’ın ABD’ye gidişinden birkaç gün önce Trump’ın oğlu Türkiye’ye gelmiş, Dolmabahçe Sarayı’nda Erdoğan ile gizli bir görüşme yapmıştı. Ve görüşmede **Erdoğan’ın, Trump’un randevu vermesi karşılığında 300 Boeing uçak alacağı, F-16 satın almayı da konuşacağı kararlaştırılmıştı.** Bu görüşme duyulmasın, yürütülen pazarlık tepki çekmesin diye, Trump’ın oğlunun ismi ziyaret defterine yazılmamış, görüşme çok gizli tutulmuştu. Sonuçta istediği oldu; 300 uçak satın alma sözü verdi, ABD’den yapılan ithalata bazı ek gümrük vergilerini kaldırdı ve bu tavizler sayesinde Trump’tan randevu almayı başardı.

Erdoğan’ın ABD’de olduğu günlerde ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio, Türkiye de dahil olmak üzere liderlerin Trump ile görüşmek için yalvardığını, “Başkanın elini 5 dakika sıkma izni için” uğraştıklarını söyledi. Yani ziyaret, daha ilk anda büyük bir aşağılama ile başladı.

ABD’nin Ankara Büyükelçisi Tom Barrack ise, *“Trump Erdoğan’ın en çok ihtiyaç duyduğu şeyi verdi: Meşruiyet”* sözleriyle bu aşağılamayı pekiştirdi. Erdoğan, karşılığında ne verirse versin, Trump ile görüşmenin kendisine meşruiyet sağlayacağını düşünüyordu. **Koltuğunu koruyabilmek için her tavizi vermeye hazır olan Erdoğan, bu utanç verici sözlere tek bir cevap vermedi.**

Trump’ın tutumu ve söylediği sözlerin her biri, bu tabloyu daha da pekiştirdi. Trump görüşme sonrasında basın toplantısında *“Rahip Brunson 35 yıl- lığına hapse atılmıştı, Erdoğan’ı aradım ve Brunson’ı serbest bıraktı”* dedi; Erdoğan’ın *“Halkbank için iyilik istediğini”* söyledi; Erdoğan’ı parmağıyla işaret ederek *“Hileli seçimleri herkesten daha iyi bilir”* sözleriyle Türkiye’deki seçim şaibelerini teyit etmiş oldu...

Yandaş basın, Trump’ın Erdoğan’ı karşılama ritüellerini öne çıkartarak, bu ziyaretin çok başarılı

keyifli biçimde karşılamıştı onu. İyi müşteriye karşılayan satıcı gibi. Ancak söylediği sözlerin her biri, gerçekte onu ne kadar aşağıda gördüğünü kanıtlıyordu.

Erdoğan bu sözler söylenirken ya da sonrasında bu hakaretlere tek kelime cevap vermedi, veremedi. Ama Trump’ın karşısında önünü ilikleme bir yana, verdiklerinin 300 defolu uçak satın alımı ve ek gümrük vergileri ile sınırlı olmadığı da ortaya çıktı.

Ortodoks kilisesine din adamı yetiştiren Heybeli- ada Ruhban Okulu’nun açılması, Trump’ın görüşme sırasında öne sürdüğü taleplerden biriydi ve Erdoğan ülkeye döndüğünde Fener Rum Patriği ile konuşarak üzerine düşeni yapacağını söyledi.

Rusya ile ilişkiler, Trump’ın en “buyurgan” olduğu konuydu. Erdoğan’a doğrudan “Rusya’dan gaz alma” dedi ve 2045 yılına kadar ABD’den doğalgaz satın almasını içeren bir anlaşma imzalandı. Türkiye, bölgedeki sorunlardan yararlanarak, İran ve Rus doğalgazını uygun fiyatla alabiliyordu. Şimdi dünyanın öbür ucundan, üstelik Trump’ın belirlediği fiyattan doğalgaz ithal etmesi gerekiyor.

ABD ile bir de nükleer enerji anlaşması imzalandı. Türkiye’nin Rusya ile bir nükleer santral anlaşması ve Mersin Akkuyu’da devam eden bir nükleer santral inşası sözkonusu. İki anlaşmanın birlikte yürümesi mümkün değil. Rusya da Mersin anlaşmasının ABD’nin çıkarına iptal edilmesine izin vermeyecektir. Bu da, tıpkı S-400’lerin satın alınması nedeniyle ABD’nin Türkiye’yi F-35 anlaşmasından çıkarmasına benzer bir handicap oluşturuyor.

Türkiye’nin en önemli talebi olan F-35’ler ve CAATSA (ABD’nin Hasımlarına Yaptırımlar Yoluyla Karşılık Verme Yasası) yaptırımları konusu ise geçiştirildi. Türkiye, 2019 yılında Rusya’nın S-400 hava savunma sistemini satın aldıktan sonra, ABD, Türkiye için CAATS yaptırımlarını devreye sokmuştu. Türkiye’nin 1.4 milyar dolar ödediği altı adet F-35 savaş uçağına ABD el koymuş, Türkiye’yi üretim sürecinden çıkarmıştı. Keza **Türkiye’nin ilk “yerli ve milli üretim” olduğu iddiasındaki KAAAN savaş uçaklarının motorlarının ABD’den tedarik edildiği, ancak CAATS**

olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Oysa, **çok karlı bir anlaşma sözkonusu ise, Trump’ın zı-yaretçiyi daha keyifli, daha taltifkar bir tutumla karşı-ladığı biliniyor.** Erdoğan’la da karlı bir anlaş-mayı önceden tamamlamış; bu nedenle

yaptırımlarından dolayı bu motorlar gelmediği için bu üretimin de durduğunu, Hakan Fidan’ın açıklamasıyla öğrenmiş olduk.

Gazze konusunda Erdoğan’ın yaptığı “hiddetli” açıklamalara ilişkin Trump’ın yorumu, *“Erdoğan’ın ne dediğini bilmiyorum”* oldu. Bu da yetmedi; Trump Gazze konusunda 9 ülkenin katıldığı bir toplantı düzenledi ve Hamas’ın yok edilmesini, Gazze’nin uluslararası sömürüye peşkeş çekilmesini, Filistinlilerin bölgeden sürülmesini içeren bir “Barış Planı” açıkladı.

Bu kadar büyük tavizler, geri adımlar ve başarısızlıklar ortamında, Erdoğan’ı “muzaffer” gösterecek tek şeyi, Suriye üzerinden sağladı Trump. Suriye’deki yaptırımları Erdoğan’ın isteği üzerine kaldırdığını söyleyerek *“Suriye’deki zaferin sorumlusu Erdoğan’dı. Bu, Türkiye için bir zaferdi”* dedi. Böylece tam bir fiyasko olan bu ziyarete ilişkin, kof bir böbürlenme konusu oluşturmuştu!

ABD’nin Ankara Büyükelçisi Tom Barrack, *“Görüş-me tek kelimeyle destansıydı”* dedi. Çünkü **Trump, gerçekten de “destansı” biçimde, Erdoğan’dan isteklerini elde etmişti. Erdoğan da bu görüşmede, beklediği-istediği “meşruiyet”i elde etti. ABD’den döner dönmez ayağının tozuyla TBMM açılışında yaptığı gövde gösterisi, bu meşruiyet tablosunun somut ifadesiydi.** Erdoğan, içeride, kitleler nezdinde bulamadığı meşruiyeti, Trump’tan bulmayı başardı.

Elbette bu geçici bir durum. Yapılan anlaşmaların, verilen sözlerin, sunulan meşruiyetin kitleler nezdinde bir karşılığı olmayacaktır. Çünkü bu anlaşmaların hiçbirisi, kitlelerin giderek kötüleşen yaşam koşullarını, ekonomik ve siyasi krizi çözmeyecek, aksine daha da derinleştirecektir.

İşçi Emekçi Birliği’nden Kadıköy’de eylem

İşçi Emekçi Birliği, 2 Kasım günü Kadıköy İskele Meydanı’nda eylem gerçekleştirdi.

Saat 15’te başlayan eylemde İşçi Emekçi Birliği adına yapılan basın açıklamasının ardından üniversite öğrencileri, sözleşme sürecine giren metal işçileri, Rojin Kabaiş için Adalet Platformu, İEB bileşenlerinin kadın platformu, çevre ve ekoloji örgütleri adına konuşmalar yapıldı. Ayrıca Cumartesi Anneleri de eyleme destek verdi. Açıklamalarda örgütlenerek mücadelenin büyütüleceği vurgulandı. Konuşmaların ardından Özgür Üniversite müzik grubunun söylediği marşlarla eylem bitirildi.

2 Kasım eylemi öncesinde İstanbul genelinde çok yaygın biçimde bildiri dağıtımları, afişlemeler yapılmış, pankartlar asılmıştı. İlçe merkezlerinde ve işçi havzalarında, metrobüs duraklarında yapılan bildiri dağıtımları, çok geniş bir kesime ulaşmayı sağlamıştı.

Aksa Tufanı’ndan “ateşkes”e...

Hamas başta olmak üzere Filistinli direniş örgütlerinin başlattığı “Aksa Tufanı” saldırısının üzerinden 2 yıl geçti. Bugün bir taraftan ateşkes anlaşmaları yapılırken diğer taraftan İsrail’in saldırıları ve katliamları devam ediyor.

Gazze’yi yerle bir eden savaş

Hamas’ın 7 Ekim 2023 tarihinde İsrail’e gerçekleştirdiği baskın saldırı, İsrail’de büyük bir şok etkisi yaratmıştı. Bu saldırı, o güne kadar Hamas’ın İsrail topraklarına yaptığı en büyük saldırıydı. Sadece o saldırıda çoğu sivil 1200 kişi hayatını kaybetmiş, 251 İsrailli rehin alınmıştı.

Sonrasında İsrail büyük ve çok yönlü bir saldırı başlattı. Gazze’deki hastaneleri bombaladı; İran’a bir ziyaret için giden Hamas lideri Haniye’ye suikast düzenledi, Gazze’de Hamas’ın

Filistin için destek eylemleri

İsrail’in uyguladığı ambargoyu delmek, sembolik miktarda da olsa insani yardımı Gazze’ye ulaştırmak ve Filistin’deki katliamı geniş kesimlere duyurmak için yola çıkan **Sumud Filosu**,

2 Ekim günü İsrail’in saldırısına uğradı. Saldırının ardından İstanbul, Ankara ve İzmir’de eylemler yapıldı. **Ankara’da eyleme polis saldırdı**, 10 kişi gözaltına alındı. **İstanbul’da Filistin Eylem Komitesi çağrısıyla saat 19’da Levent Metrosu çıkışında toplanan yüzlerce kişi** İsrail Konsolosluğu’na yürüdü. Basın açıklamasında İsrail’in soykırım saldırılarını protesto edilirken ABD ve Türkiye başta olmak üzere, İsrail’e desteklerin kesilmesi, Gazze üzerindeki ambargoya son verilmesi istendi.

5 Ekim günü günü İstanbul’da binlerce kişi Taksim’de AKM (Atatürk Kültür Merkezi) önünden Dolmabahçe’ye yürüdü. Aksa Tufanı’nın yıldönümü nedeniyle her kere daha Filistin’deki katliama dikkat çekmek isteyen Filistin Eylem Komitesi’nin çağrısıyla toplanan kitle, kortejler oluşturarak yürüyüşe geçti. Dolmabahçe’de yapılan basın açıklamasında emperyalistlerin ve işbirlikçilerin Filistin halkı üzerinde soykırım yaptıkları belirtildi. AKP hükümetinin sadece hamaset yaptığı, iki yüzlüce davrandığı söylenirken, İsrail’le ticari, askeri ve siyasi tüm ilişkilerin derhal kesilmesi istendi. Filistin halkının direnişinin gerçek destekçilerinin devrimciler, işçiler ve emekçiler olduğu belirtildi. Filistinliler adına da bir konuşma yapıldıktan sonra sloganlar atıldı. Eyleme kurumlar pankartlarıyla katıldı.

İsviçre’de Filistin’e destek eylemi

Basel’de binlerce kişi 3 Ekim günü Filistin’e destek eylemi gerçekleştirdi. “Katil İsrail”, “Katil ABD” sloganlarının öne çıktığı eylemde, saatlerce süren bir yürüyüş yapıldı. Ana caddelerde, şehir merkezlerinde ulaşım tamamen durdu.

Gençlerin ve kadınların ağırlıklı olduğu üç

bine yakın göçmen, büyük bir coşkuyla, meşalelerle yürüdü. Polis yoğun önlemler almıştı. Eylemciler otoban yolunu kapatmasınlar diye, çok sayıda polisle otoban girişine barikat kurulmuştu. Polis önlemlerine rağmen kitlelerin öfkesi sokaklara aktı, caddeleri doldurdu.

Sadece Basel’de değil, İsviçre’nin bir çok kentinde Filistin’e destek eylemleri oldu.

İsviçre PDD

kullandığı tünelleri etkisiz hale getirmek için deniz suyu doldurdu; bombardımanlarla bütün Gazze kentini bir harabeye çevirdi; açlık çeken Filistinlilere gıda yardımı dağıtılabacağını duyurup gıda almaya gelenlere doğrudan ateş açtı; Yahya Sinvar başta olmak üzere Hamas’ın çok önemli komutanlarını öldürdü... Aynı süreçte, Batı Şeria’da yaşayan Filistinliler üzerindeki baskı ve saldırılar da artırdı.

Gazze halkı iki yıldır çadırlarda yaşıyor, temiz suya, gıdaya, ilaca erişemiyor. BM’ye bağlı kurumlar 22 Ağustos 2025’ten itibaren Gazze’de kıtlık olduğunu ilan ettiler. Bu süre içinde 145’i çocuk, 425 kişi açlıktan öldü. **İsrail’in saldırılarıyla ölen Filistinlilerin toplum sayısı ise 70 bine yaklaştı.** Ancak bunların ne kadarının Hamas kadrosu, ne kadarının halktan kişiler olduğu bilinmiyor; bilinen tek şey, ölenlerin yaklaşık yarısının kadın ve çocuk olduğu. Üstelik ölen

70 bin kişi, tespit edilebilenler. Bombalanan binalarda, çöken enkazlarda, sığınaklarda ölenlerin sayısı da bilinmiyor; “binlerce” olduğu tahmin ediliyor.

“Yardım dağıtım noktaları”nda İsrail’in doğrudan ve bilinçli ateş açması sonucunda ölenlerin sayısı ise 2 bin 500 kişiyi buldu. Bu noktalarda 20 bine yakın Filistinlinin de yaralandığı söyleniyor.

İki yıl önce Gazze’nin nüfusu yaklaşık 2,3 milyondu. 2 milyon Gazzeli (Gazze nüfusunun yüzde 85’i) zorla yerinden edildi, göçe zorlandı. Yaklaşık 400 bin konut yıkıldı, yüzbinlerce insan evsiz kaldı, çadırlarda yaşamaya mahkum oldu. Gazze topraklarına 2 yıl boyunca 200 bin ton bomba (Hiroşima’ya atılan atom bombasının 13 katı büyüklükte) atıldı. Gazze’nin altyapısı neredeyse tamamen tahrip edildi; elektrik, su, kanalizasyon ağırları yokedildi. İki yıl önce

Hamas’ın yaklaşık 30 bin kişilik bir askeri gücü olduğu söyleniyordu. İsrail halen 2-3 bin civarında Hamas militanının Gazze’de olduğunu düşünüyor. Ve bu militanların savaşma gücünü büyük oranda kaybettiğini; tünellerden çıkarak İsrail’e dönük küçük sabotajlar, gerilla tarzı vur-kaç eylemleri yapmanın ötesine geçemediğini söylüyor.

Hamas’ın savaş boyunca çok fazla kadro kaybetmesi şaşırtıcı değil. Diğer taraftan, **İsrail’in yürüttüğü imha savaşı, Filistinlilerin önemli bir kısmı için, Hamas’ı tek çare haline getiriyor.** ABD merkezli bazı kurumlar, savaş boyunca Hamas’ın 30 binden fazla yeni kadro kazandığını tahmin ediyor. Savaşın içinde kadro oluşturmaının kendi içinde handikapları var elbette. Askeri eğitim almadan doğrudan savaşa girmek, onların zayıf yanı; diğer taraftan savaşın içinden geldikleri için pratikleri güçlü; kendi yaşam haklarını savunukları için de daha kararlı savaşçılar oluyorlar. Hamas’ın asıl kaybı, komuta düzeyinde yaşanıyor. Askeri komutanlarından siyasi önderlerine kadar çok önemli yöneticilerini kaybettiler.

İsrail’in kazandıkları, kaybettikleri

Aksa Tufanı, İsrail’in en iddialı olduğu konuda, güvenlik konusunda ciddi gediklere sahip olduğunu göstermişti. Sonrasında İsrail bu tabloyu tersine çevirmek için hem Gazze’de hem de Ortadoğu genelinde çok saldırgan bir politika izledi.

İsrail Temmuz 2024’te İran topraklarında misafir olan Hamas lideri İsmail Haniye’ye suikast düzenledi. İran’ın buna cevap vermeme-si, İsrail’i daha da cesaretlendirdi. Eylül 2024’ten itibaren Lübnan’da Hizbullah’ı hedef alan saldırılar düzenledi. Önce Hizbullah’ın “güvenli iletişim aracı” olarak kullandığı çağrı cihazlarını, uzaktan müdahale ile patlattı. Ardından **27 Eylül’de Hizbullah lideri Hasan Nasrallah’ı öldürdü. Ve Ekim ayında Lübnan topraklarına girerek Hizbullah’a karşı bir savaş başlattı.** Bu savaşta Hizbullah önemli bir güç kaybına uğradı, geri çekilmek zorunda kaldı.

Aralık 2024’te HTŞ’nin Suriye’de yönetimi ele geçirmesi, Ortadoğu’da yeni bir dönemin başladığını gösteriyordu. ABD stratejik bir kazanım elde etmiş, 2011’den bu yana hedefe çıktığı Esad yönetimini devirerek kendisine bağlı cihatçı çetelerle yeni bir yönetim kurmuştu. Bu yönetim ABD işbirlikçisi olmasına rağmen, **İsrail gelecekte kendisine dönük olası tehlikeleri bugünden bertaraf etmek amacıyla Suriye’ye ikili bir saldırı başlattı. Bir taraftan Suriye topraklarını işgale başladı,** Şam’a kadar yaklaştı ve ele geçirdiği bölgede kalıcı olacağını, yani o bölgeyi ilhak edeceğini ilan etti. **Diğer taraftan Suriye’nin askeri birikimini bombalayarak yoketti.** Sonrasında da her olanak bulduğunda Suriye’ye ait askeri depolardan Savunma Bakanlığı binasına kadar çok çeşitli askeri hedeflere saldırı düzenlemeye devam etti.

Suriye’de Esad yönetiminin kolayca yıkılması, İsrail’i İran konusunda da cesaretlendirdi. Haziran 2025’te İran’a saldırdı. Ancak bir süredir güç kaybetmiş ve savunmaya çekilmiş gibi

görünen İran, oldukça etkili karşılık verdi. Binlerce füzeyi göndererek İsrail’in başkentini bombaladı. Başkentteki İsrailliler hiç alışık olmadıkları biçimde sürekli siren sesleri altında yaşadılar, günlerce sığınaklara koştular. İsrail’in güçlendirilmiş “Demir Kubbe”si çöktü, ABD’nin savunma kalkanlarının da harekete geçmesine rağmen İsrail topraklarına İran füzeleri düşmeye devam etti. İsrail’in kolay bir zafer kazanamadığını gören ABD, savaşa doğrudan dahil oldu, İran’ın önceden boşaltmış olduğu nükleer tesislerini bombaladı. İran ise ABD’nin Katar’daki askeri üssünü bombaladı. Bu saldırı ABD’ye somut bir zarar vermemişti; ancak ilk defa bir ABD üssüne saldırı düzenlemişti ve bu ABD açısından önemli bir siyasal kayıp anlamına geliyordu. Kaldı ki **“12 gün savaşı” adı verilen bu savaşta hedef İran’ın nükleer varlığını yoketmek, İran’da halkın ayaklanmasını sağlamak ve rejimi değiştirmekti; bu hedeflerin hiçbirisi gerçekleşmeden savaş bitirildi.**

Geçen 2 yıl içinde İsrail yönetimi başta Gazze’ye dönük imha saldırısı olmak üzere Ortadoğu genelinde belli askeri başarılar elde etmiş oldu. Ancak **içeride geçen her gün kitlelerin yönetime olan öfkesi büyüdü, Netanyahu yönetimi güç kaybetti.**

Hamas saldırısı öncesinde, İsrail içindeki klik çatışmaları artmış, Netanyahu karşıtı cephe genişlemişti. Buna, İsrail halkının Netanyahu’nun ekonomik-siyasi baskı politikalarına dönük artan öfkesini ve eylemlerini de eklemek gerekiyor. İçteki çözülmenin arttığı böylesi bir dönemde yaşanan 7 Ekim saldırısı, İsrail egemen sınıflarının birleşmesini ve iç çatışmalarını ertelemesini getirdi. Ancak aynı durum kitleler için geçerli değildi. İsrail’in o çok övündüğü “güvenlik” konusundaki başarısızlığı bir yana, 251 rehinenin varlığı kitlelerin öfkesini büyüttü. **Rehineler için her hafta yapılan eylemler, İsrail politikalarına dönük eleştirilerle birlikte genişledi. 2025 ortalarına geldiğinde, İsrail muhalefeti artık Netanyahu’nun “görevde kalmak için savaşı uzattığını” ileri sürmeye başladı.** Ayrıca “Hamas’ın saldırganlığı”ndan daha fazla, “İsrail’in güvenlik zafiyetlerinin sonuçturulması” konuşulur oldu. İsraillilerin yaptığı protesto eylemlerinde, açlıktan ölen Gazzeli çocukların fotoğraflarını taşıyanlar da vardı, Filistin halkına yönelik vahşeti kınayanlar da. Ancak **İsrail halkının savaş karşıtlığının asıl nedeni, devletin kendilerini artık koruyamıyor, refahlarını sürdürüyor oluşuydu.** Gazze’de yürütülen savaş, İsrail’de hem ekonomik hem de siyasi baskının artmasına neden oldu; üstelik rehineler de geri alınamamıştı. Bu nedenle İsrail halkı, savaş karşıtı eylemlerini giderek büyüttü, Netanyahu karşıtlığı zaman içinde daha da sertleşti.

Savaşın ikinci yılında İsrail, dış desteğini de giderek kaybetti. 21 Kasım 2024’te UCM (Ulusalara-sı Ceza Mahkemesi) İsrail başbakanı Netanyahu ve eski savunma bakanı Yoav Galant hakkında “savaş suçu” işledikleri gerekçesiyle tutuklama kararı çıkarttı.

2024 sonunda AB ülkeleri başta olmak üzere, “Filistin’i tanıyan” ülkelerin sayısı artmaya başladı. Eylül 2025’te Filistin’i tanıyan BM üyesi

ülke sayısı 157’ye çıkmıştı. Bu durum, İsrail üzerindeki baskıyı artırdı.

Eylül 2025’te bir başka gelişme ise, AB’nin Gazze’deki soykırım nedeni-yle İsrail’e yaptırım kararı alması oldu. Kararın içeriğine bakıldığında somut ve gerçekten zorlayıcı bir yaptırım yoktu aslında. İsrail’in AB’ye ihracatının yaklaşık yüzde 37’sine denk gelen bir ticaret yasağı sözkonusuydu ve bu da göstermelikti. Ancak AB üyesi İsrail için bu önemli bir siyasal baskı anlamına geliyordu.

9 Eylül günü İsrail Katar’ın başkenti Doha’da Hamas ofisini vurmuş ve ateşkes görüşmeleri için orada bulunan Hamas temsilcilerini öldürmüştü. İsrail elbette ki ABD askeri üssünün bulunduğu Katar’ı vurmadan önce ABD’den izin almıştı; ancak bu saldırı, ABD’nin kendisiyle işbirliği halinde olan ülkeleri bile korumadığı görüntüsünü oluşturdu ve tepki çekti. Katar saldırısı, ABD işbirlikçisi Arap ülkelerinde bile bir güvensizlik oluşturdu.

Katar saldırısından bir hafta sonra, İsrail Gazze’ye büyük bir bombardıman ve kara harekatı başlattı. Kaçanların kaçış yollarını bile bombalayarak Gazze’yi tamamen insansızlaştırarak güneye doğru sürme planı yapmıştı. İki yıldır süren İsrail saldırganlığının bu son saldırısı dünya kamuoyunda daha büyük bir tepki ve Filistin direnişine sahip çıkma çabası oluşturdu.

2 Ekim günü Gazze’ye sembolik düzeyde insani yardım taşıyan Sumud filosunun İsrail saldırısına uğraması da önemli unsurlardan biriydi. Sumud filosundaki yardım birkaç konteyner bile dolduramayacak düzeyde sınırlı bir yardımdı. Asıl amaç Gazze’ye yardım ulaştırmak değil, Gazze’deki açlığa ve İsrail ablukasına dikkat çekmek, kamuoyu oluşturmaktı. Günler süren yolculuk, tüm dünyada kitlelerin eylemleri ile desteklendi, Gazze’ye dönük dayanışma güçlendi.

Gazze’de “barış” olacak mı?

Gazze’de görüşmeleri başlatan asıl unsur, 2 yıl süren savaşta rağmen Filistin halkının direnişinin devam etmesi ve dünya genelinde işçi ve emekçilerin bu direnişe desteğinin yükselişe geçmesiydi. Gazze’de çocukların açlıktan ölmesi, (BM Ağustos 2025’te Gazze’deki kıtlığı resmi olarak duyurdu), gıda yardımı almaya gidenlerin İsrail askerleri tarafından vurularak öldürülmesi gibi unsurlar, bu desteği daha da güçlendirmişti. Dünyanın hemen her ülkesinde çok kitlesel eylemlerle İsrail’in Gazze saldırısı protesto ediliyordu artık. İtalyan’ın en büyük işçi sendikası CGIL’in düzenlediği grevin ülkeyi felç etmesi, bu desteğin doruk noktasıydı.

Aynı süreçte İsrail içinde de savaş karşıtlığı giderek yükseliyor, kitle eylemleri daha öfkeli hale geliyordu. İsrail devleti saldırı meşruiyetini

kaybediyor, yalnızlaşıyordu ve Netanyahu üzerindeki baskı büyüyordu. Belki de, onbinlerce insanını kaybeden Hamas’tan daha fazla İsrail’in savaşa “ara verme”ye ihtiyacı vardı.

Bu koşullarda Hamas ile İsrail arasında “ateşkes” ilan eden “Barış Anlaşması”, 13 Ekim günü Mısır’ın Şarm El-Seyh kentinde düzenlenen “Gazze Barış Zirvesi”nde imzalandı.

Ateşkes ve anlaşma İsrail ile Hamas arasında-daydı, ancak onların temsilcileri masada yoktu. İsrail Devlet Başkanı Netanyahu zaten zirveye katılmamıştı. Filistin adına masaya oturan Mahmud Abbas’a ise imzalama izni verilmedi. Anlaşmanın imzacıları ABD Başkanı Trump, Mısır Cumhurbaşkanı Sisi, Katar Emiri Şeyh Tamim bin Hamad Al-Tani ve Türkiye’den Erdoğan oldu.

İmzacıların her biri, anlaşmanın kendi başarısı olduğunu kanıtlama yarışını girdi. Trump, “barış elçisi” edasıyla ortalıkta gezmeye devam ediyor ve “bitirdiği savaşlar” üzerinden kendisine meşruiyet oluşturmaya çalışıyordu. Netanyahu da bu anlaşmanın zaferini kendi hanesine yazmak için, ülkesinde büyük kutlamalar ve propaganda faaliyeti başlattı.

Gerçekte ise bu ateşkes Gazze’nin tamamen boşaltılması hedefinden bir geri adımdı. Trump, planladığı gibi Gazze’yi lüks sayfiye yerine çeviremeyeceğini görmüş oldu; Netanyahu da büyük bir etnik temizlik gerçekleştirerek Gazze’yi işgal etme planlarını ertelemek zorunda kaldı.

Muhataplarının imzalamadığı “ateşkes”, toplamda 20 maddeden oluşmakla birlikte **3 temel konu içeriyor: Esir takası, insani yardımın girişine izin verilmesi ve İsrail’in kademeli olarak geri çekilmesi...** Esir takası için Hamas’ın elindeki 20 İsrailli esir ve yaşamını yitiren İsraillilerin cansız bedenlerine karşılık 2000 Filistinlinin serbest bırakılması kararlaştırıldı.

Anlaşmanın ardından Refah sınır kapısının açılarak en az 400 yardım kamyonunun Gazze’ye girmesi kararlaştırılmıştı. Ancak burada İsrail’in engelleme çabaları sürüyor. Anlaşmada İsrail’in ne zaman ve ne kadar geri çekileceği, Gazze topraklarını nasıl terkedeceği konusunda bir belirsizlik var. Keza **anlaşma “Hamas’ın silahsızlandırılması”nı ve dağıtılmasını da içeriyor, ancak Hamas bu konuda bir taahhütte bulunmayı reddetti.**

Gazze’yi kimin yöneteceği konusu da netleşmemiş maddelerden birisi. İngiltere’nin eski başbakanı Tony Blair’in Gazze’ye “kayyum

atanması" gibi seçenekler konuşuluyordu. Ancak Hamas, FKHC ve İslami Cihat örgütleri ortak açıklama yaparak Gazze'nin yönetimi Filistin'in iç meselesidir, yabancı vesayeti reddediyoruz" dediler. Gazze'de yabancı bir askeri gücün konumlandırılması ise başka bir tartışma konusu. Özelikle Suudi Arabistan gibi bugüne kadar Filistin sorununa kayda değer bir destek vermemiş olan ve ABD işbirlikçiliği ile bilinen bir ülkenin, Gazze'de "barış gücü" olarak görev yapması başka sorunları beraberinde getirecektir.

Hangi ülkelerin bu "barış gücü" içinde yer alacağı tartışılırken AKP yönetimi hemen atağa kalkarak, Gazze'ye gitme niyet ve hazırlıklarını ifade etti. Ancak **Türkiye'nin bu tutumu, sadece Gazze'de değil, Ortadoğu'nun genelinde savaşa ve katliama ortak olma çabası, şimdilik ABD ve İsrail tarafından durduruluyor.** Onlar da AKP yönetimine güvenmiyor, bir kere savaşa dahil olduğunda orada işgalci bir güce dönüşeceğini, Suriye ve Irak pratiği üzerinden de biliyor ve engelliyorlar.

Bütün bu tartışmalar sürerken, **"ateşkes"e rağmen İsrail'in saldırıları bitmiyor. Ateşkesin ilan edilmesinden sonra geçen 15 gün içinde, İsrail'in katlettiği Filistinli sayısı 200'ün üzerine çıktı.** Keza yardım kamyonlarının girmesi, Refah sınır kapısının açılması ve İsrail'in geri çekilmesi gibi konularda da somut bir ilerleme görülüyor. "Ateşkes"in ne kadar hayata geçeceği de belirsizliğini koruyor.

7 Ekim saldırısı yanlış mıydı?

Gazze'de yaşanan korkunç yıkımın ardından, *"Hamas yanlış yaptı; bu sonucu öngörseydi 7 Ekim saldırısını başlatmazdı"* yorumları çokça yapılıyor. Hamas'ın geriye dönük ne kadar "pişman" olup olmadığını bilemeyiz. Ancak nesnel olarak 7 Ekim Aksa saldırısının kaçınılmazlığını da görmek gerekiyor.

7 Ekim 2023 öncesinde Filistin direnişi giderek gündemden düşüyor, İsrail çıkarlarına uygun bir "çözüm"e entegre edilmesi süreci yürütülüyordu. Direniş etkisizleştirilirken, İsrail'in saldırı ve vahşetinde bir artış sözkonusuydu. Gazze'deki halk ağır bir kuşatma altında boğuluyor, Mescid-i Aksa'ya saldırılar sistematik hale geliyordu; Batı Şeria'da Doğu Kudüs'te toprak gaspı ve işgaller artıyor, Filistinli tutsaklar zindanlarda unutuluyordu. Vahşet büyüyor, ama Filistinlilerin sesi artık duyulmuyordu.

Aynı dönem ABD emperyalizminin Arap dünyasını İsrail ile barıştırması yönünde önemli adımlar attığı bir dönemdi. ABD başkanı Trump, Eylül 2020'den itibaren, Birleşik Arap Emirlikleri

ve Bahreyn ile İsrail arasında anlaşmalar imzalatmış; ardından Fas, Sudan gibi ülkeler de bu sürece dahil edilmişti. 2023 yılı ortalarından itibaren Endonezya, Nijer, Moritanya ve Somali gibi Arap olmayan Müslüman ülkelerle anlaşma yapılması için görüşmeler başlatıldı. Tarihler 7 Ekim'e yaklaşırken, Suudi Arabistan gibi, bölgenin en önemli ülkelerinden biri ile de görüşmeler yürütülüyor, İsrail ile anlaşmasının zemini hazırlanıyordu. **"İbrahim Anlaşmaları" adlı bu süreç, İsrail'in 1994 yılından bugüne Arap ülkeleriyle kesilmiş olan diplomatik ilişkilerini canlandırmayı, İsrail'in Filistin işgalini Arap ülkeleri nezdinde de meşrulaştırmayı hedefliyordu.**

Bu iki gelişme, 7 Ekim saldırısı öncesinde Filistin sorununu tarihe gömerek üzerine beton dökme çabalarının ürünüydü ve ABD-İsrail açısından oldukça önemli bir mesafe katedilmişti.

Aksa saldırısı, bu süreci doğrudan dinamitleyen bir unsur oldu. Bütün dünya yeniden Filistin halkını ve yaşadığı acıları, İsrail'in saldırganlığını tartışmaya başladı. İki yılda 70 bine yakın ölüm, kesintisiz bombardıman ve insanlıkdışı koşullara rağmen, Filistin halkı da Filistinli direniş örgütleri de teslim olmadılar, direnişi sürdürdüler, Gazze'yi terketmediler. Bu koşullarda, kitlelerin Filistin direnişine desteği artarken, İbrahim Anlaşmalarına katılan ülkeler İsrail ile planlanan ilişkileri sürdüremez oldu ve geri çekilmeye başladı.

ABD ve İsrail elbette ki Gazze'yi işgal etme planlarından vazgeçmedi. Ancak bunu ertelemek zorunda kaldı. Şimdi uluslararası bir yönetim kurarak Gazze'yi Filistinlilerin yönetemeyeceği koşulları oluşturmak istiyorlar.

Gazze'de 2 yılda yaşanan vahşetin sorumluluğunu Hamas'ın 7 Ekim saldırısına yıkmaya çalışanlar; bu saldırının İsrail'in saldırganlığını artırdığını ve ABD'nin Gazze'de turizm merkezi kurma girişimini kolaylaştırdığı ileri sürüyor. "En kötü barış, savaştan iyidir" diyerek, bu sürecin hiç yaşanmaması gerektiğini savunuyorlar. Ancak Gazze'de "kötü barış" ile kastedilen, Gazzelilerin sessiz sedasız ölmeye devam ettiği ve artık sesini duyuramaz hale geldiği bir "barış"tı.

Hamas'ın radikal İslamcı, dinci-gerici çizgisine ve mücadele anlayışına dönük eleştirilerimizi her defasında ifade ediyorduk. Ancak bu eleştiriler bir yana, Hamas saldırısının bir hata olup olmadığı, bu saldırı olmasaydı "Gazze halkının daha iyi bir durumda" olup olmayacağı da başka bir tartışma konusudur. Kaldı ki **hiçbir "hatalı" eylem ya da örgüt, bir halkı yoketmenin gerekçesi yapılamaz.**

Hakan Tosun'un katilleri yargılansın

Saldırıya uğrayan gazeteci ve çevre aktivisti Hakan Tosun, 13 Ekim günü hayatını kaybetti. Ancak uğradığı saldırı ve sonrasına ilişkin sayısız soru işareti cevap bekliyor.

Hakan Tosun, 10 Ekim akşamı Esenyurt'ta ailesinin yanına giderken saldırıya uğramış, kafasına aldığı darbe sonrasında yere yığılmıştı. Yol kenarında baygın halde bulunan Tosun, bilinci kapalı halde Başakşehir'deki Çam ve Sakura Hastanesi'ne getirilmiş ve yoğun bakımda tedavi altına alınmış. Aynı süreçte ailesi ona ulaşamadığı için "kayıp" ihbarında bulunuyor ve arıyorlardı. Üzerinden kimlik çıkmayan Tosun'un parmak izi tespitinin yapılarak ailesine ulaşılması ise 24 saatten fazla sürdü. Üç gün yaşam savaşı veren Tosun, 13 Ekim'de yaşamını yitirdiği.

Bu sürecin her aşamasında çok sayıda sorular varlığını koruyor. En başta Hakan Tosun'a ait hiçbir şey ailesine verilmiyor. Telefonu, fotoğraf makinesi, kimliği ortada yok; üstelik giysileri de ailesine teslim edilmiyor.

Bulunan kamera görüntülerinde Hakan Tosun'u 3 kişinin dövdüğü görüldü; ancak sadece iki kişi tutuklandı, üçüncü kişinin kim olduğu, neden tutuklanmadığı bilinmiyor. Tosun'u ölümcül biçimde döven kişilerin o mahallede oturduğu tespit edildi; ancak neden dövdükleri bilinmiyor. Bu ülkede twit atanların evleri yüzlerce polisle gece baskınına uğrarken, Tosun'u öldürdüğü açıkça görülen kişiler, telefonla karakola ifadeye çağırılıyorlar ve bu kişiler polis ifadelerinde saldırı için gerekçe belirtmiyorlar. Bir esnafın kamerası olayı görüntülemiş. Polis bu görüntülere bakmış ve gitmiş. Sonrasında **tutuklananlardan birinin babası kamera görüntülerini ve kayıt cihazını komple alıp götürmüştü.** Şimdi ortaya çıkan, iki kişinin motosikletten inip Tosun'u dövdüğü görüntüler ise kesilmiş görüntüler; aslının ne olduğu belli değil.

Hakan Tosun mücadeleci bir gazeteciydi; mücadele edenlerin yanındaydı. 2009 yılından itibaren işçi eylemlerinden doğa mücadelesine kadar toplumsal direnişlerle yakından ilgilendi; gazeteci ve belgeselci kimliği ile bu direnişlerin yanında yer aldı. "Çatılara Doğru", "Tekel işçileri", "Büyük Anadolu Yürüyüşü", "Dönüşüm", "Validebağ Direnişi" gibi belgesel filmleri yaptı.

Son dönemlerde Çorum'da Karakaya Köyü'nde taş ocağı yapılmasına karşı köylülerin direnişini takip ediyordu. Son internet paylaşımları ise Hatay'daki kamu-laştırmalar üzerineydi.

Bu saldırı, ülkede giderek hakim olan mafyatik düzenin, artan sokak zorbalığının bir sonucu muydu, yoksa Hakan Tosun'un mücadeleci gazeteci kimliğine dönük bir siyasi saldırı mıydı henüz bilinmiyor.

Her koşulda bu saldırıya ilişkin tüm belirsizlikler giderilmeli; Hakan'ın katilleri tespit edilerek yargılanması sağlanmalıdır.

Hakan Tosun için kitlesele cenaze töreni

Hakan Tosun için Nuretepe'de cenaze töreni düzenlendi. 16 Ekim'de sabahın erken saatlerinden itibaren cemevinde toplanan kitle, saat 13'te Nuretepe Metro'da toplananlarla buluştu. **Yürüyüş başlamadan önce, okul camlarına çıkan ilk ve ortaokul öğrencileri de sloganlar attılar. Metroda pankartların arkasında kortej oluşturan binlerce kişi Sokullu Caddesi'nden Cemevi'ne sloganlarla yürüdü.** Sloganlarla yaklaşık 1 saatlik yürüyüşün ardından Cemevi'ne gelindi. Buradaki törende Hakan Tosun'un ailesi, dostları ve kurumlar adına konuşmalar yapıldı. Konuşmaların ardından Ayazağa Mezarlığı'na götürülen Hakan Tosun'un naaşı burada toprağa verildi. Cenaze törenine Proleter Devrimci Duruş okurlarının yanı sıra birçok kurum temsilcisi de katıldı.

Ayrıca birçok kentte Hakan Tosun'un katledilmesiyle ilgili eylemler düzenlendi. Artvin'in Arhavi ilçesinde de Hakan Tosun için eylem yapıldı.

Futbolda bahis operasyonları

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Başkanı İbrahim Haciosmanoğlu, 27 Ekim 2025'te yaptığı açıklama, futbolda bahis skandalını ortaya çıkardı. Ardından "futbolda temizlik" adı altında 7 Kasım'da operasyonlar başladı. Süper lig kulüp başkanlarının da bulunduğu 21 kişi gözaltına alındı. Eyüpspor'un başkanı ve 3 hakem tutuklandı. 10 Kasım'da Beşiktaş, Galatasaray, Trabzonspor'un da aralarında olduğu Süper Lig, 1. Lig ve alt liglerde oynayan 1024 futbolcu bahis oynadıkları için disipline sevk edildi.

Bu durum sistemin ne kadar yozlaştığını bir kez daha gözler önüne serdi. **Eski TFF Başkanı Yıldırım Demirören Milli Piyango'nun sahibiydi ve Türkiye'deki tüm "yasal" kumar sistemini elinde tutuyordu. TFF'nin 2020'deki başkanı Nihat Özdemir de alt ligler için Misli.Com adlı iddia sitesiyle anlaşma yapmıştı.**

Bir yandan her türlü reklamı yaparak başta işçi ve emekçileri "hayal"ler dünyasına hapsederek iddia-kumara sevk ediyorlar; bir yandan da "yasadışı kumarla mücadele ediyoruz" demagojisini yapıyorlar.

Yasadışı-yeraltı ekonomisinin dünyada ve ülkemizdeki yeri

2023 yılında dünyada GSYİH 105.7 trilyon dolar, yeraltı dünyasının payı 12.5 trilyon olarak görünüyor. Gambling Global Market Report 2024; 2023 itibarıyla dünyada bahis ekonomisinin büyüklüğünün bir önceki yıla göre yüzde 7.4 artış gösterdiğini ortaya koydu. Bu, 580 milyar dolara denk geliyor. 2027 yılının sonunda bu oranın 744 milyar dolar olacağı öngörülüyor.

BM'nin raporuna göre ise, tüm dünyada yasadışı bahis miktarı 1.7 trilyon dolar. Futbolun şirketleşmesinin rol modeli olarak görülen İngiltere'de 2015-2016'da 4.2 milyar sterlin olan çevrimiçi kumar gelirleri 2023-2024'te 6.5 milyar sterline çıkmış. 2024'ün ilk çeyreğine göre İngiltere'de 24.5 milyar kez sanal bahis oynanmış.

FİFA (Dünya Futbol Birlikleri Federasyonu) dünyadaki bütün ülkelerden gelir elde ediyor ve sürekli yeni organizasyonlarla gelirlerini büyütüyor. 2025'in mart ayı içinde açıklanan verilere göre, 6.1 milyar dolar varlık geliri, 4.760 milyon dolar banka rezervleri var. UEFA'ya bağlı Avrupa kulüplerinin 2014-2024 yılları arasında gelirleri ise, 29 milyar avroya çıkmış durumda. Bu gelirlerin büyük çoğunluğu televizyon-yayın gelirleri, sponsor, gişe, mağazalardaki ürün satışlarından elde edilenler olarak sıralanıyor.

Türkiye'de 2021 yılında "yasal" şans oyunları miktarı yüzde 69 büyüyerek 123.66 milyar TL'ye ulaşmış. Yıllık 6 milyar dolarlık bir gelire, dünyadaki bahis oranlarının ise yüzde 0.8'ine denk geliyor. Teknolojik ve dijital aletler aracılığıyla oynayan kişi sayısı 7 milyona ulaşmış. Tabi ki bu dijital ortamlarda kayıtlı olarak oynayanların sayısı. Kumarhanelerde, kahvehanelerde ve izbe köşelerde fiziken kumar oynayanların sayısı resmi olarak hiçbir zaman bilinmiyor.

Dünyada milyonlarca online kumar sitesi var. Kapatmalara ve engellemelere rağmen yenileri açılmaya devam ediyor. Türkiye'de 2016-2019 yılları arasında 517 bin siteye BTK tarafından erişim engeli getirildi. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, 2023 yılında yasadışı bahisten bloke konulan işlem miktarının 644 milyon TL olduğunu açıkladı. MASAK 2025'in Temmuz ayı

itibarıyla 159 bin kişi hakkında rapor hazırlamış ve milyarlarca TL, milyonlarca dolara bloke koymuş. Yine MASAK verilerine göre, Türkiye, Gürcistan, Kıbrıs ve Sırbistan hattında 100 milyar dolarlık kumar dönüyor ve bu Türkiye'nin yıllık toplam ihracatının iki buçuk katına denk geliyor.

Bu operasyonlara rağmen yasadışı bahis geliri, 2024 yılında yasal olan Spor Toto teşkilatının yaklaşık iki katı. (Spor Toto'nun 2024 yılındaki geliri 591 milyar TL civarında.)

"Temiz" futbol isteyenler ne kadar temiz?

Neredeyse, günün 24 saati dünyanın her tarafında birçok spor organizasyonu yapılıyor. Ülkelerin kendi spor ligi organizasyonları dışında, daha büyük payların elde edildiği Dünya Kupası, Avrupa Şampiyonası, Asya Kupası, Afrika Kupası, Olimpiyatlar belli periyotlarla ve yılları bulan "dev" hazırlıklar ve harcamalarla yapılıyor. Bu organizasyonların kimlere verileceği, ne kadar para harcanacağı tek tek uzun toplantılarda, yıllar önceden belirleniyor. Nasıl belirlendiği konusunda her dönem dönen pazarlıklar ve verilen rüşvetlerin haberleri, davaları, basına yansıyor.

2022'de Katar'da düzenlenen Dünya Kupası'nın rüşvetle bu ülkeye verildiği ortaya çıktı mesela. UEFA'nın eski başkanlarından ve Fransa'nın ünlü futbolcusu Micheal Platini'nin bu organizasyon için Katar'dan rüşvet aldığı anlaşıldı. Tabi öncesinde Katar şirketleri birçok Fransız kulübüne sponsor olmuş, Avrupa'da birçok takımı satın almıştı.

FİFA'nın 24 yıl başkanlığını yürüten Josea Havelange'nin ve yöneticilerin görevde bulundukları süre içinde 140 milyon dolardan fazla rüşvet aldıkları 2012'de ortaya çıktı. 2015 yılında ABD'de yürütülen bir soruşturmada FIFA'nın ihalelerinin değiştirilmesi, başkanlık seçimlerinin etkilenmesi için rüşvet dağıtıldığı ortaya çıkarıldı. Aralarında FIFA yöneticilerinin de olduğu kişiler tutuklandı.

1980 yılında İtalya'da şike yaptıkları için Milan ve Lazio küme düşürüldü. 1982 dünya kupasında gol kralı olan Rossi'nin de aralarında olduğu futbolcular men edildi. 2000 yılında Seri A ve Seri B'de 8 futbolcu şikeden suçlu bulundu. 2005'te Genoa bir üst lige yükselmek için rakip takıma para verdiği için Seri C'ye düşürüldü. Juventus, Milan ve diğer İtalyan kulüplerinin bulunduğu takımlar hakkında soruşturma başlatıldı. **Soruşturmada Juventus küme düşürüldü, diğer takımların puanları silindi.** 2011 yılında da 22 takım hakkında şike soruşturması başlatıldı. Şüpheli 61 kişiden 52'sinin o dönem aktif futbol oynadığı açıklandı. Aynı dönemde Singapur, Avustralya, Finlandiya, Zimbabve, Çin ve Macaristan'da yürütülen operasyonlarda onlarca kişi tutuklandı. Almanya'da 2009 yılında yürütülen bir soruşturmada Avrupa'da 200 maçta şike yapıldığı açıklandı. Bu operasyonlar sonucunda Almanya'da 15, İsviçre'de 2 kişi tutuklandı.

Türkiye'de ise şike olayları liglerin kurulduğu tarihten itibaren hep gündemde oldu. Türkiye'nin dört büyük kulübü olan Galatasaray, Beşiktaş, Fenerbahçe, Trabzonspor başta olmak üzere hemen hemen her kulübün diğer takımlara para verdikleri iddiaları sürekli vardı. "Hatır şikesi", "prim" dağıtma adı altında maçlar manüple edildi. Mesela **2011'de Fenerbahçe, Beşiktaş, Başakşehir şike yaptıkları için ceza**

aldı. O dönem ceza alan yöneticilerden biri olan Serdar Adalı, Beşiktaş'ın bugünkü başkanı. UEFA'nın açıkladığı şikeci takımlar içinde Türkiye'den Beşiktaş, Fenerbahçe, Eskişehir ve Sivasspor'un adı var. Sivasspor'un uzun yıllar başkanlığını yapan Mecnun Odyakmaz TFF'de başkan yardımcısı.

TMSF ve MASAK'ın raporlarıyla birçok şirkete el konuldu. Mayıs ayında yasadışı bahis oynattığı gerekçesiyle el konulan Ozan Elektronik'in yönetim kurulu üyeleri arasında Merkez Bankası'nın eski yöneticisi AKP'li Ömer Duman ve MASAK'ın eski başkanlarından İbrahim Hakkı Polat da var.

Futbol sadece futbol değildir

Kapitalist sistemde sürekli umut pohpohlanır. İşçi ve emekçileri bir yandan sömürü cenderesinde tutarken, bir yandan da isyan etmemeleri için sisteme bağlamaya çalışırlar. Bu doğrultuda tüm araçlar devreye sokarlar.

Emekle hiçbir şey elde edilemeyeceği, bu sistemde tek yolun gayrimeşru işlere girmek olduğu dizilerde, tv programlarında anlatılıp duruluyor. Mafya çeteleri, gelecek umudu kalmayan gençlere pençesini atıyor. Devlet her türlü sömürüyü yapan patronları ve mafya babalarını koruyor.

Özellikle son 25 yılda ülkemizde gençler arasında çeteleşme-mafyalaşma hızlı bir biçimde artmış durumda. **Devrimcilerin eskiden güçlü olduğu semtlerde çete-mafya ilişkilerini yaygınlaştıran devlet, kendisine karşı gelişebilecek tepkileri de bu şekilde bastırmayı hedefliyor.** Küçük bir eyleme bile binlerce polis yığılırken, çete-mafya çatışmalarında ortada görünmüyorlar.

Türkiye bir mafya cennetine dönüştürülmüş durumda. Dünyada kırmızı bültenle aranan mafya liderlerinin Türkiye'yi seçmesi tesadüf değil. **Devlet-mafya ilişkisi her dönem vardı, fakat AKP döneminde ayyuka çıktı.** Mafya babalarının cumhurbaşkanı ve bakanlarla, bürokratlarla fotoğrafları ortaklıklarda dolaşıyor. Neredeyse her türlü çete-mafya ilişkisi içinde devlet bürokrasisi ve burjuvalar mevcut.

Neden spor kulüplerini hep paralı adamlar yönetiyor? Şirketler sponsor oluyorlar? Tabi ki, para kazanmak için! Koç'lar, Cinerler, Nihat Özdemirler, Demirören'ler **fabrikalarında işçileri ve emekçileri açlık sınırının altında çalıştırırken, bir futbolcu transferine milyonlarca dolar-euro harcıyorlarsa, karlı olduğu içindir.** Mafya liderleri kulüp satın alıyorsa, kara paralarını aklamak içindir. Kulüp başkanı ya da yöneticisi olarak devlet ve bürokrasiyle "güzel ilişkiler" kuruyor ve yeni ihaleler alıyorlar.

Sonuçta hiçbir operasyon "pislik temizlemek" için yapılmıyor. Amaç karların burjuvaziye akıtılması...

Bir yanda dönen milyarlar, bir yanda bizim yoksulluğumuz... Bizi asgari ücrete-yoksulluğa mahkum edenlere ve her türlü yoz ilişkiye karşı örgütlenmekten ve mücadele etmekten başka çaremiz yok. Spor ve eğlence, insan ruhunu, bedenini ve yaşamını geliştirdiği ölçüde faydalıdır. Tribünlerdeki kitleler, ancak örgütlendiğinde ve hakkını aradığında, kapitalist sistemi yıktığında "spor toplumu için" yapılacaktır.

Dersim kıyımından bir kesit

Ben Dersim kıyımını yaşayanlardan biriyim. 1927 doğumluyum, katliam sırasında 11 yaşındaydım. Akla gelebilecek her türlü işkence ve öldürme işlemini gördüm.

Hedeflenen yer, özellikle Pülümür Suyu'nun batısı ile Munzur Suyu'nun kuzeyi olan Kuzey Dersim bölgesidir. Burası, ilk olarak Cumhuriyet'in ilk yıllarında, 1930'da saldırıya uğramış, 1938 yılında tamamen boşaltılmıştır. 1993 yılında aynı bölgeyi, yine olağanüstü hal bahanesiyle boşaltmışlardır. Bazı köylerde karakol olduğu için, 10-15 ev bırakıldı. Onun dışında bölge halen boştur.

1929 yılında Mareşal Fevzi Çakmak'ın TBMM'de verdiği, Doğu'daki Alevileri imha etme önergesi kabul edildi. İlk hareket da 1930 yılında Pülümür'de eylül ayında başladı. Direnişle karşılaşan ordu birlikleri, 24 saatte almak istedikleri köylere giremediler. Kasım ortalarına kadar süren operasyonda Danzik, Pancıras, Dağbek, Gürük, Harsi köylerini ve Askireg köyünün de 4 mezrasını yakıp yıkip, insanları, hayvanları, yiyecek ve ormanları imha ettiler. Canını kurtaranlar dağlara çekilerek direndi. Kar yağınca asker geri çekildi, yöre halkı da imha edilmekten bir süre için kurtuldu.

Sürgün değil, ölüm yürüyüşü

1938 yılı Temmuz ayının ilk haftasıydı. Güneş yeni doğmuştu. Askerler köyümüzün etrafını sardırlar "teslim olun" diye anons ettiler "yoksa hepinizi öldüreceğiz!"

Kimsede doğru dürüst silah yoktu, daha önceleri silahlar toplanmıştı. Biz dağlara doğru kaçtık. Üzerimize ateş açıyorlardı. Ama çok fazla gidemedik, zaten köyün etrafını çevirmişlerdi. Çoluk çocuk, kadın, ihtiyar, kim varsa toplayıp, Pülümür'e doğru yola çıkardılar. Yürüyemeyen ve arkada kalanlar dipçiklenmeye başlandı. Kimse sesini çıkaramıyordu. Sesini çıkaranlar derhal ya süngülendi, ya da kurşunlandı. "Hepinizi öldüreceğiz, boşuna konuşmayın ve karşı koymayın" diyorlardı. Alenen tecavüzler başladı. Evvela mağdureler, sonra yakınları bu duruma tepki gösterince, her iki tarafı da öldürdüler.

Bu sürgün sırasında, her türden saldırı öylesine büyük bir pervasızlıkla gerçekleştiriliyordu ki, yapılan falaka benzeri dayakları anlatmaya gerek yok. **Kendi aramızda karar aldık; kadınlara sataşmalar olunca müdahale edilecekti. Sonuç zaten ölümdü, hiç olmazsa şerefimizle ölecektik.** Ve bu karar uygulandı da. Her şey herkesin gözlerinin önünde yaşanıyor. Bir kişiye dönük bir saldırı, hepimize gözdağı vermeyi, yıldırma amaçlıydı.

Bu sefer de küçük çocukları süngülemeye başladılar, Pancıras köyünün altında, hamile bir gelini keyfi süngüleyerek karnını yardılar, cenini süngüye taktılar. Bu hadiseyi yapan askerle diğerleri arasında sanırım anlaşmazlık çıktı ki, aynı olay bir daha tekrar etmedi. Zaten dil bilmediğimiz için yapılan konuşmaları anlamıyorduk.

Sürgün, büyük bir vahşet ve işkence ile birlikte yürüyordu. Bu tür olaylar yüzünden 15 kilometrelik yolu 7 günde alarak, Erzincan-Pülümür

sınırında bulunan Avzer Kışlası'na gelebildik.

Avzer Kışlası'na akşam karanlığında geldik. 7 günlük yolda öldürülenlerin haddi hesabı yoktu. Yöre köylülerinden toplanan ve de yakalananların sayısı, tahminen 3000 kişi kadardı. Bu göç gurubundan 500'ün üzerinde ölüm olduğu söylendi, bu yolculukta dağlara kaçanların veya kayıp olanların yekununu öğrenemedim.

İşkenceyle ölüm

Avzer Kışlası'nda sabah olunca 7 yaşından büyük erkekleri bir tarafa (ben dahil), kadın ve küçük çocukları diğer tarafa ayırdılar. Aramıza makineli tüfekli askerleri koyup, önlerini biz erkeklere doğru çevirdiler. Bizleri biraz sonra öldüreceklerini söylediler.

Orada şunu öğrendim, **insanlar belli bir süreden sonra acı veya ölümler karşısında ağlamıyor, sızlamıyor. Yaşanabilecek en ağır şeyleri yaşadıkdan sonra, "artık daha kötü ne olabilir ki" diye düşünmeye başlıyor, korkusu, telaşı azalıyor.** Bir yandan da, özellikle kadınlara dönük saldırıların-tecavüzlerin arkasından, alınan "izin vermeyelim ve şerefimizle ölelim" gibi kararlar daha sağlam, daha metanetli durmayı sağlıyor.

Ortaya 3 kuyu kazdırdılar, o kuyuların içine üç kişiyi boyunlarına kadar toprağa gömdüler. Başlarına çivi çakarak öldürdüler. Sonra **Dilepiro isminde uzun boylu yaşlı birisini koydular, çok dövdüler, adamcağız bayıldı. O zaman onu kuyudan çıkardılar kenara attılar, aynı gün öldü. Onun yerine Dersim yöresinde çok tanınmış Rayber Saycan Ağa'yı koydular.** Bir asker elinde çivilerle Saycan Ağa'ya doğru giderken bir şeyler söyledi. Saycan Ağa Türkçe bilirdi. Askerin söyledikleri üzerine büyük bir hiddet gösterdi, çok gür sesle askere bağırarak bir şeyler söyledi. Asker bu haykırış, cesaret ve heybet karşısında üç adım kadar geriledi. Tam bu sırada atlı bir asker geldi, bizi sürgün getiren subaya zarf verdi. **Subay zarfı okuduktan sonra, bizlere dönerek "affa uğradınız, herkes yerine dönsün, bundan sonra kimse öldürülmeyecek, batı illerine menfi olarak sürgün edileceksiniz" dedi.**

Sonradan öğrendik, asker Saycan ağaya yaklaşırken, "bire Kızılbaş kafir, salavat getir, Müslüman ol. Çünkü seni cehenneme göndereceğim" diyormuş.

Saycan Ağa da "Kafir sensin! Elinden geleni ardına koyma! Kerbela'da ceddin İmam Hüseyin'i şehit edenlerin torunusun; görevini yap!" diye gürlemiş. Sürgün sırasında Rayber

Saycan Ağa'yı Bursa'ya götürmüşler, iki ay sonra ölmüş.

Tıpkı "Ben sizin yalan ve hilelerinle baş edemedim, bu bana dert oldu. ama ben de sizin önünüzde diz çökmedim, bu da size dert olsun" diyen ve kendi idam sehpasını tekmeleyen Seyit Rıza gibi, ölümler yenilmeyen, diz çökmeyen yiğitlerdi onlar.

Sürgünün kendisi ayrı bir işkenceydi, sonrası ayrı işkence. Kapalı, zeminine saman konulmuş vagonlarda, hiç mola vermeden günlerce gittik. Yiyecek bir şey yoktu. Yolda hastalanan, baygın düşen, yolculuğun ağırlığına dayanamayarak ölenler oldu.

Sürgün olarak seçilen bölgeler ise, Batı'da, en ucra noktalardaki en gerici köylerdi. Bizim gibi çok kalabalık aşiretler halinde yaşamaya alışkın olan bir halk, çekirdek ailelere bölünerek, hatta kimi zaman kardeşleri bile birbirinden ayırarak köylere dağıtıldık. Isparta, Bilecik, Bursa gibi kentlerin en gerici Sünni köyleriydi gönderdikleri yerler. Ve bir köye 3-4 kişiden fazlasını vermiyorlardı. Köyden çıkmak yasaktı. Aylarca kapımızda jandarma bekledi.

Bir halkı yoketme saldırısıydı Dersim Katliamı.

10 Eylül 2023 tarihinde kaybettiğimiz İbrahim Seyitcemaloğlu, bu yazıyı 2009 yılında dergimiz için yazmıştı.

TELE1 televizyonuna kayyum!

TELE1 televizyonunun Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ, 24 Ekim günü sabah saatlerinde gözaltına alındı. Evinde ve TELE1'deki odasında arama yapıldı. Bu gözaltıya tepkiler sürerken, akşam saatlerinde, ana haber bülteni yayınında kayyum kararı geldi.

Polis eşliğinde kanala gelen kayyum, yayına el koymaya çalıştı. TELE1'in haber yayını durduruldu ve "penguen" belgeseli yayınlanmaya başlandı.

AKP'ye dönük eleştirileriyle bilinen Merdan Yanardağ'ın gözaltına alınması da, muhalif yayın çizgisine sahip TELE1'e kayyum atanması da muhalif sesleri susturma, eleştirenleri etkisizleştirme, AKP'ye tepki duyan her kesime gözdağı verme operasyonudur.

TELE1 çalışanları bu koşullarda kayyum medyasının bir parçası olmamak için, 31 Ekim günü topluca istifa ettiler. İstifa ederken "Teslim olmayacağız, gerçeğin yanında dimdik durmaya devam edeceğiz. Ya bir yol bulacağız ya da bir yol yapacağız" diyen TELE1 çalışanları, 14 Kasım günü TELE2 adıyla internet yayıncılığına başladılar.

Tüm devrimcilerin anası, hak ve özgürlükler savaşçısı, “küçük dev kadın” Makbule Berktaş, ölümünün 4. yılında anıldı. Anma öncesi devrimci-demokrat kurumlara davetiye götürüldü, çağrı afişleri asıldı.

31 Ekim günü ilk tören mezarı başında gerçekleşti. Saygı duruşunda Adnan Yücel’in dizeleri okundu. Kızı Zeynep Berktaş, Makbule Ana’nın yaşamına ve mücadelesine dair bir konuşma yaptı. Bu yıl mezarına kitabıyla gelmiş olmanın sevincini yaşadıklarını belirtti ve onu yaşatmaya devam edeceklerini söyledi.

Ardından **Emekliler Dayanışma Sendikası’nda (EDS) bir anma toplantısı düzenledi.** Makbule Ana, Adana İHD’nin kurucusu olduğu kadar EDS’nin de Adana’da kuruluşuna önyak olmuştu. Üstelik 70 yaşını geçtiği bir dönemde bu görevi üstlenmişti.

EDS’deki anmada “açılış konuşması”nı Makbule Ana’nın kızı, aynı zamanda Adana EDS Başkanı Nevin Berktaş yaptı. Ana’nın ölümüne dek mücadelenin içinde yer aldığı, Adana’da EDS’nin kurulmasını tereddütsüzce üstlendiğini söyledi ve saygı duruşuna çağırdı. Ardından Makbule Ana’nın hayatını ve mücadelesini konu alan “Küçük Dev Kadın” kitabını derleyen Zeynep Berktaş, Makbule Ana’nın mücadelesindeki tutarlılığında ve kesintisiz sürdürmesinde çocukluğundan itibaren çalışmış olmasının rolüne, emekçi karakterine vurgu yaptı. Kitaptan EDS’nin kuruluşunda Ana’nın yaptıklarını okudu. Onu farklı kılan yönleri üzerinde durdu. Katılımcılar arasında Ana’yı yakından tanıyan insanların olduğunu söyleyerek sözü onlara bıraktı.

İHD ve EDS’de birlikte mücadele ettiği yol arkadaşları, Emine Adıbelli, Hatice Koca, Makbule Ana’yla paylaştıkları ortak anıları anlattılar ve onun öncü özelliklerinden örnekler verdiler, duygusal anlar yaşattılar. Anma sonrası çay ve pasta eşliğinde sohbetler devam etti.

Ayrıca Makbule Ana’nın mücadele içinde çekilmiş fotoğraflarından oluşan bir kolaj çalışması, Adana İHD’nin panosunda bir hafta asıldı kaldı.

Makbule Ana ölüm yıldönümünde anıldı

Makbule Ana’nın mezarı başında yapılan konuşmayı kısaltarak aktarıyoruz:

Değerli dostlar, Makbule Ana’nın kızları, oğulları, mücadele arkadaşları!...

Anamızın bir ölüm yıldönümünde daha mezarının başındayız... Bu yıl mezar anmasına, ona verdiğimiz bir sözü yerine getirmiş olarak gelmenin sevincini ve gururunu yaşıyoruz. Hayatını ve mücadelesini kaleme aldığımız kitabını çıkarmış olduk... Makbule Ana’yı tanımlayan pek çok cümle kurulabilir. Nitekim kuruldu da... Ama hepsinden öne çıkanı, kitaba da ismini veren “küçük dev kadın” oldu. O fiziksel yapısıyla küçük, yüreği ve bilinciyle dev bir kadındı....

Hayat kavgasına çok küçük yaşta atılmıştı. Tarlada, fabrikada çocuk işçi olarak çalıştı. Gençliğinde hem evde hem fabrikada çalışmaya devam etti. Ardından 4 yıl Almanya’da çalıştı. Türkiye’ye döndükten sonra da çalışmaya devam etti. Onun direngen kişiliğinde böyle bir sınıfsal yön vardır. Çocukluk yıllarından itibaren verdiği emek mücadelesini, tutsak anası olarak mücadeleye, ardından hak ve özgürlükler mücadelesine çevirmiştir.

Onu farklı kılan en önemli özelliği, mücadelesini kesintisiz bir şekilde ve sürekli ileriye taşıyarak sürdürmesidir. Bunu nasıl başardı? “Çocuklarım için”den “tüm devrimci çocuklarım için”e dönüştürerek... “Tutsak yakınları” mücadelesinden işçi-emekçilerin, ezilen halkların mücadelesine katılarak...

Dünyada da ülkemizde de anaların mücadelesi toplumsal hareketin gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Arjantin’de Plaze Mayo Anneleri’nden 12 Eylül Anaları’na, Cumartesi Anneleri’ne uzanan, tarihe mal olmuş analar hareketi var. Geçtiğimiz günlerde Cumartesi Anneleri’nin sembol isimlerinden Emine Ocak’ı kaybettik. Onu da saygıyla yad ediyoruz

Makbule Ana da bir tutsak anası olarak bu mücadelenin içinde var oldu. Ama kendini onunla sınırlamadı. Sadece tutsaklarla ilgili değil, faşizme, emperyalist savaşa, sermayeye karşı verilen mücadelenin de parçası oldu. Bastonuyla bile eylemlere, etkinliklere katıldı. Onun deyişiyle “1978 yılında başladığı maratonu” ölümüne dek sürdürdü. Defalarca gözaltına alındı, polis saldırısına uğradı, ama hiç yılmadı, vazgeçmedi.

O bizim, tüm devrimcilerin sadece ANASI değil, yoldaşı, mücadele arkadaşı olmayı başardı... Bu kitabı onlar yazdılar. Onun paylaşımcılığını, direnişçiliğini, emektarlılığını, hem kendilerine, hem mücadeleye katkılarını anlattılar...

Tüm dünyada en çok okunan kitaplardan biri Maksim Gorki’nin Ana kitabıdır. Bizim ülkemizin de Anaları var. Onları anlatmalıyız. Sadece kitapla da değil, belgesel, film, resim, sanatın her dalıyla... İsimlerini sokaklara, caddelere, parklara, kütüphanelere vermeliyiz. Her biçimde yaşatmalıyız. Onlar bunu hak ettiler.

Biz bugün Anamızın mezarına kitabıyla geldik. Dilerim sonraki yıllara farklı eserlerle geliriz. Bir kez daha saygıyla, özlemle anıyoruz. Son sözümüz Makbule Ana’nın çok sevdiği sloganlar olsun.

Anaların öfkesi katilleri boğacak!

Susma sustukça sıra sana gelecek!

10 Ekim katliamının yıldönümünde eylemler

10 Ekim katliamının 10. yılında birçok kentte anmalar yapıldı. 10 Ekim 2015’te Ankara’da DİSK, KESK, TTB ve TMMOB’un düzenlediği miting henüz başlamadan önce, Ankara Gar önünde toplanan kitleye, İŞİD’in bombalı saldırı gerçekleştirmiş, 104 kişi yaşamını yitirmiş, yüzlerce kişi yaralanmıştı. Üstelik bombalar patladıktan sonra yaralı arkadaşlarına yardım etmek, ilk yardımda bulunmak, yaralıları taşımak için uğraşan kitleye polis saldırmış; gaz ve gazlı su sıkarak bu kitleyi dağıtmaya çalışmıştı. Sonradan dava sürecinde, devletin katliamdaki rolü ortaya çıkmış, yargılanan katiller mahkemede meydan okumuştur.

Ankara’da Gar önüne sloganlarla gelen kitle, saat 10.04’te anma yaptı. Ardından Ankara Adliyesi önüne yürümek isteyen kitlenin önüne polis barikadı kuruldu, polis kitleye gaz sıkı. Burada atılan sloganlar ve konuşmaların ardından eylem bitirildi.

İstanbul Emek Barış ve Demokrasi Güçleri’nin çağrısıyla, Kadıköy’de Boğa heykeli önünde saat 19’da toplanan kitle, İskele Meydanı’na yürüdü. Yürüyüş sırasında ve eylem boyunca sloganlar atıldı. İskele Meydanı’nda saygı duruşu ile başlayan anma da dava sürecini takip eden bir avukat, 10 Ekim aileleri konuşmalar yaptı. Ardından

basın metninde yaşanan katliam ve sonrasındaki gelişmeler anlatılırken sorumluların hesap vermediğine dikkat çekildi. Sorumlulardan hesap sorulana dek mücadelenin devam edeceği belirtildi.

Mezar başlarında da anmalar yapıldı.

Reşit Kibar davasının 3. duruşması

Artvin-Cankurtaran’da ağaç kesimini engelleme-ye çalışan Reşit Kibar’ın katledilmesi nedeniyle açılan davanın üçüncü duruşması Artvin Adliyesi’nde görüldü.

6 Eylül 2024 tarihinde Artvin’in Borçka ilçesi Cankurtaran mevkiinde, YAPISOY şirketi ağaç kesimi yaptığı için köylüler alana giderek müdahale etmiş; şirket temsilcisi Muhammet Ustabaş, Fikret Merttürk’e ait silah ile köylülere ateş açmış ve Reşit Kibar’ı öldürmüştü.

Reşit Kibar’ın avukatı, duruşma öncesinde yaptığı açıklamada, dosyada yer almayan şirket yetkililerinin ve ilgili kamu görevlilerinin de yargılanması için uğraştıklarını, adalet mücadelesini sürdüreceklerini duyurdu.

Mahkeme, silah sahibi ve azmettirici Fikret Merttürk’ün adli kontrol tedbirlerinin devamına, Muhammet Ustabaş’ın tahliye talebinin reddine ve dönemin Borçka Jandarma Komutanı Sait Özdemir’in tanık olarak dinlenmesine karar verdi. Avukatların, Fikret Merttürk’ün tutuklanması talebi ve Türkiye Barolar Birliği, Halkevleri, Çiftköprü Köyü Kalkınma Kooperatifi’nin davaya müdahil olma talepleri ise reddedildi.

Mahkemenin 4. duruşması 30 Ocak 2026 günü görülecek.

Artvin PDD

21 Aralık 1983-İsmail Cüneyt katledildi

TİKB-MK üyesi İSMAİL CÜNEYT, 21 Aralık 1983 günü işkencecilerin eline geçti. Aynı gün İstanbul I. Şube'de kurşunlanarak öldürüldü.

Yoldaşları arasındaki adı Stalin Mehmet'ti. Sınıf düşmanlarına karşı öylesine derin bir kin taşıyordu ki, ona bu adı vermişlerdi. Uzlaşmazlığın, kararlılığın ve boşlukları doldurmanın adı oldu İsmail Cüneyt.

1956 yılında Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olarak doğdu. Küçük yaştan itibaren çalıştı, emekçi bir karakter edindi. 12 Mart 1971 darbesi gerçekleştiğinde lisedeydi ve devrimci düşüncelere ilgi duymaya başlamıştı.

'73 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne girdi. Anti-faşist mücadelenin yüksek olduğu Hacettepe'de, sivil faşistlere karşı kavgada ön saflarda dövüştü. Kararlı militan özellikleri ile devrimci gençlerin güvenini kazanırken, polisin ve sivil faşistlerin boy hedefi oldu.

Sezai Ekinci ile Hacettepe'deki bu anti faşist mücadele içinde tanıştılar. Bu yıllardaki beraberlik, daha sonraki mücadele yıllarında hep sürdü. '75 yılında üniversiteyi bıraktı, proletaryanın içinde örgütlenme faaliyeti yürütmek üzere İstanbul'a gitti. Kartal'da yoldaşlarının "sırça köşk" dediği, çok kötü bir gecekondu kiraladı ve bir fabrikada çalışmaya başladı. Kısa sürede işçi ve emekçilerle bağ kurdu, onlara bilimsel sosyalizmin ışığını taşıdı.

İsmail Cüneyt, kendisini ideolojik-siyasi olarak da sürekli geliştiren bir komünistti. O yıllarda, içinde bulunduğu devrimci grup THKO ile birleşmişti. Fakat sınıf işbirliğini vaaz eden "Üç Dünya Teorisi" başta olmak üzere, sağ oportünizmle karşı durdu. Sağ oportünizmle ayrılık gündeme geldiğinde tereddütsüz muhalefetin yanında yer aldı. İhtilalci komünist örgütün temellerini atmak üzere Adana'ya gitti. Orada sağlam kadrolar ve geniş bir işçi-emekçi çevre yarattı.

19 Şubat 1979'da İMT'ye (İleri Militanlar Toplantısı) bu güvenle katıldı. Kararlı tutumu ve önder özellikleri ile öne çıktı ve MK'ya seçildi. 24 yaşında MK'nın en genç üyesi oldu. Kendini her yönden hızla geliştirdi, teorik-siyasal görevler üstlendi ve başarıyla yerine getirdi. Örgütün ideolojik, siyasi- örgütsel inşasında katkısı büyük oldu.

12 Eylül'ün kara günlerinde, mevziden mevziye, cepheden cepheye koşan, boşlukları dolduran bir önderdi. Safların terk edildiği, örgüt ve partilerin dağıldığı o günlerde, büyük bir enerjiyle güçleri topladı, etrafına umut ve cesaret yaydı.

Çünkü o, Stalin Mehmet'ti. Kararlılığın, dayanıklılığın, uzlaşmazlığın adıydı.

İşkenceci cellatlar, bu adı ve tavrı iyi biliyorlardı, ancak onun gerçek adını bir türlü öğrenemediler. Ta ki yoldaşları, ölümünden sonra bir bildiriyle açıklayana dek...

Onu "Stalin Mehmet" olarak aramaya başladıklarında, "eğer bir gün sağ ele geçersen" diyordu, "mahkemede Stalin'in büyüklüğü karşısında saygıyla eğildiğimi, bu 'yakıştırmayı' tasvip etmediğimi söyleyeceğim". Söyleyemedi ama. Adından bile öylesine korktular ki, göstermelik mahkemelere gerek görmeden katlettiler.

24 Mart 1983 günü, İsmail Cüneyt ve yoldaşları, kaldıkları bir evde polis tarafından kuşatıldılar.

12 Eylül'ün en karanlık günlerinde Sefaköy'de granitten bir kale yarattılar. Saatlerce süren çatışmada biri komiser üç polisi öldürmüşlerdi. Ancak **Mehmet Ali Doğan ve Aslan Tel çatışmada şehit düştü.** İsmail Cüneyt ise, çemberi yararak oradan çıkmayı başardı.

İşkenceciler Sefaköy'ün intikamını almak için İsmail Cüneyt'i hedefe çaktılar. Buldukları yerde öldüreceklerini açık açık söylediler. 21 Aralık'ta yakalandığı gün, İstanbul-Gayrettepe'de kurşuna dizdiler.

Cesurluk, atılganlık, kararlılık, dünyayı değiştirme isteği ve azmi, aldığı her sorumluluğun hakkını veren, çelikten bir disiplin yaratan... Pek çok özellikten oluşan bir bütündür onun yaşamı. Adı Fatih'le, Yoldaşcan'la, Sezai'yle birlikte her daim yaşayacak...

*Taş haline gelmiş damarlarım
Atomlarım bir kaya içinde sıkıştırılmış
Sıcaktım bir çağda
Donmuşum şimdi
Sertleşmişim
Hiçbir güneş eritemez beni
Hiçbir soğuk çatlatamaz
Delemeler zırhımı öyle kolay kolay
Kaldıraçlar oynatamaz beni yerimden
Kayayım ben
GRANİT!*

Emir Diktonius (İsveç şairi)

25 Kasım, Dominik Cumhuriyeti'nde 1960'ta faşist Trujillo Hükümeti'ne karşı işçi ve emekçilerin verdiği mücadelenin sembolü haline gelen Mirabel Kardeşlerin, tecavüz edilerek, işkenceyle öldürüldüğü gündür.

Dominik Cumhuriyeti'nde 1930'da Rafael Trujillo tarafından düzenlenen askeri darbe, yeni bir baskı ve terör dönemini başlatmıştı. 31 yıl boyunca ABD emperyalizminden aldığı destekle işçi ve emekçiler üzerinde ağır bir baskı ve zulüm fırtınası estirdi. Yaygın tutuklama, işkence, "faili belli cinayetler" de içinde olmak üzere her tür baskı uygulandı. Askeri istihbarat servisinin kurduğu "40" adlı hapisane, işkence ve elektrikli sandalyede ölümleriyle kötü-ünlü bir yerdi. Ancak aynı dönem, kitlelerin direnişinin de büyüdüğü bir dönem oldu. Ülkede çeşitli örgütler kuruldu, faşist diktatörlüğe karşı eylemler gerçekleştirildi.

Bu dönemde kurulan örgütlerden biri de Clandestina'ydı. Kurucuları Patria, Minerva ve Maria Mirabel kardeşlerdi. **Mirabel Kardeşler öylesine güçlü bir direniş hattı oluşturmuşlardı ki, sayısız kez hapse atıldılar, diktatörlük tarafından tüm mülklerine el konuldu.** Hatta Diktatör Trujillo, bir konuşmasında onları doğrudan hedef aldı, "ülkenin en büyük iki sorunu kilise ve Mirabel Kardeşler'dir" dedi.

25 Kasım-Mirabel Kardeşler ve "Kadına yönelik şiddete karşı mücadele günü"

Ve bu konuşmadan 23 gün sonra, 25 Kasım 1960'da, hapisteki eşlerini ziyaret etmekten dönen Mirabel Kardeşler'in arabası

yolda sivil kişiler tarafından durduruldu. Arabadan indirilen kardeşlere önce tecavüz ettiler, sonra da sopalarla döverek öldürdüler. Cansız bedenleri uçurumdan aşağıya atıldı. Açıkça "faili belli" olan bu katliam için devlet "trafik kazası" açıklamasını yaptı.

Mirabel Kardeşler'in ölümü, kitlelerin öfkesini ve direnişi büyüttü. Ayaklanmalar arttı. 6 ay sonra, 30 Mayıs 1961'de diktatör Trujillo bir suikast sonucu öldürüldü, ardından diktatörlük yıkıldı.

1981 yılında, Dominik Cumhuriyeti'nde Latin Amerika Kadın Kurultayı toplandı ve **25 Kasım'ı Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü olarak ilan etti.** Birleşmiş Milletler (BM) ise 1999 yılında 25 Kasım'ı Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü ilan etti.

Mirabel kız kardeşlerden birinin kod adının "Kelebek" olmasından da esinlenerek; o günden sonra üç kız kardeş, gerek Dominik'te gerek dünyada "Kelebekler" adıyla anıldılar. Türkiye dahil tüm dünyada 25 Kasım, Mirabel kardeşleri anma ve kadına yönelik şiddeti protesto etme günü oldu.

19 Kasım 1942- Stalingrad savunması

Stalingrad, Sovyet ülkesini işgal eden Nazi ordularının karşısında, Moskova'dan önceki son duraktı. Bu yüzden halk ve Kızılordu, ölümüne bir savaşla savundu bu son mevziyi. 140 gün boyunca bütün bir halk direndi.

Stalingrad, Alman ordularının 4 yıl süren ilerleyişini durduran ilk durak oldu. Sonrasında, Kızılordu'nun Berlin'e kadar süren ve faşizmi kendi ininde yokeden görkemli ilerleyişi başladı. Ve Stalingrad işgale karşı direnen her şehrin simgesi oldu.

☆ 1 Kasım 1954- Fransız sömürgeciliğine karşı Cezayir kurtuluş savaşı başladı.

☆ 9 Kasım 1918- Alman proletaryası ayaklandı 4 Kasım'da Kiel'de başlayan Alman Devrimi, hızla bütün ülkeye yayıldı. Birçok kentte işçi ve asker konseyleri kuruldu. Geniş kitleler üzerinde etkili olan Alman sosyal-demokrat partisinin ihanetiyle, iki ay süren devrim, yenilgiyle sonuçlandı. Spartakistler'in önderleri Karl Liebknecht ve Rosa Lüxemburg, devrimin yenilgiye uğramasından iki ay sonra 15 Ocak 1919'da katledildiler.

☆ 16 Kasım 1973- Politeknik direnişi Yunanistan'da ABD desteğiyle 1967 yılında gerçekleşen Albaylar Cuntası'na karşı üniversite öğrencileri, Politeknik Üniversitesi'ni işgal ettiler. 17 Kasım'da tank ateşiyle okulun duvarları yıkıldı ve 36 öğrenci katledildi. Politeknik Direnişi, faşist cuntanın yıkılması için düzenlenen gösterilerin başlangıcı oldu.

☆ 16 Kasım 2000- Ahmet Kaya, Paris'te sürgünde öldü.

☆ 18 Kasım 1986- NETAŞ grevi 12 Eylül sonrasında faşist baskılara rağmen yeniden direnişe başlayan işçi sınıfının ilk grevi gerçekleşti.

☆ 18 Kasım 1937- Dersim katliamının ardından, direnişe önderlik eden Seyit Rıza, oğlu ve arkadaşları asıldı.

☆ 19 Kasım 1981- Şair Enver Gökçe öldü. *"Açmaz,/Açamaz deme /Hiçbir zaman/Bu nar çiçeği/ Açacaktır elbet!/Bizim caddelerimizde de/Bayram olacak/Halkın üstüne /böyle kalksa da /faşist namlular/ Namert ellerdir, /en sonunda/bir bir kırılacak!"*

☆ 20 Kasım 1910- Meksika Devrimi başladı Demokratik bir içeriğe sahip olan Meksika Devrimi'nde Francesco Pancho Villa kuzeydeki ayaklanmaya, Emiliano Zapata ise güneydeki ayaklanmaya önderlik ettiler.

☆ 21 Kasım 1831- Lyon Ayaklanması

Fransa'nın Lyon kenti, 1831 yılında 160 bin nüfuslu bir kenttir. Yarıyı tekstil işçisidir. Dünyanın dört bir yanında burjuvalar sırtlarında Lyon ipeğiyle dolaşırken; bu ipeğin üreticileri, şehrin dışında, çıplak ayakları, açlıktan büzülmüş mideleri ve kolera hastalığından yorgun düşmüş bedenleriyle yaşamaya çalışırlardı. Makineli üretime geçilmesiyle birlikte hızla işsiz kalmaya ve yoksullaşmaya başladılar. Ve 1831 Kasımı'nda ücretlerin arttırılması, bellerini büken vergilerin kaldırılması talebiyle ayağa kalktılar. Tek sloganları vardı: ÇALIŞARAK YAŞAMAK YA DA SAVAŞARAK ÖLMEK!

Ayaklanma, kanlı bir biçimde bastırıldı. Lyon barikatlarında işçiler inanılmaz bir cesaretle savaştılar. Belediye binasını ele geçirdiler, geçici bir hükümet kurmayı denediler. Fakat başarılı

olamadılar. 24 Kasım'da şehre giren 30 bin kişilik ordu, korkunç bir katliama girişti. Lyon işçisi kahramanca direndi, bu direnişte 535 şehit verdi, binlerce de yaralı... Ama proletaryanın artık bağımsız bir sınıf olarak tarih sahnesine çıktığını ilan ettiler.

☆ 29 Kasım 1944- Arnavutluk Devrimi Enver Hoca'nın önderliğindeki Arnavutluk Emek Partisi, II. Emperyalist savaş sırasında faşist işgale karşı anti-faşist mücadeleyi yükseltti ve demokratik devrimi gerçekleştirdi. Sovyetler Birliği'nin öncülüğündeki sosyalist kampa katıldı.

☆ 1 Aralık 1934- SBKP MK üyesi Kirov öldürüldü.

Kirov'un ölümü, emperyalistlerin sosyalist SB'yi içten çökertme çabalarının önemli halkalarından biriydi. Bunun üzerine Stalin, parti içindeki karşıdevrimci ajanları açığa çıkartmak için büyük bir hareket başlattı.

☆ 9 Aralık 1987- Filistin İntifadası başladı.

☆ 10 Aralık- Dünya insan hakları günü

☆ 13 Aralık 1980- Erdal Eren 17 yaşında idam edildi

☆ 16 Aralık 1933- Dimitrov Leipzig Duruşmasında faşizmi yargılayan ünlü savunmasını yaptı.

☆ 19 Aralık 2000- Cezaevleri katliamı Siyasi tutsakların kazanımlarını yoketmeyi hedefleyen F tipi saldırısı, bütün hapishanelere yönelik vahşi bir katliamla gerçekleştirildi. Katliamda 28 tutsak şehit düştü.

☆ 19-24 Aralık 1978- Maraş katliamı Devlet tarafından planlanan ve sivil faşistler tarafından gerçekleştirilen katliamda, kapılarına işaret konulan demokrat-Alevi evlerine saldırıldı. Resmi rakamlara göre 111, gerçekte 500'den fazla insan katledildi.

☆ 28 Aralık 2011- Roboski katliamı Kaçağa giden, çoğu çocuk yaştaki Kürt köylülerin üzerine yapılan bombardımanla 35 kişi katledildi.

Kasım-Aralık ayında şehit düşen ihtilalci komünistler

Ali Algül- 21 Kasım 1979

İMT'de yer alan ve TİKB'nin ilk üyelerinden olan Ali Algül, Halkın Kurtuluşu (HK) tarafından katledildi.

İsmail Gökhan Edge- 24 Kasım 1976

Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yetiştirdiği genç devrimci, Diyarbakır zindanlarında işkenceyle katledildi.

Hamit Tekin- 9 Aralık 1979

Sınıf mücadelesinde '60'ların ortasından itibaren yeralan Hamit Tekin, DİSK'in kurulması ve 15-16 Haziran büyük işçi direnişlerine kadar birçok eyleme katıldı. DSB'nin (Devrimci Sendikal Birlik) kurucularındandı. HK tarafından katledildi.

Metin Aydın- 11 Aralık 1980

Adana'da polisle girdiği çatışmada şehit düşen Metin Aydın, Sezai Ekinci'nin yeğeni. Osman Yaşar Yoldaşcan'ın ölümünün ardından, "Adana'nın Osman'ı ben olacağım" diyerek ileri fırladı. Adana il komitesi üyesi iken, Yoldaşcan'dan bir ay kadar sonra, onun gibi çatışarak şehit düştü.

İsmail Cüneyt- 21 Aralık 1983

Yenilgiler ve yüzleşme üzerine

Eylül'ün 45. yılını geçtiğimiz günlerde geride bıraktık. Bunun da etkisiyle olsa gerek, bir kez daha 12 Eylül, yenilgi ve yüzleşme (hesaplaşma) konusu tartışılır oldu.

Bunun, içinde bulunduğumuz durumla, onu aşma çabasıyla yakından bağı var. 12 Eylül'ün bir ürünü ve onun zihniyetinin devamcısı olan AKP'nin, bugün 12 Eylül'ü de aşan uygulamalarıyla karşı karşıya kalmak, ona karşı büyüyen öfkeyi devrimci kanallara akıtamamanın sancılarını yaşamak, bu tartışmayı güncel ve gerekli kılıyor.

12 Eylül unutulmuyor, aksine "kapanmayan bir yara" olarak tartışılmaya devam ediyor.

Bunun nedeni sadece yaşanan vahşetin, çekilen acıların büyüklüğü veya o zihniyetin devam ediyor oluşu değildir. 12 Eylül'le doğru bir şekilde yüzleşme-hesaplaşma yapılamadığından, yenilginin nedenleri ve müsebbipleri üzerinde yeterince durulmadığından, özeleştirel bir yaklaşım sergilenmediğindendir. Kısacası doğru dersler çıkarılarak o dönemin kapanması, geride bırakılması sağlanamamıştır.

45.yıl anmalarının, "ne çok acılar çektik"ten, "iyi bir sınav veremedik" noktasına doğru evrilmesi; AKP'nin bugünkü saldırılarıyla 12 Eylül'ün bağlarının kurulması ve 12 Eylül'e dair sorgulamanın artması, ileri bir adımdır kuşkusuz; fakat sorgulamanın doğru noktalardan yapılması koşuluyla...

12 Eylül yenilgisinin nedenleri üzerine yazılan kitap ve makaleleri "zaman tüneline kalmak", "maziye takılıp kalmak" şeklinde karşılamak ya da "45 yıl sonra ne gerek vardı" demek, 12 Eylül'ün sorgulanmasından hala rahatsızlık duyulduğunu gösteriyor.

Oysa **12 Eylül unutulmuyor, aksine "kapanmayan bir yara" olarak tartışılmaya devam ediyor.** Bunun nedeni sadece yaşanan vahşetin, çekilen acıların büyüklüğü veya o zihniyetin devam ediyor oluşu değildir. 12 Eylül'le doğru bir şekilde yüzleşme-hesaplaşma yapılamadığından, yenilginin nedenleri ve müsebbipleri üzerine yeterince durulmadığından, özeleştirel bir yaklaşım sergilenmediğinden; kısacası doğru dersler çıkarılarak o dönemin kapanması, geride bırakılması sağlanmadığındandır.

12 Eylül'ün 45. yılında bile "neden yenildik" sorusuyla yüzyüze gelmemek için 12 Eylül'e dair halen yarım-yamalak cümleler kuruluyor, etrafında dolaşılıyor. 12 Eylül yıldönümleri anma olarak, acıların öne çıkartıldığı etkinlikler olarak düzenliyor; sorunu derinlemesine tartışacak toplantılardan uzak duruluyor.

Üstü örtülen her olayda olduğu gibi yeniden karşımıza çıkmasının sebebi budur.

Geçmiş, geçmişte mi kaldı?

12 Eylül başta olmak üzere yenilgi dönemleriyle ilgili pek

çok anı kitabı, roman, belgesel, film yapıldı, yapılıyor... Bunların bazılarında döneme dair bilgilendirici ve geleceğe ışık tutan çalışmalara rastlanabiliyor. Ancak önemli bir kısmının, çekilen acılar üzerinden kendini aklama, kendine göre bir "resmi tarih" yazma çabası olduğunu söyleyebiliriz.

12 Eylül'ün tartışılmasından kim, neden rahatsızlık, hatta korku duyuyor?

Birincisi, 12 Eylül döneminde şubede-zindanda-mahkemede teslim olanlar ve teslimiyetin-tasfiyeciliğin teorisini yapanlar. Bunların nedenleri çok anlaşılır. Foyalarının açığa çıkmasını istemiyorlar tabii. İkincisi, bugün geldiği nokta itibarıyla tasfiyeciliğin, mülteciliğin girdabında boğulanlar. Tasfiyeciliğe-mülteciliğe karşı söylenen sözler, bugün onları da kapsadığı için, en az birinciler kadar rahatsızlar. Bir de bu

iki kesimin etkisinde kalarak, düz bir bakışla ve bilinçsizce bu tartışmaya karşı çıkanlar.

Farklı saiklerle de olsa koro şeklinde "45 yıl öncesini yazmanın-konuşmanın ne gereği var" diyorlar. Ya da "bunlar 45 yıl önce yazılmıyordu, çok geç kaldı" diyenler çıkıyor. (*) Oysa sadece ve sadece geçmişi tartışıp sonuçlar çıkardığımızda; geçmişte yaşananların dersleriyle kuşandığımızda, eksikliklerimizi giderebilir, ilerleyebiliriz.

1848'deki Avrupa devrimlerinin yenilgisi üzerinden yürütülen tartışmalar, Marksizmin doğuş sürecinin önünü açmıştır. 150 yıl önceki Paris Komünü'nün eksiklikleri tartışıldığı için, Ekim Devrimi başarıya ulaşabildi. 70 yıl önce Sovyetler Birliği'nde geriye dönüşün neden ve nasıl yaşandığına ilişkin tartışmalar yürütülüyor, yazılar yazılıyor. 2000 yıl öncesindeki köle isyanlarının nasıl yaşandığı ve neden yenildiği için bile, sayısız kitap, yazı yazılmıştır.

Binlerce yıllık sınıf mücadelesinin her aşamasını tartışmak mümkün ve gerekli ama Türkiye'de 12 Eylül yenilgisini tartışmak gereksiz!!!

12 Eylül'deki hatalarıyla yüzleşmekten korkanların ileri sürdüğü argümanlar, işte böylesine çürük ve acınası...

"İnsanlık önüne çözmekle karşı karşıya kaldığı sorunları koyar" der Marks. **Bugün 12 Eylül zihniyeti sadece faşizm ve gericiilik yönüyle devam etmiyor; devrimci hareketin ideolojik-siyasi zaafılarıyla da devam ediyor.** Faşizmi bir devlet yönetimi olarak değil de, şu ya da bu partiyle sınırlayan, faşizme karşı mücadeleyi bir-iki faşist partiye indirgeyen bakış açısıyla bugün de yüz yüze değil miyiz? Burjuva kliklerinden birine yedeklenme, "kötünün iyisi" diyerek destekleme, her aşamada karşımıza çıkmıyor mu? Halk hareketinde bir yükseliş olduğunda ona methiyeler dizerek abartma; geriye düşüş olduğunda ise karamsarlığa kapılarak "bu halktan bir şey olmaz" diyecek kadar savrulmalarla karşı karşıya gelmiyor muyuz? Kendiliğindencilik, kitle kuyrukçuluğu, yer yer kitlelerin bile gerisine düşen yaklaşımlar, günümüzün de temel sorunu değil mi?

Demek ki, **bunlar "geçmişte kalan" değil, bugüne de taşınmış sorunlar...**

Bugün AKP-MHP yönetimine karşı biriken -yer yer

patlayan- öfkeyi devrimci kanallara akıtmak, gerici-faşist diktatörlükten kurtulmak derdindeyseniz, 12 Eylül başta olmak üzere Türkiye Devrimci Hareketi'nin kritik dönemeçlerle ne yaptığına (yapmadığına) dönüp yeniden bakmak zorundayız. O açıdan esasında dünü değil, bugünü konuşuyoruz.

12 Eylül yenilgisiyle hesaplaşmadan anladığımız da, tek tek kişilerin ve örgütlerin şubede-zindanda-mahkemede tavrının ötesindedir. Ondan da bağımsız olmayan, ama asıl olarak tasfiyecitelesimiyetçi görüşlerle verilen ideolojik mücadeledir. Tasfiyeci görüşler bugün de mücadelenin önündeki en önemli ayak bağlarıdır çünkü.

Üstelik 12 Eylül döneminde kötü bir sınav veren liderler, halen şu ya da bu partinin başında yeralıyorlar ya da akıldanelik yapıyorlar. 12 Eylül'deki tavırlarından dolayı tek bir özeleştirme vermedikleri halde, başta ediliyorlar. Keza 12 Eylül'de tasfiyeciliğe sürüklenen bugünün reformist partileri, sosyalist maskeyle belli bir kitleyi hala etkileyebiliyor. Yani 12 Eylül yenilgisinde önemli bir pay sahibi olan liderler de, örgütler de, politikalar da halen varlığını koruyor; mücadelesinin ve kadroların gelişiminin önünde set oluşturmaya devam ediyorlar.

Dolayısıyla 12 Eylül'ün geçmişte kaldığını, yeniden gündeme getirmenin yanlış olduğu söyleyenler, ya 12 Eylül'ün halen süren etkilerinden bihaberdir, ya da kasıtlı bir tutum içindedirler.

2000'ler yenilgisi

12 Eylül'den beter mi?

12 Eylül yenilgisi üzerine tartışılmasını örtbas etmenin bir yolu da, Türkiye Devrimci Hareketinin tek yenilgisinin 12 Eylül olmadığı savıdır. Mustafa Suphi TKP'sinin aldığı yenilgiden 12 Mart'a ve 2000 yenilgisine kadar yenilgiler sıralanıyor. (Sanki 12 Eylül yenilgisinden bahsedenler, başka yenilgilerin sözünü etmiyor, onlara dair konuşmuyormuş gibi!) Elbette burada amaç farklı. Özellikle 2000 sonrası yenilginin -üstelik direnerek alındığını söylenerek- 12 Eylül yenilgisinden daha beter sonuçlar doğurduğu kanıtlanmaya, 12 Eylül'ün "geçmişte kaldığı" imajı güçlendirilme-ye çalışılıyor.

Her yenilgiyi, yaşandığı dönemle, iç ve dış koşullarla birlikte değerlendirmek gerektiği açıktır. 12 Eylül ve 2000 yenilgisini de ele alırken buna dikkat

etmek ve farklarını görmek gerekir.

En başta şunu söyleyebiliriz: **12 Eylül saldırısı, sadece devrimcilerin değil, kitlelerin doğrudan yaşamalarına müdahale eden bir askeri darbeydi. 2000'deki F Tipleri saldırısı ise, esas olarak "öncü"lere, devrimci tutsaklara yönelik bir saldırıydı; kitleler bu saldırının kendilerine dönük etkilerini zamanla ve dolaylı biçimde hissettiler, üstelik F Tipi saldırısıyla doğrudan bağını göremediler.**

Diğer yandan 12 Eylül faşist cuntası, halk hareketinin en yüksek, devrimci hareketin en güçlü olduğu dönemde işbaşına gelirken; 19 Aralık saldırısı, inişe geçen, gerileyen bir toplumsal muhalefet ve devrimci örgütlerin güç kaybettiği bir dönemde gerçekleşti. Dış koşullar yönüyle çok daha dezavantajlıydı. 12 Eylül döneminden farklı olarak '90'ların başında "Doğu Bloku" yıkılmış, sosyalizmin prestiji sarsılmış, kapitalizmin ebediliği üzerine teoriler ortalığı kaplamıştı.

Koşullardaki bu ciddi farklılık, taktiklerin de farklı olmasını gerektiriyordu. **F Tiplerine karşı ölümüne bir direniş şarttı. Fakat birleşik bir şekilde yürütülmesi gerekirken, başından sonuna dek parçalı hareket edildi.** Önderlik ve örgütlülük zafiyeti net biçimde açığa çıktı. (**) 2000 yenilgisini sadece bir örgütün yanlış taktiği ile açıklamak son derece sığ, subjektif bir yaklaşım olur. Ayrıca **2000'lerin yenilgisinde de, 12 Eylül'le hesaplaşmamış ve ders çıkarılmamış olmasının payı büyüktür.**

Engels'in "*Sert bir çarpışmadan sonraki bir yenilgi, devrimci önemi kolayca kazanılan bir zafere eşit bir olaydır... Arkalarının, yaşayanların ruhunda, devrim zamanı, enerjik ve tutkulu bir eylemin en büyük uyarıcılarından biri olan bir öcalma isteği bırakırlar*" sözü, tarihsel deneyimlerden süzülerek söylenmiştir. Türkiye'de 12 Mart yenilgisi de bunu doğrulamıştır. 2000'ler ise öyle değildir. 19 Aralık saldırısına karşı büyük bir direniş sergilendi kuşkusuz. Hem saldırı sırasında hem de ölüm orucu sürecinde yüzlerce kadro, sempatizan şehit düştü. Ama **12 Mart'ta önderler en öne dövüşürken, 2000'de birçok örgüt lideri bırakalım ölüm orucunu, açlık grevine bile katılmadı.** F Tiplerine geçildikten sonra ise, bir an evvel tahliye olmanın yollarını arayanlar az değildi. Direniş sulandırıldı, bireyselleşti.

12 Eylül döneminde kötü bir sınav veren liderler, halen şu ya da bu partinin başında yeralıyorlar, ya da akıldanelik yapıyorlar. 12 Eylül'deki tavırlarından dolayı tek bir özeleştirme vermedikleri halde, başta ediliyorlar. Keza 12 Eylül'de tasfiyeciliğe sürüklenen bugünün reformist partileri, sosyalist maskeyle belli bir kitleyi hala etkileyebiliyor.

Yani 12 Eylül yenilgisinde önemli bir pay sahibi olan liderler de, örgütler de, politikalar da halen varlığını koruyor; mücadelesinin ve kadroların gelişiminin önünde set oluşturmaya devam ediyorlar. Dolayısıyla 12 Eylül'ün geçmişte kaldığını, yeniden gündeme getirmenin yanlış olduğu söyleyenler, ya 12 Eylül'ün halen süren etkilerinden bihaberdir, ya da kasıtlı bir tutum içindedirler.

Sonuç olarak, **12 Eylül ile 2000 yenilgisini aynı kefeye koymak, 12 Eylül'deki ihaneti hafifsetmek, onun 2000 yenilgisi dahil olmak üzere günümüze dek uzanan yönlerini görmemek, ya da bilerek saklamaktır.**

Kaldı ki, 2000'lerin üzerinden de bir çeyrek asır geçti. Bu süre içinde yükselişler inişler oldu. Seka, Tekel, Metal gibi büyük işçi direnişlerinin yanı sıra savaş karşıtı eylemler, Gezi, 19 Mart gibi halk ayaklanmaları, direnişler yaşandı. Böylesi yükselişlerin ardından gerileyişler, yenilgiler de oldu. O açıdan yenilgiler tarihini 2000'le dondurmamak da doğru değildir.

Dikkat edilirse **bu tür yazıların ve yaklaşımların çoğu mültecilerden çıkıyor.** Bu noktada mültecilerle ilgili birkaç söz söyleme ihtiyacı doğuyor.

12 Eylül'de mültecilik, her şeye rağmen kınanan bir tutumdur; "mücadele kaçınıklığı" olarak görülürdü. 2000 sonrasında ise, mülteciler durumlarını meşrulaştırmaya, normalleştirmeye giriştiler. Bu nedenle 12 Eylül sonrası mültecilerin önemli bir kısmı geri dönerken, 2000 mültecileri bulundukları yere giderek daha fazla yerleşti, kökleşti. Dahası, içinde bulundukları durumu sorun etmeden, Türkiye'ye dönük keskin ve iddialı tahliller, yazılar döşendiler. Öyle ki, tasfiyeciliğin en uç hali olan mülteciliği yaşadıkları halde, "tasfiyecilik üzerine" sayfalarca tefrika yayınlayanlar oldu. Türkiye'deki komünist ve devrimcilere, yurtdışından akıl vermeye, yön çizmeye kalktılar, kalkıyorlar... **Kaçtıkları kavganın, önderliğine soyunuyorlar.**

Oysa en az çeyrek asırdır ülkeden uzak olanların, siyaseten doğru bir yön çizmeleri mümkün olmadığı gibi, **bu çabaya girişmeleri ahlaken de sorundur.** Mültecilik, bırakalım oradaki düzene entegre olanları, en "devrimci" kalmaya çalışanları bile içten içe çürüten bir zemindir. Latin Amerikalı yazar Eduardo Galeone'nin söylediği gibi; "*İnsan uzak topraklara sürüklendiğinde ruhu çok rüzgarda kahr. Bildik korunakları ve referans noktalarını kaybeder.*"

Ruhu rüzgarda sürüklenenler, kendisini devrimcileştiren nesnel ve öznel koşullardan uzak kalanlar, emperyalizmin icazetine sığınıp "güvenli alan"larda hayatlarına devam edenler, doğru devrimci kararlar alamazlar. Sorunun kaynağı-müsebbibi olanlar, çözümün parçası olamazlar! Türkiye'deki devrimcilerin mültecilerden

-ibret almak dışında- öğreneceği bir şey yoktur!

Yüzleşme-hesaplaşma nasıl yapılmalı?

Uzun yıllardır “yüzleşme-hesaplaşma” meselesi, burjuva liberal bir tarza büründü. Sadece ülkemizde değil, dünyada da böyle. “Yüzleşme-hesaplaşma” denilen şey, düşmanın özür dilemesine, hatta üzüntülerini bildirmesine indirgenmiş durumda. **İşkence, katliam gibi insanlık-dışı suçları işleyen kişi veya ülkeler, “mağdur”lardan özür dileyerek sorunu kapatıyorlar.**

Japonya’ya “atom bombası” atarak yüzbinlerce kişinin ölümüne ve sakat kalmasına neden olan ve etkileri bugün dahi hissedilen bir suçu işleyen ABD, Reagan döneminde Japonya’dan özür diledi ve ABD vatandaşı Japonlara tazminat ödemeyi kabul etti. Böylece bu suçla “yüzleşmiş” ve “hesabını kapatmış” oldu!

İkinci emperyalist savaş sırasında Yahudilere soykırım uygulayan Almanya ise, 1970’te başbakan Willy Brant’ın Polonya ziyareti sırasında Varşova’daki “Yahudi Anıtı” önünde diz çökmüştü! Bu olayın 50. yılında Almanya’nın cumhurbaşkanı Steinmeier de yayınladığı mesajda, Brant’ın tavrını överek, yaşanan acıları unutmayacaklarını yineledi. Almanya’nın Yahudilere “özü”, İsrail’in Filistin halkına karşı giriştiği katliamları bile kınamamak, her koşulda İsrail’i desteklemek şeklinde devam etti.

İşkenceci katiller ordusu Naziler, güya Nürnberg Mahkemeleri’nde yargılandılar. Birçoğu savaşın bitiminde ABD tarafından kaçırıldı. (ABD’nin onlarca Nazi katilini Latin Amerika’ya kaçırıldığı ve aylık bağladığı, geçtiğimiz yıllarda CIA belgelerinde açığa çıkmıştı.) Bunlardan biri de “Lyon kasabı” lakaplı işkenceci katil Gestapo subayı Klaus Barbie idi. Fransız halkının çabalarıyla 1983 yılında Barbie, Fransa’ya teslim edildi. Ardından ABD onu sakladığı için resmi bir özür yayınladı. Barbie, Fransa’da savaş suçlarından yargılandı, ömür boyu hapse mahkum edildi ve hapishanede kanserden öldü.

Barbie gibi yargılanıp ölüm cezasına çarptırılan Nazi komutanları bir elin parmaklarını geçmez. Zaten **Nürnberg Mahkemesi, Nazileri Berlin’e kadar süren Sovyetler Birliği’nin çabasıyla kurulmuştu. Fransa’da da Nazi Almanyası’na karşı mücadeleyi asıl**

Komünist ve devrimcilerin “geçmişle hesaplaşma”dan anladığı şey, asla düşmanın özür dilemesini sağlamak, sonra da barışmak değildir. Bizzat halkın katıldığı “halk mahkemeleri”nde yargılamak ve hak ettiği cezayı vermektir. Bu işin bir yanıdır. Diğer ise, kendisiyle hesaplaşmaktır ki, bunun adı da özeleştirmedir. Ne var ki özeleştirir, devrimci hareketin unuttuğu kavramlardan biridir artık. Başkalarından özeleştirir isteyenler çoktur da, kendi hatalarının-yanlışlarının özeleştirisine yanaşan yoktur. Daha kötüsü, dün “düşman” veya siyasi rakip gördüklerine özeleştirir verenler, üzüntülerini belirtenler, yoldaşlarına-halkına özeleştirir vermekten itinayla kaçınmışlardır. Bu yaklaşımla ne geçmişle yüzleşilir ne de hesap sorulur.

olarak Fransız Komünist Partisi yürüttü. Bu iki örnek bile, sadece direnenlerin gerçekten hesap sorabildiğini gösteriyor.

Ülkemizde ise “hesaplaşma” yerini “helalleşme”ye bırakalı çok oluyor. CHP’nin “helalleşme” çağrısından önce AKP, 12 Eylül’ü sözde yargılamak adına mecliste “Darbele-ri Araştırma Komisyonu” kurmuştu. Komisyon üyeleri 12 Eylül’de Mamak Cezaevi’nin müdürü olan işkenceci katil Raci Tetik’le askeri huzur evinde görüşme yaptılar. Tetik, özür dilemek bir yana devletin verdiği görevi yerine getirdiğini söyledi gururla! Evren ve MGK üyeleri ise, komisyonun davetine icabet bile etmediler.

Başta Öcalan olmak üzere Kürt hareketi yıllarca “Hakikatleri Araştırma Komisyonu” kurulmasını istedi. Güney Afrika Cumhuriyeti örneğinden yola çıkarak bu komisyona çok büyük misyonlar biçtiler. Oysa bu komisyon, bir “iç sağaltım” aracı olmaktan, cellat ile kurbanı “barıştırmaktan” başka bir şey değildi. **“Kurban”lar, başından geçen olayları anlatıyor, celladın da “özür dilemesi” bekleniyordu. Cellat “özür” dilediğinde, geçmişin acılarına sünger çekiliyor “yeni bir sayfa” açılıyordu!**

Öcalan’ın ısrarına rağmen Türkiye’de böyle bir komisyon kurulmadı. Fakat 12 Eylül’le hesaplaşma parodisiyle kurulan komisyonda görüldüğü gibi, dağ fare doğurdu. **Hesap vermenin yerini özü, hatta “üzüntü bildirimi”nin aldığı, hesap sormanın ise “helalleşme” ile geçiştirildiği bir yerde, demokratikleşme yönünde bile bir adım atılamayacağı pratik olarak da görüldü.**

Komünist ve devrimcilerin “geçmişle hesaplaşma”dan anladığı şey, asla düşmanın özür dilemesini sağlamak, sonra da barışmak değildir. Bizzat halkın katıldığı “halk mahkemeleri”nde yargılamak ve hak ettiği cezayı vermektir. Bu işin bir yanıdır. Diğer ise, kendisiyle hesaplaşmaktır ki, bunun adı da özeleştirmedir. Ne var ki özeleştirir, devrimci hareketin unuttuğu kavramlardan biridir artık. Başkalarından özeleştirir isteyenler çoktur da, kendi hatalarının-yanlışlarının özeleştirisine yanaşan yoktur. Daha kötüsü, dün “düşman” veya siyasi rakip gördüklerine özeleştirir verenler, üzüntülerini belirtenler, yoldaşlarına-halkına özeleştirir vermekten itinayla kaçınmışlardır.

Bu yaklaşımla geçmişle ne yüzleşilir ne de hesap sorulur. Nitekim 12 Eylül başta olmak üzere yenilgilerin üzerinden yıllar geçmesine rağmen her ikisi de yapılamamıştır.

Tarihe nasıl bakmalıyız?

“Biz yalnız bir tek bilim tanıyoruz, o da tarih bilimidir” diyor Marks. Tarihe bakış, onu ele alış biçimi, dünya görüşünü de ortaya koyar. “Tarihsel materyalizm” anlayışıyla Marksizm, kendinden önceki ideolojilerle arasındaki farkı koymuş ve tarihi “üretici güçler” üzerinden nesnel zemine oturtmuştur.

“Tarih, her biri kendinden önce gelen kuşaklar tarafından kendisine aktarılmış olan malzemeleri, sermayeleri, üretici güçleri kullanan, farklı kuşakların ardarda gelişinden başka bir şey değildir.” (Marks, Alman İdeolojisi sf. 66, Sol Yayınları)

Buna karşın üzerinde en fazla oynanan alanlardan biridir tarih. **Her sınıf, siyasal akım, hatta kişiler, kendilerine göre her dönem tarihi yeniden yazarlar.** O açıdan ideolojik mücadele tarihin çok önemli bir yeri vardır. “Politikanın laboratuvarı”dır tarih.

Fakat tarihi bilmekle tarih bilincine sahip olmak farklı şeylerdir. **Tarih bilinci sadece bugünü anlamak açısından değil, geleceği öngörebilmek açısından elzemdir. “Dün-bugün-yarın” ilişkisini kurabilmektir. Bunun için de tarihten gereken dersleri çıkarmayı gerektirir.** Yalnızca bunu başaranlar zaferin yolunu açabilirler.

Komünist ve devrimciler açısından tarih bilincinin önemi tartışılmaz. Ne var ki, son yıllarda subjektivizm ve pragmatizm öylesine baskındır ki, kendi tarihine nesnel bir yaklaşım, yüzleşme-hesaplaşma yapılamıyor; aksine bundan özellikle kaçınıyor.

Yenilgi dönemleri başta olmak üzere kendi tarihleriyle yüzleşmeyen, eksik ve yanlışlarını görmeyen, görse bile bunu ortaya koymaktan, özeleştirir vermekten bilinçli bir şekilde uzak duran siyasi hareketlerden ve onların liderlerinden doğru bir strateji, politika ve taktik beklenebilir mi? Dahası herhangi bir konuda samimi bir tutum sergileyebilirler mi?

Gelin görün ki, 12 Eylül ve 2000 yenilgisinin müsebbibi olan siyasi hareketler ve liderler, o dönemlere dair özeleştirir vermedikleri halde, ne yazık ki, bugün hala devrimci harekete akıl veriyor, belirleyici konumda olabiliyorlar! Üstelik pişkince yeniden “tarih

yazmak”tan sözediyorlar!

Tarih bilincinden yoksun kişi ve kurumlar tarih yazamazlar! Ayrıca tarih yazmak niyet beyanıyla olacak bir şey değildir. **Sıcak mücadelenin içinde tekrar tekrar pişerken yazılır tarih; tasfiyeciliğin soğuk dehlizlerinde değil.**

Devrimci kalmak isteyen her hareket, geçmişle yüzleşmeyi başarmalı ve o dönemden sorumlu olan kişileri sırtından atmasını bilmelidir. İleri doğru adım atabilmeleri bu yüklerden kurtulmalarına bağlıdır. **Bu kişiler ve hareketler aşılmadan, devrimci hareketin toparlanması ve toplumsal harekete önderlik etmesi mümkün değildir.** Esasında -kendileri farkında olmasalar da- toplumsal hareketin kendisi onları çoktan aşmıştır.

Yeni dönem, geçmişi ve bugünü ile devrimci kalmayı başaranların, hata ve eksiklerine özelleştirel yaklaşanların ve tabi ki, harekete yeni katılan taze kanların üzerinden yükselecektir.

Dipnotlar

(*) İhtilalcı komünistler 12 Eylül’ün niteliğini, gelişinin nedenlerini, komünist ve devrimci harekete, işçi ve emekçilere saldırılarını, buna karşın 12 Eylül karşısında yaşanan teslimiyeti, devrimci örgütlerin “geri çekilme” adına panik içinde kaçışlarını, bunun tasfiyecilik olduğunu; 12 Eylül’e karşı doğru tavrın ne olması gerektiğini, küçük de olsa gelişen direnişleri, taa 12 Eylül’ün ilk aylarından itibaren yazdılar, anlattılar. 12 Eylül sonrası da çıkmayı başaran tek devrimci yayın organı Orak-Çekiç’in her sayısında bu konuları yazdılar. 12 Eylül rejimiyle ve kaçışlarını teorize eden teslimiyetçilerle ciddi bir ideolojik mücadele yürüttüler. ‘84 Ölüm Orucu’nda yitirdiğimiz Mehmet Fatih Öktülmüş başta olmak üzere komünist tutsaklar, faşizmin mahkemelerinde bunları haykırdı; “yargılayan savunma”larında 12 Eylül’ün hem teşhirini, hem de ona karşı direnişi anlattılar. Keza ‘90’lı yılların başlarında çıkan “Tasfiyeciliğin son 10 yılı” broşürü dahil olmak üzere kitap ve dergilerinde 12 Eylül dönemini her yönüyle işlemeye devam ettiler. 2000’li yıllarda “Yediveren Yayınları” tarafından basılan “İlk Kurşun”, “Kutup Yıldızı”, “Bir yenilgi hastalığı: Tasfiyecilik” “Darbe, yenilgi, direniş: 12 Eylül”, “Hücreler” gibi pek çok kitapta 12 Eylül yenilgisinin nedenleri üzerine durdular. Bunlar bilinmezden gelinip “45 yıl sonra” denmesi, bilinçli bir çarpıtma olabilir ancak.

(**) 19 Aralık saldırısı ve direnişi ile 2000 yenilgisi hakkında da pek çok yazı yazıldı, tartışma yürütüldü. Bu yazı kapsamında o tartışmalara girmiyoruz. Sürecin başından sonuna dek her aşamasında yapılanları ve bizim yaklaşımımızı “Duvarlarınızın Hükmü Yok” adlı kitapta etraflıca ele almıştık. 2001 yılında Yediveren Yayınları’ndan çıkan kitapta, süreç yaşanırken alınan tavırlar ortaya konuyor. Konu hakkında ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler bu kitaptan yararlanabilirler.

Hapishanelerde süren hak gaspları

Hapishanelerde hak gaspları artarak devam ediyor. Tahliyelerin engellenmesi, sağlık, iletişim ve sosyalleşme hakkının gasp edilmesi, tutsakların yaptıkları hak arama eylemlerine sürekli disiplin cezalarının uygulanması, ölümler sıradanlaştırılmaya çalışılıyor.

Özellikle “Kuyu tipi” olarak adlandırılan S, R, Y tipi hapishanelerde sürekli tecrit uygulanıyor. Bu cezaevlerine karşı DHKP-C davasından tutuklu ve hükümlülerin ölüm orucu eylemleri sürüyor. **Serkan Onur Yılmaz** 360 günü, **Ayberk Demirdöğen** 250 günü geride bıraktı. Ölüm Orucu ve açlık grevinde olanların sağlık durumları her geçen gün kötüleşirken, devlet “zorla müdahale” ile tehdit ediyor.

ÇHD İstanbul ve İzmir Şubeleri 28 Ekim’de basın açıklaması yaparak, hem ölüm oruçlarına hem de kuyu tiplerine karşı duyarlı olunmasını istedi. Serkan Onur Yılmaz’ın durumunun ağırlaştığı ve görüşmeye tekerlekli sandalyeyle gelebildiği söylendi. 6 Kasım’da bir açıklama daha yapan ÇHD, Marmara Hapishanesi’nde yaşanan hak ihlallerine dikkat çekti.

9 Kasım’da Kuyu Tipleri Kapatılsın İniyisatifi kurulduğunu açıkladı.

Adalet Bakanlığı Van M Tipi Hapishanesi’nde **Cihan Talak**’ın 17 Ekim’de intihar ettiğini açıkladı. Ölümünü şüpheli bulan tutsak yakınları ise, koğuştta beraber kaldığı arkadaşlarının başka koğuştalara dağıtıldığını belirtti. Olayla ilgili herhangi bir soruşturma olup olmadığı bilinmezken, hapishane yönetiminin olayın üstünü örtmek için uğraştığı belirtiliyor.

Burdur Yüksek Güvenlikli Hapishanesi’nde 4 Kasım’da kalp krizi geçiren **Zeki Bulut**’un ailesine haber verilmedi. 2008’den beri tutsak olan ve 8 yıldır tekli hücrede tutulan Bulut’un ailesi durum ile ilgili suç duyurusunda bulunacaklarını duyurdu.

Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Hapishanesi’ndeki Partizan tutsakları **Ünal Yiğit** ve **Engin Bulut**, Adalet Bakanlığı’nın talimatıyla saldırıya uğradı. Ünal Yiğit

ile ayrı bir odaya götürüleceğini öğrenen Engin Bulut duruma karşı koyunca, koridorda “A Takımı” adı verilen gardiyanlar saldırdı. 20 Ekim’de gerçekleşen saldırının ardından revire çıkmak isteyen Yiğit’in talebi de kabul edilmedi. Kandıra 1 Nolu F Tipi’nde kalan tutsaklar ise yaptıkları açıklama ile hapishanede onur kırıcı aramaya tabi tutulduklarını belirttiler. Tutsaklar, aramanın biçiminin değiştiğini ve askerlerin tutsakların arkasına geçerek arama yaptıklarını ve tutsaklara ayakkabı aramasının da dayatıldığını açıkladılar.

Kırşehir S Tipi Hapishanesi’nde tutsaklarla görüşme yapan İHD Ankara Şubesi **Hüseyin Bilican, Ebubekir Yulu, Ahmet Nas, Hacı Geciken, Cemil İvrendi, Recep Ergülü, Mustafa Şihi** ve **Mikail Saklı**’nın tahliyelerinin Cezaevi Gözlem ve İzleme Kurulu tarafından hukuki olmayan gerekçelerle engellendiğini duyurdu.

Antalya Yüksek Güvenlikli Hapishanesi’nde 14 yıldır tutsak olan **Merdan Demirtaş**’ın tahliyesi “pişmanlık dayatması”nı kabul etmediği için 3. kez; Manavgat S Tipi Hapishanesi’nde tutulan 31 yıllık tutsak ve hasta olan **Mahmut Kaygan**’ın tahliyesi 4. kez, aynı hapishanedeki **Nurşen Tekin**’in tahliyesi 6 ay süreyle ertelendi.

Partizan tutsağı **Gazel Bulut**’un “denetimli serbestlik” başvurusu, “örgüt koğuştunda kaldığı gerekçesiyle reddedildi. Bulut, Kandıra’da HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ ile birlikte kalıyordu ve 2013’ten beri tutsaktı.

Aksaray hapishanesi önünde 4 Eylül’de açıklama yapan TUAY-DER, hapishanede 30 yıldan fazladır tutsak olan **Tamer Tanrikulu, Hasip Avşar, Abdullah Çelik, Sinan Yaşar, Ahmet Göksu, Mervan Sungur**; Ereğli’de **Hacı Sincer, Mehmet Ali Taşlı, Mehmet Zahit Bayar, Mehmet Mencik, Sinan Çelik**’in tahliyelerinin Cezaevleri Gözlem Kurulu tarafından engellendiğini açıkladı. Erzincan, Osmaniye’de de tahliyelerin engellendiği öğrenildi.

Van’da tahliyeleri ertelenen ve 30 yılı aşkındır hapiste tutulan 6 tutsak Eylül ayında tahliye edildi. **Ahmet Abdi İbrahim** ve **Hikmet Akbaş**’ın tahliyesi de ertelendi.

Kuyu Tipleri Kapatılsın İniyisatifi kuruldu

Kuyu Tipi Hapishaneler saldırısını püskürtmek, hapishanelerde ve kuyu tiplerinde direnen devrimci tutsakların sesi olmak, mücadelesini yükseltmek ve seslerini çoğaltmak için, aralarında PDD’nin de olduğu devrimci, demokrat kurumlar “Kuyu Tipleri Kapatılsın İniyisatifi”ni oluşturdular. 16 Kasım günü Önder Babat Kültür Merkezi’nde basın açıklaması yapan İniyisatif, kuruluş deklarasyonunda şunları söyledi:

“Bizler; insan onurunu, yaşam hakkını, halkların özgürlüğünü ve ortak geleceğini savunan insan hakları savunucuları, hukukçular, devrimciler, demokratlar, tutsak yakınları, sendikacılar, öğretmenler, öğrenciler, akademisyenler, gazeteciler ve demokratik kitle örgütleri olarak bir araya geldik. Bugün içerideki

tutsaklar, tecridi yarıp çıkan iradeleriyle bizlere yol açmaktadır. Biz de onların dışarıdaki sesiyiz. Ve biliyoruz ki birlikteyken güçlüyüz.”

İHD Genel Kurulu yapıldı

İHD 22. Genel Kurul’u Ankara’da Yılmaz Güney sahnesi salonunda gerçekleşti.

İHD 22. Genel Kurulu, insan hakları mücadelesini işçi ve emekçilerin savaşı-sömürsüz bir dünya yaratma mücadelesinden koparmayan avukat ve hak ve özgürlükler savaşı Hüsni Öndül’e ithaf edildi. Onu kaybedişimizin ardından çekilen ve mücadeledeki duruşunu anlatan slayt gösterildi.

Her zamanki gibi ölümsüzleşenlerimiz için bir dakikalık saygı duruşu ile başlayan toplantıda, İHD mücadelesini, onun görkemli tarihinden kopmadan ileriye taşıma sözü verildi. Tartışmalı geçen genel kurula damgasını vuran bu fikir oldu ve ülkenin dört bir yanından gelen delegelerin düzenli bir şekilde oy kullanması ile sona erdi.

Sömürü çarklarına verecek canımız yok!

Son aylarda iş cinayetleri çok arttı.

Yılın ilk on ayında en az 1737 işçi, bu cinayetlerde hayatını kaybetti. Günde en az 6 işçi çalışırken ölüyor. Adeta bir "işçi kırımı" yaşanıyor. Üstelik aralarında çocuklar, yaşlılar ve emekliler de var. Patronların dizginsiz sömürsü ile devletin denetimsizliği iş cinayetlerin nedenidir.

HAYAT PAHALI İŞÇİ CANI UCUZ!

KAHROLSUN ÜCRETLİ KÖLELİK DÜZENİ!

